

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Pvb. Virgilii Maronis Bvcolicorvm Eclogæ X, Georgicorvm
Libri IIII, Æneidos Libri XII**

Vergilius Maro, Publius

Genevæ, M.DC.XXXVI.

Variae lectiones in primum et secundum Æneidos Virgilii

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-548](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:468-1-548)

VARIÆ L E C T I O N E S
IN PRIMVM ET SECUNDVM
ÆNEIDOS VIRGILII.

EX COLLATIONE MANVSCRIPTI
FULDENSIS CVM MANVSCRIPTIS

Pet. Danielis I.C. Quibus quid præstitum sit
sequens docebit Epistola.

L E C T O R I B E N E V O L O .

SED VIRGILII huic nostro operi manum extreemam attulisse nos arbitramur (LECTOR AMANTISS.) iamque animo ratum fixumque esset, hos Seruus in Virgilium Commentarios ex Manuscriptis Codicibus P. Danielis I. C. tuis terendos manibus publicare, in nostras incidit expectatissimus randandum Codex, ex Fuldensibus membranis exscriptus à VV. CLL. Marco Versero & Gasp. Schoppio, & e Germania nobis per C.V. Iacobum Bongarsium allatus. Hic quia multis partibus nostris erat locupletior, atque id solùm in Primum & Secundum Æneidos (quod utinam ita esset de reliquis) ne tu tam exquisitis rebus, tantaq; eruditione resertis diutius careres, eum hac ratione typis, adhibito doctissimorum virorum iudicio, commisimus, ut quod in iam excuso deesset, seu immutandum emendandum foret, pagina lineave designatis, compediaria quadam ratione virumq; integrum tibi tradiceremus. Nunc itaq; vi nostram mentem accipias, singula sigillarim aperiemus, p. & l. literæ, pagina & lineam denotant. In dinumerandis autem lineis notandum nos omisso Virgiliano texiu solummodo Seruiani commentarii lineas numerasse: F. autem nota est talem esse Fuldensis Manuscriptum lectionem. Sed quoniam difficile atq; operosum uniuicique futurum sumus arbitrati si pro minusculis leuior, siue ponderis immutationibus, ita passim lineas & paginas notaremus, satius usum est continuata dictiōnū serie, in quibusdam locis, prima cuiuslibet vocabulo litteram, ad pīctō ad latu punctō, pro dictione integra ponere, eam autem qua mutationem aliquam pateretur, totam oculis subiscere: Quod itidem fecimus in plerisque versibus. Si que autem quasi pretermissa deprehendas, id consulto facilius te premonemus, hac solūratione quod in Fuldenſi non reperimus: Namque vi habet multa quae P. Dan. codices non habent, habent itidem bi pleraque meliora & emendatoria quam iſſe: De quib; quia neque libuit neque decuit, nostrum interponere iudicium noluimus, sed oculatioribus Aristarchis hoc & hoc sedent corrigere liberum atque intactum reliquimus, conati imprimis veterem cuiq; lectionem tradere, praesertim cum se in hoc tam religiosum præstulerit Petrus Daniel, ut qua ei etiam erant emendatu facillima, depingere nihilominus, quam fingerē fatus dixerit. Fruere & V A L E .

SERVIUS IN PRIMVM ÆNEID. VIRGILII.

Pug. 169.

AGINA 169. linea 1. hæc adnotat ad voces, arma virumque cano.) Et in 1. Libro aliquos versus præpoluerat, quos conflat eis detractos, quos inueniemus cum peruererimus ad locū de quo detraciti sunt. Titulus est Aeneis, deriuatiū nomen ab Aenea, vt à Theſeo Theſis. S e Iuuenalī Vexatū totius r. Th. ſeid Cadr. Qualitas carminis patet. Nam est metrum heroicū & actus mixtus vbi & Poeta loquitur, & alios inducit loquentes. Est autem heroicū, quod conſtat ex diuinis hum: n: que personis, continens vera cum fictis. Nam Aenean ad Italiam venisse manifestum est, Venerem vero locutam eſſe cum Ioue, missunve Mercurium conſtat eſſe compoſitum. Est autem Stylus grandiloquus, qui conſtat acoſ ferme, magnisque ſententiis. Scimus enim tria eſſe genera dicendi, Humile, Medium, Grandiloquum. Intentio Virgilij hæc eſſe Homerum imitari & Augustum laudare a parentibus, namque eſſe filius Aeneas que nata eſſe de Iulia ſorore Cæſaris. Iulius autem Cæſar ab Iulo ſilio Aeneas originem ducit, vi cōfirmat ipſe Virgilius dicens, A magno demifum nomen Iulo. De Numero Librorum nulla hic querelio eſt, licet in aliis inueniatur Auctoribus. Nam Plautū alij dicunt terpiffle fabulas xxii. al j x l. alii C. Ordo quoq; manifestus eſt, licet quidam ſuperflue dicunt Secundum Primum eſſe Tertium Secundum, Primum Tertiū; ideo quia primo Ilium concidit, poſt errauit Aeneas, inde ad Didonis regna peruenit, neſcientes hanc eſſe artem poeticā, vt à mediis incipiētes per narrationē ad prima redeamus, & nonnumquam futura präoccupemus, vt per vaticinationem: quod & Horatius ſic präcipit iu Atte poetica: *Vt iam nunc dicat iam nunc debentia dici, Pl. raque d. & p. in t. omittat.* Vnde conſtat perite feciſſe Virgilium. Sola ſupererit Explanatio, que in ſequenti expoſitione probabitur. Hæc quācum ad Aeneidem pertinet dixiſſe ſufficiat. Nam Bucolicorum & Georgic. alia ratio eſt. Sciendū präterea eſt, quod ſicut nunc dicturi thema proponimus, ita veteres incipiebat carmina titulo carminis ſui, vt puta, Arma virumque cano. Lucanus, *Bella per Emaibios*, Statius, *Fraternas acies a. r. profanis arma*. Multi varie diſſerunt, cur ab armis Virgilius excepit, omnes tamē in hoc aſſentire manifestum eſt: Cum enim conſtet aliunde cum ſummiſſe principium, ſicut in prämissa narratione monſtratum eſt, intelligamus tanien per ar. b. f. & eſt tropus Metonymia. Nam &c. l. 3. poſt voc. paci, *Fuld. detrahit* vſque ad vocem *arma*. l. 4. ante voc. *copiis*) add. *coriis*. l. 5. poſt voc. *Armauit*) add. Nonnulli autem yperbaton putant, vt fit ſenſus talis, Arma virumque cano, genus vnde Latinum Albanique patres a. m. Roma, mox illa reuoces, Troiæ qui primus ab oris. ſic enim cauſa operis declaratur, cur agentibus fatis in Latiū venerit. Alij ideo Arma hoc loco proprie ditta accipiunt, primo quod fuerint viſtricia, ſecundo quod diuina, tertio quod ſemper armis virum ſubiungit, vt Arma virumque ferens, & Arma acri facienda viro, & eſt poeticum particiūm profelluum Arma virumque cano. Inuocatiūm Muſa mihi cauſas memora, Narratiūm Vrbs antiqua fuit, & professiūm quatuor modis ſumſit, à Duce, Arma virumque cano, ab itinere Troiæ qui primus ab oris, à bello. Multa quoque & bello paſſus: à generis ſuccetu Genus vnde Latinum, virum autem q. n. d. &c. l. 6. poſt voc. *Aeneam*) add. & bene addit poſt arma virum, quia arma poſſunt & aliarum artium iuſtrumenta dicunt, vt Cerealiaque arma l. 13. ciuitas eſt Afæ legit: ciuitas Troiæ. l. 14. poſt voc. *cadentem*) add. Probus ait Troiam, Graios & Aiax, non debere per unum iſcribi. l. 23. poſt voc. *expoſitio*) add. Primus ergo non ante quem nemo ſed poſt quem nullus, vt Tuque o cui prima turentem Fundit e. m. t. p. tridenti. Et hic mihi reiſponſum primus dedit: vel laudatiue primus, vt, Primus qui legibus vrbem fundabit, Curibus patuis. l. 1. ad poſt voc. genere) add. nam o: as terras generaliter debemus accipere, ſane präpositionem mutauit, nam ex oris melius potuit dicere. l. 25. poſt voc. ordine) add. lectum eſt. Nam ecce hoc loco detraxit prouincia präpositionem, dicens, &c. p. 170. l. 2 poſt voc. *Sæpius*) add. Sane italicam i contra naturam producta eſt, cum ſit natura breuis. l. 8. ac. legit, atque l. 9. lectus legit lectum l. 11. poſt voc. vagatio) add. Qui-dam hic P. ofugus, particiūm volunt. Sane non ocioſe fato profugum dicit Aeneam, verum ex disciplina Hetruscorum, eſt enim in libro qui iſcritbitur Terra ruris Hetrurice ſcriptum vocibus Tagæ, Eum qui genus à periuris duceret fato extortem & profugum eſſe debere; Porro à Laomedonte periuro genus ducit Aeneas, ſiquidem alibi

pag. 170

alibi ait. Iam pridem sanguine nostro Laomedontæ l.p. Troiæ l.14. dicendum, *F. hebet,*
legendum est. l.16. post voc. velint) add. Sane bene addidit Lauina, ut ostenderet ad
quam partem Italiam venisset Aeneas, quia & multalij eo tempore ad Italianam venerant
ut Capys qui Capuam: Polytetes qui Polytorium considerunt. l.17. quæque legit quoque.
l.18. post voc. possit) add. Ergo sciendum litus & terram dici posse. Fabius Maximus
Annalium primo; *Tum Aeneas agre patiebatur in eum ducuisse agrum, macerrimum*
tiori fissimunque l.10. post voc. necessitatem) add. vt stet versus. l. ead. post voc. Qui)
add. Sane, & deest, en:ml.12. post voc. Archaijmos) add. aut certe ille, quia hæc par-
ticula more antiquo aut nobilitati aut magnitudini dabatur, ut At velut ille cauum, &
Saucius ille l.15. duorum, legi duum. l ead. complexus est legis conclusus. & add. Alto
mari modo, quia nauigans Scydam & Polyphemum effugit, perditus etiam est Oron-
tes amissus Palinurus & Misenus Altum tam en sciendum est quod & superiore, ut,
Maja genitum demittit ab alto, & inferiore altitudinem significat. Namque, &c. l.
30. post voc. impulso) add. multi vi superum, posse accipi dicunt Irim, Aeolum, Iutur-
nam, Iunonem, sed melius indicant, vi quam superi habent. l.33. post voc. stola) add. id
est magna. l.40. post voc. erat) add. de his autem hæc tantum quæ lecta sunt posita sunt,
nec ad eorum exemplum alia formata. S ne memor apud veteres non tantum diceba-
tur: *μητρὶ Θεῷ, σειράς τοι μήτρα.* Et hoc per confusionem verbi & nominis. Nam, &c. l.
44. post voc. diem) add. Sallustius, Tyrannumque & Carnam. l ead. post voc. Turnum)
tollit voces euod gesti. l.51. Dummodo legit Modo. l ead post voc. Romam) reicit vocis si-
gnificatio. l.53 post voc. Vulturium (pro qua Vulturium) add. Denique ipse dicit. Ve-
teresque Latini, ideo quia scit esse etiam novos, id est à fundis usque ad Vulturium
Lat. a.d.e. l.8. latuerit. Sanfeius Laium, dictum ait, quod ibi latuerunt incola, qui
quoniam in cauis montium vel oculis, carentes sibi à feris belluis, vel à valentibus,
vel à tempestatisibus habitauerunt. Castri vocati sunt, quos posteri Aborigines no-
minauerunt, quoniam alii ortos esse recognoscabant, ex quibus, Latinos etiam di-
ctos, latios, &c. l.56. post vocem cœlum) add. deos vero utrum Penates, vt, Talibus atto-
nitus visis & v. D. An se & Ascanium & posteros suos de quibus dicitur est, Diis genite
& geniture deos. genus; &c. p. 17. l.1. olt voc. Catilina) add. Primum It. los quosdam
qui appellantur Aborigines, hos postea &c. l.9 post voc. qui vincit) add. sed veteres
unde etiam ad personam applicabant, ita ut omnem genus ad omnem numerum iungen-
ti, vi hoc loco Genus unde Latinum, masculino generi & numero singulari iuxxit,
alibi genus f. mininum & numerum pluralem referret: Nymphæ Laurentes, nymphæ
genus amnis unde est, sicut hinc particulam summis loco aderbit Terentius, cum ve-
tus ad personam transliteret, *Sic accum Syrum inced re video, hinc iam scibo quid sit.* l.17.
post voc. memor) add. mibi, onga hic, alibi breuis, vt. M. hiisque hæc ediffere vera rog. Sa-
ne in tres, &c. l.18. post voc. narrant) add. Plerunque tamen duas res faciunt, & ipsam
propositi. n.i. q.v.o. H.f. namque hoc melius est, Lucanus tamen ipsum ordinem vertit,
primo enim propositus, inde narravit, postea inuocavit, ut est *Nec si te pectore ratus*
Accipio. Sane obseruandum, &c. l.23. post voc. castis) add. Et hic misa non addidit,
unus & eis sit, sed Musa mihi causas memora, pro adesto & memores. Sane M.m. ix. m.
VII. d. & c. l.16. post voc. appellatur) add. Has alij Virgines perhibent, nam ideo eis &
porcam sacrificari aiunt, quod multum pariat, alij eis etiam filios dant Orpheum, Li-
num, Sirenas. Alij has octo, ut Athenis videntur; alij quatuor dicunt. Alias Beotias, Ali-
lias Atticas, alias Siculas has Musas & culus Enicharmus non multas sed ipso r. e. dicit.
Quo num. &c. l.27. Cur et sest, legit est Curitis. F. l.33. numina, F. legit, nomina. l.36. post
voc. dicendas) add. Alij numen voluntatem accipiunt, legit autem dicendo, ipso verbo
ostendit etiam si sufficit, leuissimum culpam sufficit. Non enim dixit violato aut iniuri-
tiam passo quidam dolens. Bene Philosophice dubitavit. Dicunt enim quidam ad deos
nil perire, ut volvere, &c. l.39 de Troia sustulit, legit de incendo Troiæ liberavit,
F. l.43. tanta legit tantæne. F. l.44 post voc. furia) add. nimis vero m. ius. p. 172. l.2. lx. Pag. 172.
annos, septuaginta annos. F. l.3. AEmilius Scipio, legit, Scipio AEmilius ante AEmilia-
nus. l.5. Antiqua, a.n. F. p.c. legit. Alij antiqua nobilis, sicut autem pro erat accipiunt. F.l.
sadem post voc. quam) add. Vei ut alij volunt han. l.7. qui de Tyro v. & C. c. legit & hos
de Tyro constitutæ esse qui Carthaginem considerunt. Sane veteres Coloniam defi-
niunt. Colonia e.c. e.h. q.v. d.s. in l.c.a.m. quem certo iure obtinerent. Alij. Colonia
est quæ G. a. c. m. s. vocatur. Dicit autem est a colendo, est autem pars ciuium aut
sociorum missa, ubi Rempub. habent ex consensu suæ ciuitatis, aut publico eius pop.
v. p. e. c. Haec autem, c. s. quæ ex c. p. n. ex secessione die. l.12. post voc. mari sunt) add.
Ostiam vero ideo veteres consecrata est voluerunt sicut Tyberim, ut si quid bello

SERVIUS IN I.

navali ageretur, id auspicio fieret ex maritima & effata vrbe, vt vbique coniunctum Auspici: vt Tiberis cum colonia esset. Aut certe ideo Italianam contra quasi de exulta dict. in accipiamus, ve non tantum situ quantum & anitis contra. l. 13. Long. Porro, valde. Sal. La.m.m.e.P.C. aut certe maxime vel præcipue, vt sit Catilogo præcipue posita contra Tyberina ostia. Cic. pro Rabirio, Et eam universo Pop. Romano, cum verò Equestris ordini longe charissimas. Tiberina autem pro Tiberis dixit. Quidam sane ita volunt iungis, non longe ostia, sed longe dives, id est valde dives opum, &c. l. 17. post voc. sortiti) add. Quare res oda eius in Troianos exagitat & bene fassias n. s. q. tertio r. &c. l. 19. post voc. moie) add. Vel certe fertur creditur, magis pro valde. Posthabita. Non c. s. r. b. N. s. v. d. m. vt e. l. o. s. a. Coluisse Samo. Deest e. vt, e. p. e. s. v. Iuuenal. Et S. g. q. d. a. addit. Fil. Coluisse autem quia veteres colere dicebant etiam cum maior minorum diligenter, vt, Ille colit terras, Plautus in Pænulo, Luppiter qui genus colu alisque hominum. Hic illius, &c. l. 17. &c. l. 19. F. legit, Sust, i. à re diuina, & add. Aut certe illud, cutrus, quod ait Ductos alta ad donaria currus. Habere enim Lunonem Currus certum est. Sic autem, esse etiam in sacris Tiburtibus constat, ubi sic precantur, Inno Curis two curri clypeo que tuer meos curie vernas sane. Hic illius, &c. l. 31. post voc. venerunt) add. Sane fuit pro fuerat. Gen. &c. l. 35. post voc. possit) add. Et bene Teudit, tanquam contra verum, fouet autem tanquam imbecillam adueritus Troianorum conatus. Progenium vel Romanos, vel ut quidam volunt Scipionem, qui Carthaginem dirut. Duci. &c. l. 40 post voc. Carthaginis) add. Ergo bene audierat quasi de incertis rebus, vt & timerets & speraret omnia pro sua voluntate posse mutari. Tyrias, &c. l. 41. post voc. prohibentur) add. Et arces genus teli, quod huius ministerio sagittæ arceant hostem. Sane per confusione verbis & nominis dictum est, nam arces est verbum arceo arces, cum non sit nomen. Olim. Quandoque, &c. l. 42. post voc. arbos) add. Nunc artificis manus ex decoro Inclusis, &c. l. 43. post voc. participio) add. quidam hoc democratis intelligunt. Et Hinc populum lace r. b. q. s. V. e. L. I. v. P. In Probi adjuncta sunt, & adnotandum hi duo si existimant nihilominus senitus erit integer. Sed Virgilius amat aliud agens exire, in laudes Pop. Romani. Superbum. Id est nobilem vt Cecid. q. l. I. eminen gloriosum. Venitrum. Futurum vt Idem. v. t. ad., a. n. li. 48. post voc. voluere) add. aut à libro, vna n. &c. l. 50. post voc. parcent) add. sicut lucus à non lucendo, bellum à nulla re bella. Nomina pag. 173. Parcarum Cl. L. A. p. 173. lin. i. post voc. Meunis) addit. Bis idem, Archai mos sane: de fut. &c. l. 4. post voc. diu) add. id est per decennium gesti. Sane tunc ad per. &c. l. 9. post voc. dici) add. Saturnia autem nomen quasi ad crudelitatem aptum posuit. Virgilius enim ubicumque Ioui vel Iunoni Saturni nomen adiungit, eau as eis crudelitatis adnectit: vt, Nec Saturnius haec o. p. a. & Et alibi, Es germana Iouis s. q. a. p. Irarum tantos v. s. p. fluctus. Prima, &c. l. 12. post voc. poneret) add. Prima, Inter primos, alij pro olim; Alii p. s. p. e. a. D. i. c. Alij prima non ordine, sed voluntate, aliter Primusque Machaon, ibi in primis intelligitur. Ad Troi. &c. l. 19 post voc. Aduerium) emend. Quasi antehac. Causa. Nunc de p. loquitur: Nonnulli tamen pro causa & dolore dictum accipiunt. Seni autem Dolores, quod seire faciant. Alia, &c. l. 24. post voc. aureo) Sequentia usque ad vocem Spretaque, sic misantur ex F. Paridem pro Venere contra Iunonem Mineruamque iudiciale de forma: & bene Iudicium P. non fauor ne re vera videatur offensa. Sic enim agit Poeta & Iuno causas irascendi habeat, & tamen in Ænea nulla sit culpa. Spret. &c. l. 33. post voc. Dardanum) id. Electræ pell. f. à quo origo Treiana est. Rapti. &c. l. 34. post voc. Sabinas) add. vel Rapti raptoris mortem vel nuptias optet: vel: c. q. a. c. r. s. a. I. p. a. vt Sublimen pedibus rapuit Iouis armiger vincis. Ganim. &c. l. 39. post voc. accepit) add. & emend. Ergo irascitur Iuno quod non ob hoc tantum raptus sit vt diuinos honores consequeretur, vt pocula ministraret, sed quod i. v. f. vt d. h. c. aut honores propter formam, vt Et lertos oculis a. h. Sane hic Ganymedes Latine Catamilus dicitur: licet Theodatus, qui Iliacas res perscripsit, hunc fuisse Belim dicat & Laomedonti prædictis, tunc perituram & ciuitatem & regnum Trojanorum, cum de monte Meotio sponte fuisse saxum delapsum, quod cum euenisset postea Ilium est direptum. His Accen. super S. h. a. de h. a. in. quem de Carthagine habuit, his quoque accensa l. 41. post voc. Iunoni) add. quia illatus est Mineruam ob vi- nius hominis delictum, etiam eos quos amauerat perdidisse. Rell. &c. l. 42. post voc. dicimus) add. Reliquias autem Danaum dupliciter, & à Trojanis & à Græcis dici possunt, vt Et nostro sequitur d. v. s. Atque, &c. l. 45. post voc. extinctum) add. Hectorem crudellem, Aut ideo intulit Achillem præcipue, quod Æneas cum Achille congressus sit, & vt in s. ait Neptuni beneficio liberatus. Sane Achilli, &c. l. 47. post voc. cauila) add. Nam alibi

alibi ipse ait. Nec equis aspirat Achillis. Sall. &c. p. 174. l. 1. post voc. genitivo) add. Sane pag. 174 apud Sygeum Achillis statua fusile dicatur quæ in ima, id est extima auris parte elem- chum more foemineo habuerit. Hic apud Cretam insulam Penitus vocatus est, ut ve- teres Autiores tradunt. Areeb. &c. l. 2. post voc. Fatis) add. Si fatis nulla Iunonis ini- dia est, si od. &c. l. 5. post voc. voluntate) add. Ut hic intelligamus agebantur fatis Iu- nonis, id est voluntate vel fatis, &c. l. 7. Supplet lacunam F. & add. In frequentibus pro- prietate Miratur molem Æn. m. q. lin. 9. post voc. Sicilia) add. poscent videri, & ut Homer- es omisit initia belli Troiani sic hic non ab initio coepit erroris. Lat. vel. al. vel. v. v. e. E. i. E. E. e. vel festinantes; ut Et virga letus Pabula, Et alibi, Et armari pubem parti- que moveri Letus in a ma tube, id est festina cum intentione, &c. lin. 14. post voc. Pa- chino add. vel Lat. οεισμος: ut, Omnisque iuentus Leta f. S. lis, &c. l. 16. post voc. vi- banna emend. F. singulari numero tantum dicimus, ut Teren. &c. l. 19. poli voc. Se- em) em n. & add. Subandimus locuta est, deest enim; Et hoc, &c. l. 21. post voc. solatia) add. quia vehementer affectus est sine conscientia, ut, Et easum infontis m. i. a. Et crudel- tecum Fata Lyci Et in q. &c. l. 21. post voc. deserte) add. ut Terentius, Verum si incipias neque pertendas nariter. Et mens habet Emphasim ut At ego q. D. i. r. V. itam. Ut in v. i. Vincor ab Ænes. Et victam te pronunciat. Velut victimam, alij iratam tradunt l. 25. post voc. vene- runt) add. facta alcensione à Dardano hospitio accepti de aduenis ciu. facti, quia Ba- tiam Teucri filiam Dardanus sibi iunxit & populares suos sacerdos cognomines fecit. Amoriere. Id est perpetuum regem, hoc est nihil amisit, rex est & mire Æneam no- luit nominare. Honorantur enim minores à maioribus si suo nomine fuerint nominati. ut Aeole namque tibi, contra contumelia est, si maiores à minoribus suo nomine no- minentur, ut, Iunonis grauis ira, Et Pacem te poterimus omnes Turne, non enim di- sit Troianos, sed unum hominem Troianum, l. 34. post voc. Pallantem) emend. & add. Giganta occidit. Sane oportune hic Aiacis naufragium ad exemplum adferit, cum de naufragio Æneae cogite, & cum bellum meditantur, belli exemplum adferit, Mars per- dere g. l. Lapithum valuit. Neautem c. ev. an. a. Exurere. Exuri dicitur de quo nihil su- perest, ut Quid memorem exultas Erycino in lit. clas. Classem. &c. l. 40. post voc. plurali) add. Et bene Argium quos ipsa Iuno amat, ut supra, Pro charis geslerat Argis. Potuit. Ad illud refertur q. s. d. N. p. L. T. Et inuidioso potentiam Mineruæ exaggerat, quæ uno tem- pore potuit & exurere & submergere. Vnius. &c. l. 41. post voc. opus ell) emend. corripitur & add. F. hac excusatione, Nam q. v. l. v. l. priori vires detr. l. 47. post voc. accipiunt) emend. Sane istenter tangit historiam, dicitur enim Mine. tantum, &c. p. 175. l. i. meius emend. F. amplius. l. 2. Ennus, emend. F. Anneus Placidus. lead. post voc. Alij) add. sic accipiunt, quod &c. l. 4. perierunt emend. F. surierunt. Sed ira armorum Telamoniæ, hic amore quo Caſ- sandram In templo Mineruæ capto illo stupravit. Eteft Græ. &c. l. 6. post voc. si- lius) add. à multis historicis Græcis, tertiam manu dicitur post tergum habuisse, quod ideo est fictum quia sic celester vtebatur in pælio manibus, ut tertiam habere putaretur. l. 11. post voc. folis) add. Sed cum Varro Diuinarum V. quatuor Diis fulmi- na adsignet inter quod & Mineruæ, quæritur cum Minerva Louis fulmen miserit. An- tiqui Louis folius putauerunt esse fulmen, nec id unum esse, ut testantur Hetrusc. libri de fulguratura; in quibus duodecim genera fulminum terpita sunt, Itaut* Louis, Iunonis, Mineruæ, sic quoque aliorum. nam de Iunonis fulmine Accius ait, Praferendo fulgore ardor incilius Iunonis dextra ingredi incidit. Quare tum poluis Mineruam misisse fulmen iunxit sed nulli dicunt habere quidem Mineruam ut Iouem & Iuno- nem fulmen, sed non tantum valere, ut vindictam suam possit implere, nisi via esset Louis fulmine, unde merito queritur Iuno, Mineruam, cum de numero minorum sit qui fulmen habeant, viam ramen Louis fulmine. Iaculata. In libr. &c. l. 13. post voc. iactus) emend. Inter quos etiam Mineruæ est, sicut supra dictum est: cævendum ergo ne confusione hocaliis numinibus demus: Et iaculata pro iaculans, &c. l. 14. post voc. creari) add. Et indignatur Iuno, quod cum nubes iuxta sint, pariter eis Mineruæ, ac Lo- uis fulmine via sit, cum sibi neutrum possit. Disficiisque. Quidam volunt fulminum genera quatuor esse, unum, &c. lin. 16. post voc. infigens) add. & emend. quas o- mnes species more suo in unius fulguris decriptione atrigit dicens, &c. l. 20. post vocem evidentur) add. & emend. Ratis enim unde hoc translatum, ubi plures mali vel crubes iuncti aqua ducuntur, &c. l. 25. post voc. accipium) add. Probus & tempore legit, ut ipse liquefacto tempora plumbo. Sed qui legunt pectore de Accio translatum

pag. 175.

affirmant, qui ait in Clytemnestra de Aiace, *In pectore fulmen inchoatum, flammarum ostentabat Ionis*. Qui tempore legunt de typica historia tractum dicunt. Nam Ardea in templo Castoris & Pollucis in Læva intrantibus post fores Capaneos pictus est, fulmen per virtutem tempora traectus & singulare nomen pro plurali. Totius autem Italæ curiosissimum fusse Virgilium, multifariam appetet. *Turbine*, &c. l. 29. Nos autem. *Emend.* Vos autem & add. *Diuum* autem pro *Diuorum*, sicut Argium l. 32. post voc. incessit) add. Er. Aut iaculo incedit melior. *Sallustius*, *Incedunt per ora vestra magnifici*. *Iouisq. &c. l. 33.* post voc. igni) emend. F. id est ut superposito elemento mariti traditum est. *Iouem*, &c. l. 36. post voc. accusativum) add. Sane tot annos continuationem significat tot annis intercalium. *Et quisquam*. Non Troianorum sed omnium generaliter *Iunioris*, pro meum, nomen pro pronomine. l. 38. pro voc. *Supplix*) add. Breuiter utrumque, dixit, aut enim suscipiuntur vota precibus, aut honore redduntur, & ostendere vult non sol.

pag. 176. non ibi *Iup.* &c. p. 176. l. 2. post voc. cognitans) add. * multi sane talia voluntas talis reuoluntur accipiunt. *Nimb. Nimbis* n. v. significant, &c. l. 3. post voc. intelligamus) emend. & add. Proprie tamen nimbi dicuntur tep. & præc. p. nam pluuias vocamus l. 8. iuges. Et figurare *Patriam loca vnum n. varietas ipsa* significat. *Loca*, &c. l. 8. epitheton emend. *E. epithera duo defci.* &c. l. 11. post voc. *Venit*) add. Ut Italiano fato. *Nouem a. i. q. s. c. f.* Sicilia appellatur, &c. l. 12. post voc. *rege*) derahit. *Hipp. filo* l. 13. post voc. *ventorum*) add. *Ippotæ* sue Louis sue Neptuni filium, qui cum imminaret bellum, quo Tyrrenus Lypri frater, Peloponessum vastare proposuisset, missus ab Agamemnon vi freta tueretur peruenit ad Lyparum, qui supra dictas insulas regebat imperio, factaque amicitia, Cyanam filiam eius in matrimonium sumpxit, & Strongulam insulam, in qua maneret accepit Varro autem dicit huc insul. regem fuisse ex quarum, &c. l. 15. post voc. retinere) add. *A Eoliam venit. In AEoliam detraxit. l. 17.* post voc. *ponebant*) add. *Ennius Isigenia*: *Quem nunc abs te vidue & vastæ virgines sunt*, Ponebant & pro magno: *Clo. &c. l. 18* post vocem levantes, nihil. s. l. 20. post voc. sonoris) emend. nam sonorum est, &c. l. ead. post voc. auditur) add. M. le autem quidam accipiunt sonoras pro sonantes, cum sit proprium sonoras, ut *duabus riuos*. Altud est enim *χορες & sonantes*) l. 26. post vocem tradunt) add. vt Quam ferro excisam crebrisque bip. inst. *Illi. &c. l. 28.* post voc. sonore) add. Sic dixit Pacuvius *Murmur maris*, quia ventos murmur sequitur ut ipse alibi Magno misc. murmure pontum l. 29. post voc. *Fremunt*) emend. Quidam hoc loco tremunt id est imper. reculant intelligunt, vt a. Cosi. in Annalium Secundo, &c. l. 31. post voc. coepisset) add. id est recusare. Ita & hic ostendit ventos imperia recusantes. Nonnunquam *Fremere* &c. eod. post voc. *fremit*) versus perficitur arma toro, t. q. requirit. l. 33. post vocem curat) add. Est enim curantis & solliciti sedere. l. 35. post voc. autem) add. ideo dicit ut per transitum ostenderet & vitia naturæ nulla ratione mutari, sed mitigari aliquatenus posse. *Maria*, &c. l. 39. post voc. aer.) emend. Profundum autem & sublimi dicitur, & in p. v. supremum altum) & add. *Prosternens Iupiter*, postremum potest & ad maria & ad terras referri, quidam profundum in profundum accipiunt, alij pro funditus, & sicut hic profundum in altitudinem, sic alibi fastigia de infima parte: *Forstian & scrob. que s. fast. queras*. *Per.* &c. l. 43. post voc. sita eil) add. *Speluncis atris*. Vel tenebroflos vel magni s. *Hoc mensuræ* Prou dens, cauens, aut timeus, &c. l. 49. *Lapidus* * emend. *Lapidibus*. l. 50. post voc. translatione) add. vt *Vincis* & carcere frenat

pag. 177. l. 3. post voc. imperio) add. Alij *iussu* ita intelligunt, non cum iuberetur, tunc hoc faceret, alioquin Iunoni obsequi non posset, sed ita administrare, vt etiam iussus erat secundum desiderium temporum. l. 4. post voc. obseruare) emend. & ad!. vt possit præstare qui petitur, vt sit petitio iusta, nec plus aut minus quam debeat petat, vt sic possibilitas, vt res iusta sit quæ petitur: vt habeat, &c.) add. Post mihi non simili: deest n. affligam. l. 14. post voc. ego?) add. Sane Antiqui quotiens à minoribus beneficium petebant, à nomine incipiebant & erat honoratus si nomen ipsius ante præferrent. *Iupp.* &c. l. 15. post voc. *Aen.*) add. & pater Apenninus. l. 16. post voc. tolle-re) add. id est erigere in tempellatem mul. autem declinare. Hinc, &c. l. 20. post vocem *Tyrtheniam*) add. *Tyrthenus* enim cum fratre Lydo regaum ea indulgentia tenuit vt ingens frequenta populi his contingeret, quæ causa summa rerum fecit inopiam, nullo parti am. relinquente, aut volente peregrinari, quia tanta bonitas erat in regibus, consilium gitter habuerant ut partiti turbam, quam al ergo non poterant, alternis diebus abstinerent à cibis, lusibusque bacarentur, atque hac lascivia excogitauerunt talorum tellerarumque tactus, pilæque lusum, & tibiæ modulationem & concentum symphoniz, tubarumque, quibus aduocati ciues, facilius tolerarenticiunum. Nouissime tamen

tamen quia vincebat necessitas, nec vlla consilia famem releuarent, sortiti sunt uter ex fratribus cum parte populi abiret, in quas fors terras dedisset: cum Tyrtheus forte iussus discederet, in mari, quod Tyrrhenum ab eo vocatur, periit. Cuius filius Tuscus cum populo eius in regionem Tusciam, quæ ab eo nomen accepit. Vel certe à Tyrrhenis, &c. l. 23. post voc. sacrata) mutatur verbo & verba. At illi cœperunt alio vela deflectere, quamobrem iratum numen Tigres sibi sacras iussi videri, quoter, se illi prædantes, mari nomen dederunt. Alij dicunt quod stuprum Libero patris inferre temptauerint, ac propterea hoc pertulerint. *Navigat*, &c. l. 30. post voc. præpositio) add Per. l. 31. post voc. alpexerit) a/d. Et bene Ilium hoc est quam fata stare inoluerint. l. 33. post voc. vicitos.) emend. id est contemnendos, ne facere contra inuidos nollet. l. 34 post vocem casus) add. hoc est parua est eorum, etiam tu eis da magnam vim; si autem fac, &c. l. 35. post vo. ventos) add. hoc est per ventos vim in Troianos incurie, Ennius: *Dicit Romanis incutit iram submerget*. &c. l. 36 post voc. submergantur) add. i. obiuè ut submergas. l. 37. emend. disperge. l. 38. post voc. veniant) add. duobus enim generibus deletur exercitus, aut intermissione aut dispersione. *Et disisce corpora*, &c. p. 178. l. 5. post voc. amplius) add. Vel certe quod ex priore coniuge improbos filios Aeolus habuerit, v. l. quod hæc quam promittit immortalis est. Alij volunt Iunonem per iran oblitam Aeolum uxorem & filios habere, quod exinde afferunt quia Aeolus ad hæc nihil ei responderit, & bene Iuno sic pollicetur, quasi Aeolo beneficium ante cōcesserit. E contra Aeolus non ad præens, sed ad præteritum respondit Tu mihi quocunque h.r. est. l. 6 iungit voc. gloria cum voce, laudabilius lin. s. q. l. 9. post vo. Inuenimus revocat que sunt. l. 6. a. vose Præstanti usque ad voc. genitivo. & add. F. quarumque forma. Dicimus & per se quatum quæ pulcherrima, & plus ornauit inferendo forma pulcherrima. connubio. i. / D. est eam & connub. &c. l. 12 post voc. vt habet) emend. F. Inde habet l. 20 voc. monstrat emend. demonstrat. In viu enim est vt dicamus. Sacerd. &c. l. 21 post voc. tibi) add. eam, propriam autem possumus vel si man vel perpetuam accipere, vt si proprium hoc fuerit. Terentius, *Nihil ne esse cuiquam proprium*, Et alibi: quod voluntas eorum propriæ sunt. Et Da propriam Thymbræ domum. omn. &c. l. 26. post voc. prote) emend & add. Bene postremum addidit propter quod matrimonium contrahitur pulcherrimos filios. Et mire, &c. l. ead. post voc. offratur) add. Norāda tamen figura, frequenter enim hac vtitur nam, &c. l. 35 post voc. optes) m. ad. & add. Optare non tantum est gere significat, vt alibi Optare que locum Regno Sed etiam velle, vt hoc loco, quid optes quid velis. Lucilius in vi. *Quid ipsam facere optis?* id est velis: Alij quid optes quid petas. Sane seruavit ordinem. Nam qui promittit statim à primo polliceri debet, post si qua vult addat: vt auditor expectatione non pendas. Explorare Deliberare. Superioris namque multa popofcerat Iuno; Hoc ergo dicit, Tuum est deliberare quid velis, aut certe aperire vel pensare, quale si desiderium; Alij explorare Iouis animum, aut certe explorare explanare, aut certe statuere an æquum sit quod petis tuus enim hic labor est. mihi. &c. l. 40. post vo. iussa) add. Hoc secundum ea quæ aliter dicuntur, aliter audiuntur, dictum est. mihi. Sane ultima syllaba produci debet, quia hoc cau omnia vel nomina, vel pronomina, vel participia in ultima syllaba produci debent. capessere autem, est capere capere. tu mihi q. b. regni. Hoc ad illud reipendet, Namque tibi diuum pater a. h. rex, & reddit ad, &c. l. 43. post voc. arrogans) add. aut quia ipse rex sub alieno imperio est, aut latenter, &c. l. ead. post vo. tenere) add. quæcumque ergo quod cl. ufo regnum carcere regno, necin mea manu est, nisi iussio, ventos emittere: ou mque &c. l. 48. post voc. eti) add. Sane epul's accumberes, secundum temporis coniuetudinem dixit, nam olim iedentes vescebantur, sicut ipse meminit. Gramineoque viros. loc. i. sedili & Perpetuis sol. p. c. mensis: Et apud Homerum sedentes d'epuluntur. nimbor. &c. p. 379. l. 4. post voc. contorsi) a/d. Alij in latus pro latus accipiunt. Ennius: *Nam me gravis impetus Orei Percutit in latus*: & bene in latus quasi &c. l. 6. emend. F. vt hoc. Voc. a. si. & add. Sed mirum cur agmina dixerit cum tres sint nisi forte etiam imperium volunt simuli designare. Et iam excitum incedens. a. vocamus. quæ d. 1. Et in xi. Coeant in foede: a dextra. Qua datur. quæ ergo, quoniā: Vel quæ data, ad votum ventorum videtur retuli e. porta. Omnis exitus porta dicitur. q. p. v. i. v. e. aliquid. Aut ideo porta quia agmina dixerat. Nam porta proprie aut urbis, aut cast. or. um est. turb. &c. l. 11. post vocem armis) add. incubuere mari. Tria dicit elementa turbaz. Terras turbine perlant. Incubuere mari, & rurium. Intonuere poli: His ergo enumeratis recte ad ecit Intentant omnia mortem. eurusque, &c. l. 12. post voc. nominauit) add. quia sedibus maria iure commouent & emend. Zephir. & Aquil. tacuit: Zephirum qui ad Italianam ducit Aquil. q. d. flat, ideo Homerus de eo

Pag. 179

*λέγειν αὐτὸν δέομενοι μήτε νῦν εὐκαίστων, ruunt autem modo eruunt. procl. &c. lin. 17. post voc. stridor est) add. Pacuvius in Teucro, *Armamentum stridor & rudensum fibilis. eripiunt s.n. Accius in Clytemnestra, Deum regnator nocte cœcæ cœlum ē conspectus abfusus. Teucrorum e.o. Bene Teutorum quibus tempestas immissa erat, Num. q. &c. l. 21. post vocem tenebras & mare, aut tempestas ut in Georgic. Ipse pater media nimb. n. c. F. m. d. Poli, &c. lin. 26. destrahit vocem dignitatem. F. lin. 27. post vocem translatio) emendat. Nam & timor pro frigore, & frigus pro timore ponitur, &c. lin. 30. post vocem adurat) add. Nam & Græci secura dicunt quæ sunt timenda, ut Homerius dicitur *λόγος οὐτε οὐσίας*. Liuius in Odissia. *τριήγιον δένειν* Vlxi cor frixit præ paurore. Reprehenditur sane hoc loco Virgil. quod impropter hos versus Homeri transtulerit *τριήγιον δένειν* *τριηγίας οὐτε οὐσίας* *οὐτε οὐσίας* *τριηγίας* *δένειν* *τριηγίας* *οὐτε οὐσίας* *τριηγίας* *δένειν*. Nam frigore soluta membra longe aliud est, quam *λόγος οὐτε οὐσίας*. Et dupl. ad f. palmas. *1. molle, cum illud magis altum, & heroicæ personæ *οὐτε οὐσίας* *τριηγίας* *δένειν*. Præterea quis interdui manus ad sidera tollit, aut quis ad cœlum manum tendens, non aliud precatur potius quam dicit. O terque quaterque beati. Et ille intra se ne exaudiant socij, & timidiotes desponeant animo:**

Pag. 180 hit vero vociferatur, ingemit. &c. p. 180. linea 5 post vocem erant) addit. palmas manus explicitas. cal. &c. linea 6. post vocem refert) addit. in consuetudine, sic dicimus ille mihi rettulit. linea 7. post vocem infinito) addit. & sic erupit in vocem cum dolore *τριηγίας οὐτε οὐσίας* *τριηγίας* *οὐτε οὐσίας* *τριηγίας* *δένειν*. Et hoc principium quidam acephalon dicunt, cum intelligi debeat multa eum intra se cogitasse, postremo in hac erupisse. lin. 17. post vocem disertissimus) add. aut superlativo pro comparatio vñs videtur quasi fortissimis comparandus, non, ut vulgo creditur, præferendus, cur Dio. &c. lin. 19 emend. primum Græco um Achilleum. Multo, &c. lin. 22. post voc. Iuuenalis) add. *Vel quo Tydides percusso pondere coxam Aenea. Tydi*, &c. l. 24. post voc. Hector) add. Tydides Diomedes Tydei & Deipseles Adrasti filia filius, qui post captum Ilium ad Italianum ventus, quod plenius in xi. lib. habes. Eo tempore statua cum in templo Apollinis Delphici staret, vi quadam diuina ad Corcyram migravit, visa est muros Corcyreorum defendere. Nam eius comminatione hostibus fugatis, Corcyra bello exempta est. Non pos. &c. l. 25. post voc. diceret) add. infelicem l. 29 post voc. armis) add. vel adue sum hætes fauus, & est epitheton ad tempus. Nam incongruum erat ab AEneas saeum Hectorem dicere aut saeum quod aduersum Antenorem & AEneam & Helenum sentiens, Elenam non permiserit reddi. Ideo saeum Hector, quia AEneas pius. Quod autem ait AEacida telo, Vult ostendere feliciorem Hectorem, cui contigerit ab Achille petire quod ipse optauerit ei congressus, sicut in s. Neptun. Veneri loquitur. Et bene legit cum quibus perisse debuerit, ipse enim & fortis est, & numinum proles: certe ergo his iungitur in quibus talia fuerunt. l. 30. post voc. Nam si) emend. Sarpedonis dicta, antepenult. habet accentum, si Sarpedontis penult. Sed Sarpedontis vñlpaut. Naturalis autem declinatio est, Sarpedon Sarpedonis, ut Memnon, &c. l. 38. post voc. breuis) add. Sans bene fecisse videtur Simois mentionem, ut ibi videatur pati se optauisse, ubi genitus est, ut alibi, Tunc ille AEneas q. D. A. Alma Venus Fri. g. S. ad vndam l. 42. post voc. ab Aquilone) add. Ecce hic reddit ventum quem transierat, & à generali tempestate ad speciem transit. l. 44. post voc. nauigant) emend. Ethoc de naui AEneæ, an de omnibus dixit? Tum

Pag. 181. pror. &c. pag. 181. l. 3. post voc. prohibuit) emend. verbum componere. Et inuenitur ubi actuum ponitur, ut est aueritus pro auertitur, &c. l. 11 post voc. illi) add. vel alij & bene dictiōs his pro illis vel alii, lin. 13. post voc. ostendere) add. sic alibi, Visa aperire p. mótes, sane alter hic aperit, aliter ostium aperit l. 16 post voc. latenia) add. Modo prop. temp. vel ut quidam tradunt, tranquillo mari, nam quemadmodum latent quæ nomen habent hæc autem, &c. l. 17. post voc. Italiam) emend. quæ saxa ob hoc Italiam a. v. q. i. A. & R. f. inierunt, & fines imperij sui illuc esse voluerunt, vnde etiam D. do, &c. lin. 19. post vocem vocantur) add. alij dicunt Græcos hæc *βίουν* appellare. Quidam insulam fuisse hunc locum tradunt quæ subito pessum ierit, in cuius reliquias saxa hæc extare, in quibus aiunt Pœnorum sacerdotes rem diuinam facere solitos. Has aras alij Nept. v. sicut Claudius Quadrigarius. Annalium: *Apud aras que vocabantur Neptunie*. Varro de ora maritima lib. i. Vi faciunt iij qui ab Sardinia Siciliā, aut contra petunt. Nam si vtramque ex conspectu amiserunt, sciunt periculose se nauigare, ac verentur in pelago latente insulam, quem locū vocat aras Tor. Iac. i. vt T. aquosam hyemem F. add. Inde & torquet iacit dicimus. Alibi torquet defl. &c. l. 21 post vocem currus) add. Alibi regit & frenat: vt, Can-

vt, Cuncta tuo qui b.p.s.n. torques: Alibi sustinet & fert, Axem humero t.s.f. aptum.
 Saxa, &c.l.22 post voc. vocant) add. pro quibus hunc ordinem esse ait, Tris Notus ab-
 reptas mediis fluctibus in faxa latentia tqrquet: Alij mediis fluctibus aras legunt, ve
 fit ordo Saxa vocant Itali aras, quæ mediis fluctibus, ut de sit sunt. Italos autem aliqui
 non qui in Italia nati sunt, sed qui Latine loquantur accipiunt, l ead post voc. altum)
 add. secundum Homerum vel certe eminens, &c. l.23. post voc. durior) add. aut sic ait
 hic Poeta dorsum de saxo, sicut Homerus Nōm. ~~duādūm~~: sicut alibi ipse: Dorsum dum
 pender iniquo. Quidam immane pro malo accipiunt positum, propter, &c.l.14. post
 voc. immane) add. Non enim potest pro magno accipi. Alibi Posuit quæ immania
 tempora, quia non facile apparent hæc faxa, nisi cum mare ventis mouetur. Dorsum au-
 tem hoc loco, &c.l.25 post voc. Sinnius) add. Capito. l.27. post voc. vadere) add. V adis.
 Vadi ~~τε~~ Βαχία. Varro de ora maritima lib. I Si ab aqua summa non alte est terra, dicitur
 vadius, & multi sic legunt: In hilditude vadis atque aggere cingit harenæ. l.32. post voc.
 dici) add. & sic pronunciamus ut dolorem afferat tal's locij amissio l.36. post voc. sub-
 limis) add. quidam verticem hic procellam accipiunt. In pup. Pro p.a. præpositio-
 nem. Pronus, ~~πρόνος~~ nonnulli sane pronum adverbialiter legunt. Magist. &c.l.37 crebros
 emend F crebro. l.38. post voc. solet) add. vel certe quod Græci Triciniam appellant: vt
 Sallustius, tripli fluctu. Ibid. &c.l. pen. post voc. videatur) add. quod de Charybdi legi-
 tur. Atque imo baratti ter gurgite vastos Sorbet in abruptum fluctus. de quo ait Sal-
 lust. Charybdis mire verticulorum App. &c. p. 182. l.5. post voc. nauis) add. vel rari de
 multis, ut ostendat statim alios plures peperisse, & quomodo appareat, si Ponto nox
 incubat atra aut quia Crebris micat ignibus æther, aut quia ante ipsius oculos hoc e-
 uenit. l.5. post voc. expositio) add. Prudentior tamen Virgilius humilitatem sermo-
 nis epith. suble. vi hoc loco nam, &c.l.6 post voc. virum) add. id est virorum. l.10. post
 voc. quando) add. autem non est principale & deriuatio est, &c. l.13. post voc. agresti)
 add. Queritur tamen à multis, quemadmodum potuit aurum natare, nescientibus Ga-
 zza, opes dici omne quod possidemus, aut certe hyperbole tempestatis ut etiam ponde-
 rosæ feiri potuerint Per undas. Per quidam nolunt. Et Troia possessuum. a.i.a. c.e.f.s. e.
 o.i.n. Iam valid. &c.l.18. post voc. solutio) sic legi F. at Orphei separatum dicimus, nec
 modo Illionti possumus dicere strictum esse gen. &c.l.19. post voc. datius) emend:
 quod est forte contingat, non regula mutatur, sed Antiprofis sit, qua plerunque vruntur
 Poetæ, ut Urbem quam st. v. est, pro vrbs: Item Hæret. &c.l.24. post vocem factum
 est) add. Abas. Abantes aliquot tradunt, hic unus Aeneas comes, Alter quem in Troia
 Diomedes occidit, Tertius est Argiulus, cuius tertio libr. clypeum Apollini consecrassæ
 dicit Aeneam l.25. post vocem tempestis) add. Ergo pro loco intelligendum. Ac-
 cius: Unde estis nautæ, hic hyeme delati. Sic & Varro Laxi, &c. l.27. post vocem imbris
 add. Ennius imbris pro aqua marina, Ratibusque fremebat Imber Neptuni. linea 29.
 post vocem hyemem) emendat & addit. Hic apertus tempestat. ex Græc. Nam & illi
 ξεπλάσια, tempestatem dicunt, & bene veteres nostri hyemem anni dicebant, ne tem-
 pesta posset intelligi. Imit. &c. lin.33. post vocem est) add. quam tunc ab imo motu
 dicit esse turbatam. Graniter commotus. Opportune Neptunum ait commotum, cum
 maria turbantur, quia plerumque Poetæ Neptunum pro mari ponunt. Et alto pro, Aut
 è m.e.c. aut m.p. Quidam a.c. accipiunt, quia ait Iam cœlum terramque. Placidum
 caput. Quærunt multi quemadmodum pla. caput si &c. l.38. post voc. caput) add.
 Dissectam Aeneam t.u. e.c. Hic ostendit Aequum omnia Junonis præcepta complesse.
 Nam submersaque obre puppes, in Orontis sororuque eius interitu: Aut age diuer-
 sos & disisce cor. p. Dissec tam Aeneam toto vider & quore classem. Cælique, &c. p. 183. l.1.
 post vot. voc. emend. per hos omnes intelligendi sunt. Isti enim l. card. Ad se autem &
 hic ait. Cur tamen Zephyrus qui ad Italiam dicit, quem Poeta supra tacuit nunc voca-
 tu, ira in hoc. Neptuni exprimitur, si etiam eum obiurgat qui non adseruit. Gen. &c.l.
 7. post voc. iunguntur) add. Sic in Georg. Temporibusque par. diuer. quattuor annum.
 Ipsorum etiam numi, &c.l.9. post voc. clementis) add. aut certe terram pro mari posuit,
 ab eo quod continet, id quod continetur, quia ipse dicitur E. οὐσίας & ἔστις. id est
 mouens terram: & cœlum pro ære. Constat enim terram cum aqua in ære liberatā. ~~Αέρ~~
 fine num. Hoc est & laxas s.dij. habenas. Numine, venti: Distinguere Numine, ut Venti,
 coniunctum sit. Quos, &c.l.11. post voc. reliquit) add. & neceffario post tale schema, sed
 conjunctionem lequi ut Quamquam δ, sed Terent. Quem e.sif. sed quid opus est verbis.
 Sed mot. &c.l.17. post voc. illo) add. Comissa autem hic pro peccatis. l.ead. post voc. luctis)
 add. Aut non simili poena, i. & non ea q. T.a. aut certe m.m. id est vehementer iato: aut

pro non impune post hac: nunc enim nullam p.s. n. f. obiurgationis, &c. l. 22. post voc.
accelerent) add. Ergo fugam hic tantum diucessum accipendum. *seum*. Vel magnum
& potentem vt sup. &c. l. 23. post voc. minatur) add. tridentem. Ideo Tridentis Neptuno
adfigatur, quia mare à quibusdam dicitur tertia pars mundi, vel quia tria genera a-
quarum sunt, maris, fluminum, fluviorum: quibus omnibus Neptunum præesse non
nulli dicunt. *sorte*. Ac si, &c. l. 26. post voc. tenere) add. nec sine suo arbitrio posse quen-
quam in suo regno habere potestatem: *Aeolum*, &c. l. 25. post voc. fortirentur) transpone.
que sunt l. 25. à voce forte usque ad vocem fortitentur. F. l. 27. post voc. dicitur) add. Quod
eas melius vnde per &c. l. 30. post voc. egressum) add. quia supra. Una Eur. Notulque
ruunt. Quod, &c. l. 31. post voc. domos) emend. & add. de Pseud. Pl. translatum e.v.a. *Nisi*
force car. tu aliquando effregisti ve. domum. Et figur. s. domos: Vario enim significatu idem
ostenditur. iact. &c. l. 33. post voc. sumptum) emend. quoniam qui sunt in aliquare glo-
riosissima motu quodam & incelsu corpus suum iactant, *aula*, &c. l. 35. post voc. iuben-
tis) add. & hoc est Födere certo, &. Dare iussus habenas, *ventorum*. Non oriose sed
per exprobationem, poterat enim dicere vestro, sed vt supra. Meo fine n. venti. l. 37.
post voc. aristas) add. Et bene regnum *Aeoli* custodiā carceris dixit. l. 41. post voc. re-
soluit) add. Colligere enim nubes dicitur *cūlum*, vt. At si nox p. ne col. a. veremur. l. 43.
post voc. diemque) add. Quis enim ignorat diem constare per solem & consequens erat,
vt fugatis nūbibus sol rediret p. 184. l. 2. post vo. conniſus) add. sed multa alia vius contra
antiquitatem vindicauit. Illi enim parsi dicebant, nos pepercit Item nos dicimus suscepit:
illi dicebant suscepit, vt Succ. i.f. & adn. &c. l. 4. post voc. tenet) emend. Ergo adnixus ad
Tritonem tantū. &c. l. 5 post voc. conniſus) add. & supplet lacunam. Ordo tamen ei Cymo-
thoe simul ac Triton acuto detrudunt naues (copulo. ab aris, in quas tris Notus abreptas
in s.l. torquet l. 7. post voc. Priamus) add. & emend. tridenii autem pro Tridente, daturum
pro ablato apri. Ideo quis arenarum congerie in impediente, præclusa ad nauigandum
erant. Cæterum bis idem. Ergo immisso in eas mari aptas ad nauigandum fecit. Sic Sall.
Sed ubi tempore anni, mare classibus patet factum est. Temperat. Tranquillum facit, atque ratis.
Bene non moratur in descriptione currus, vt citius liberetur *Aeneas*. At in s. vbi nullum
periculum est plenus & latius & p.m. N. Sic etiam in orationibus facit, quas pro causis
vel extendit, vel contrahit, vt in Sec. lib. &c. l. 3. mend. lequenti. l. 19. post voc. cōcionum)
add. Ita & Homer seditioni tempestatem *κύνης οὐρανού στρουχαίας θεάτρων*. Ideo, &c.
l. ead. post voc. seditio) add. vt quidam populum totam ciuitatem vulgum vero plebeum
significari putant, sapere autem vt fieri solet, sed. Seditio est sicut Cic. ait in de R. P. *aqua*
dissensio ciuium. Quod seorsim eunt alij ad alias, seditio dicitur. anim. &c. l. 26. post voc.
masculina) mend. sunt. Vulgi ergo facit non vulgaris, vt docti, clari, boni Vluri. &c. l. 27.
post voc. generis (ad. iamque faces. & saxa volant. Multi non volant, sed volunt inuenisse se
dicunt. Sed Cornutus Verendum autem ne præposteriorum si faces velle, & sic saxa cum alibi
maturius, & ex ordine dictum sit. Arma velit pos. q. f. r. q. iuuentus. furor. &c. l. 28 post voc.
facit) add. sane summa velocitate sensus explicitus. l. 29. post vo. dicimus) add. Vel pie are
grauem, cuius illis authoritas ob pietatem est grauis: & bene & c. l. 34. post vo. refertu.)
add. Sane veteres omnes deos patres dicebant. l. 35. post vo. flecter) emend. quidam flectit
pro regit accipiunt, vt interdum Torquet in eodem significatu ponit, qui numine tor-
ques. p. 185. l. 4. post vo. casus) add. vt hic cursu de nauibus ita al. bi iter: vnde
Certus iter. Saltationes etiam nauium dicebant, quod est animalibus terre-
stribus proprium. l. 6. post vocem Carthaginis) emend. portum putatur descripsisse. Ca-
terum hunc locum nūquam in Africa esse conitat. Nec incongrue propter, &c. l. 10.
medium emend. melius l. 13 post voc. efficit) add. Hoc enim solummodo portus quod illi
insula anteposita est. l. 15. post voc. replicabiles) add. Inque sinus autem antiqua est locu-
tio. Sic ipse alibi, Inque salutatam linquo Caius Memmius de Triumpho Luciliaco IIII.
Inque luxuriosissima Africæ opidis confidisse. & mox: Inque Gallogreciam redierunt. gemini. &c.
lin. 16. Lacunam reparat: Et ita est, vt qua eminent minari videantur, lin. 28. post vocem
morsu) add. supra Anchora dens ferreus est, ex Græca Etymologia, quod quasi hominis
manus comprehendant scopulos, vel arenas. Nam manus Græcē χεῖς dicitur. Hoc
nomen cum Græco &c. p. 186. l. 1. ante vocem telluris) add. hic s. p. aeneas col. n. e. Qui-
dam volunt hoc loco quæstionem nasci, Si fauet Neptunus Troianis, cur cum
omnibus nauibus ad Africam, non pertuerit Aeneas. Sed Neptunus postquam
sensit tempestatem, commotam potuit de periculo liberare Troianos: ante facta
vero mutare non potuit. Nam & Orontis nauem cum omnibus sociis eius constat
perisse; & simul libri œconomia perisset, si Aeneas cum omnibus nauibus perue-
niasset.

Pag. 185.

Pag. 186.

nisset. Volunt autem septem naues ita interim colligi ut vna Æneas, vt tres de saxis à Cymothoe & Tritone, tres de Syrtibus, Neptuno Syrites nauigabiles faciente, libera-
tæ sint, reliquæ tantum dispersæ sunt, quas paulo post legitimus ad Africæ litus adpul-
fas. Nouam tamen rem Nævius bello Punico dicit, vnam nauem habuisse Æneam
quam Mercurius fecerit. Tell. a. Cuiuscunque terræ post peric. &c. p. 186. l. 2. post voc.
arena) add. Nam re vera hæc optata non erat eis qui ad Italiam festinant. Et Arena aut
pro terra posita est, aut & arena grata potuit esse post mare. Tellu. &c. l. 6. post voc. ta-
bentes) add. supra i. multa, aut madefactos aspergine, aut qui apud sentinam labora-
verint. Nam supra ait Omnes Accipiunt inimicum imbreu. Sane marina aqua dicitur
exesse & extenuare ut cætera sic corpus humanum. l. 7. post vocem queru) emend. pro
sub aduersam querum l. 11. excludi. emend. excusuisse & add. unde etram Achateam
eius comitem dixit. Lectum est in naturali historia Plinius quod si quis hunc lapidem
in annulo haberet ad custodiam eius proficeret, & gratior esse videatur. l. ead. post vo-
cem supra) add. dictum est. Nutrimenta. Cicer. de Oratore. Et qui deduceta huius nutri-
menta eloquentia ipsa se postea colorauit. Rapuitque. &c. l. 12. emend. nam cum mutatio-
nem verbi significet. l. 15. post vocem in eo. emend. supra* quoniam nemo, &c. l. 16.
post vocem celeriter) add. Et mire Rapuit, opus est enim velocitate ad tale ministeriu-
m. Sane f.s.a. quæ ab arb. c. q. inciduntur, &c. l. 18. emend. Fomenta tales exiſe &
arboribus. Item alio loco Assulæ amictuæ, &c. l. 20. post vocem transit emend. Arma e-
num generaliter omnium rerum instrumenta dicuntur, vbi reponuntur armaria dicta
sunt: ergo hic propter carm. digni. refugiens. vilia, rem vilem, &c. l. 24. ante vocem. Ex-
pediūn) add. Nigidius de hominum naturalibus IIII. Omnis enim ars: materia in-
uenta circa quam vertetur, ferramenta, vasa, instrumentum, armamenta que f. q. primum
comparat, per quæ opera sua efficere possit. Fessi r. Hoc. e. p. f. id est esurientes, quod
fere labores fames subsequitur. Et fess. &c. l. 25. post vocem animo) add. id est incertus
consilij. l. 31. post voc. eminentia) add. sub mento. l. 38. post vocem pinst) add. Quidam
ne s. epi. o. epi. sit. Alios torrere, alios frangere accipiunt. Accius Troadibus. Nectur-
nam* fæxo fruges franges torridas, Sane his versibus Tum Cer. c. v. Et t. pag f. & f. fæxo,
ius Pont sicum laenter attingit. Flamines autem farinam fermentatam contingere
non licet. Cum autem dicit Cererem corruptam vndis & torrere p. f. & frangere
fæxo, quid aliud ostendit, quam mox eos sine fermento panem coxisse, qui omnes
fruges corruptas protulerant, non autem expectasse eos fermentum, docet illo veriū.
Tum victu reuocant vires. p. 187. l. 6. post voc. videat) emend. Et est viu. hoc genere lo-
cationis, quo etiam Terentius qui dixit, Quod perique omnes. Atque nihil tam contrariu-
m. Omnes enim generale est Plerique speciale. Ordo ergo est: Quod omni: faciunt
adolescentia. &c. l. 10. post vocem loquebatur) add. Ergo si quem videat pro si videat,
posuit, cui contrarium ponebant veteres nullum: Si quem vidisti: nullum vidi pro non
vidi, Sane legitur & si qua, vi sit si qua ratione. Phry. Tro. T. enim Phrygia prouincia
est. Et verisimile est. Æneam de omni illa prouincia locios habere potuisse. In secun-
do enim ait, Vndeque con. a. o. q. p. Dicta, &c. l. 12. emend. quam Dardana verili Impu-
lit) & add. Quidam tamen biremes ad iuum tempus volunt dixisse Virgilium, negan-
tes T. ois temporibus biremes fuisse. Varro enim ait post aliquot annos Inuentas bi-
remes. l. 18. post voc. recipere) mend. Sed cerui. l. ead. post voc. Africa) emend. id est in
prouincia nunc pro consulari, ad quam venit Aen. Aut factus ergo est s.p.m. & c. l. 21. post
voc. tellus) add. aut possunt tunc fuisse. Sed ut multis aliis locis variæ mutationes fa-
cta, licet quidam ceruos pro q. f. d. accipiunt: quia post ait, Inpletur veteris B. p. q. fe-
rinæ. Nam male quidam eos de vicinis insulis transferentes tradunt. Et ideo errantes
quod in ignotis locis essent. l. 36. post voc. remanet) pro qua permanet) add. armata.
Videtur noue de Ceruis dixisse cum armenta propriebaum sint, vel equorum, vel cæ-
terorum quibus in armis vrimur. Agmen. &c. l. 36. post voc. ferrum) add. Aut corripit
ab Achate. Et quomodo ab Achate quem apud ignem occupatum dixit, sed eum secu.
&c. l. 41. post voc. interemptis) add. Ennius Auium vulgus & hastarum; id est multititu-
dinem & hastarum & auium. Misce. Perturbat, circum agit, iniequit, l. 45. post voc.
Saxus) add. Turbam. Multitudinem, Cicero in Verrinis. Vdet in turba Verrem. Plau-
tus in Amphitruo, Deinde virique Imperatores in medium exirent, extra turbam ordi-
num. l. 46. post voc. requirunt) add. Nec enim conuenienter locis diversis modis la-
borantibus voluptati operam dare. l. 48. post voc. sequatur) add. Notandum sane est quod
non omnia perlequitur, neque enim indicat quo delati sint cerui. l. 50. post voc. partior)
reponit quod manus. Dantelis fustul. dicimus. Et est verbum de his, &c. p. 188. l. 1. post vo. vi-
pag. 186
pag. 187
pag. 188

na) emend. heros diuidit, quæ bonus Acestes Trinacri litore cadis onerauit, & abe-
tibus dederat. Bonus autem hic largus vel liberalis. Sane etiam Aeneam bonum pro
laude appellat, vt in v. Quos bonus Aeneas d.s.a. Bonum etiam pro fortia dicit. Sallust,
Sun. bonus ea semper fate contra pericula & ambitionem. Item in Catilinae * Sed libertatem
quem nemo bonus nisi cum anima simili amittit l.3. post vocem dicitur) add. Sane Phicost-
phanus &c. id rur sine r, litera Trinaciam appellat. en rurans ad tu mego tu icidit uor.
l.4 post voc. Hesiodus) add. Dibis marenia. Bene ante epulas & horitatur socios &
solarit. l.6. post vocem exæquaret) add. Quidam socios pro remiges accipiunt, sed illi
soci naues appellantur. l.7. post vocem i.5.) add. id est antiquorum malorum ut alibi
Cœli subterlabentia signa. Et totus hic locus de Nauio belli Punici lib., translatus
est. & pass. &c. linea 9 post vocem transacta) add. vt de præsenti eos naufragio conso-
letur & eis f. e. leuiora. l.10. post vocem exempla) add. Rabiem autem secundum antiquos
dictam non nulli adferunt, nam rabiam dici admittant. l.12. post voc. Acestis) emend. au-
tem pro accessuatis, dictum per syncopen, quæ sit cum de media parte vel bi syllaba sub-
ducitur. l.17. Tautomenium habet Tauroenium. l.19. post voc. Aninos) add. quos re-
misisti resumite, hoc est animo præsenti estote. l.19. emend. Quod miseros & sollci-
tos faciat. l.20. post voc. omittit) add. Erbene qui præm ferat reuocare, ad huc mittit. Est
autem tropus Aphar. &c. l.21. post voc. facit) add. & Foristan & Pr. f. q. f. r. Sed &c. l.22.
post voc. ponuntur) add. Dicitur tamen & fortasse, vt Terent. Tu fortasse quæ hic facta
sunt, nescis. l.25. post voc. Iuuabit) add. Sicut Num prior in meminisse iuuat & multi iuu-
uabit non delect. &c. l.28. post voc. verbum) emend. iuuit neque iuuauit, neque iuuuit,
sed iuuit vt Lucan. &c. l.29 post voc. Argumentum) add. per comparationem, & bene
dicendo casus & discrimina præterita attenuat, neque enim ait pericula. Rerum autem
potest salvo sensu omitti. l.35. pro voc intensis) a/d. Bene autem regna Trix dixit non

Pag. 190 inizorum. Ex quo Iuppiter in celo ita constitit ut Libyam respiceret, vel certe his fabularum, &c. p. 190. l. 8. inimicitias emend. amicitias. l. 9. post voc. etiam) add. lectum est, Mathe &c. l. 10. post voc. summo) add. Qui summus, & proprium & perpetuum retheri Epitheton dedit, quia, &c. l. 10. emend. dicitur, & add. alibi tantum Campo iacet. l. 32. post voc. diceretur) add. Sic Sallust. *Ipsum mare ponticum dulciss quam cetera*, An modo tristior cum & ante propter AEneam soleret tristis esse. Tristior pro legitima Ven. l. 36. post voc. de cora) add. o qui res hom. q. deumq. Grauter ccepit. Non n. ait. o genitor & est tota orationis intentio, iniuste vexari à lunone Troianos. *A Eternis regis imp. &c. s. i.* Hæc commemorationis potentia, Louis, quasi ad inuidiam posita est, hoc est qui omne

potes, contra te flecteris, & superflue volunt quidam Regis, &c. l. 39. post voc. afflet) sic
haber, est quod puniat, cuius rei late patet significatio: Poëtarum autem consuetudo
est proprie semper cum Iouem nominarunt & fulmen adiungere: ut, Audiat hæc ge-
nitor qui fœdera fulmi. Et ante, Genitor cum fulmine torques. Meus, &c. l. 41. post
voc. filius) add. quasi per me tibi coniunctus, & sic subaudis filium ut Aia. &c. l. 42. post
voc. Ponere) add. Hoc est qui Grais pares non fuerunt: in te aliquid possunt. Et est ar-
guim. &c. l. 44. post voc. Troes) add. autem nominatius erit Tros. Et hæc breuiter scienda
regula est quia omnia nomina, &c. P. 191. l. 6. post voc. arenæ) add. Sane multi Ob Italia-
lian &c. que pag. præced. l. 44. habentur. transponit F. & post voc. accipiunt) eod. add. ut
sit pars orbis clauditur que circa Italiam est, ob enim vete. p. i. ponebant. Plautus in
milite. Nunc cia mihi ob oculos eginem obstitisse. potest etiam ob ante intelligi, aut ob
propter, &c. l. 4 post voc. circa) add. Italiam errent & in eam peruenire non possint, si-
gnificat ob & contra, &c. l. 8 post voc. Fore) add. aut olim fore & futuri temporis est aut
olim pollicitus. l. 20 post voc. historia est) add. argumentum. l. 22. post voc. vertit) e-
mend. & tollit lacuna. Quidam pro cuius aut qualis & verec. &c. p. 192. l. 1. emend. ab
Euganeis & rege Veleio. l. 3. post vocem nominatum) leg. t, * cui æternitatem Helicaon.
ne victor redi: et gladio peremis, sed hic non sine eu. &c. l. 21. post voc. quia) add.
Sicut iuperius dictum est, & a. r. Helena, & l. ob. h. v. u. lecipebat. l. 31. post vocem, metuit
quam em. id. meruit, add. Elapsus. Inuidiose noluit dicere dimissus, ied Elapsus. Achium.
ab Ache. & Pithie * Illy. & c. l. 29. post vocem, Prorupum) emend. aut idem est ef-
fusum fluens. l. 3. post vocem vastar) add. Sane multus It mare proruptum. Et, Pelago
premit arcta sonanti, hoc intelligi volunt quod tanta est in illis locis accessi, que di-
citur mare, ut per ora Timau. id est vique ad initium fontis, mare ascendit. Vnde ait
It mare proruptum & pelago p. a. id est aqua maris premae arua, hoc est littora vicina
cooperia. Constat autem & in illo loco accessa maris vique ad montem peruenire, &
per omne litus Venetiarum mare certis horis & accedere per infinitum, & recedere.
Timau. a. in Histria est inter Aquileiam & Tergettum. Hic. Pro illic, Tann. id est
etiam in loco difficulti. Vib. m. Patau. Hoc est Patau. Patau. a. d. v. 4 post vo-
cem, quasi Patau, vel vnu. in quo capitulo a. d. condita. &c. l. 35. post vocem
eiorum) emend. & add. Alij à palude Pataina qua vicina ciuitati suffit dicitur. Pata-
u. dictum putant. Sane Patau minorum nominatiuo genitium fecit, cum geniti-
u. nunquam pauciores syllabus nominatiuo suo habere debeat. Patau enim
Patau facit. Sed sive. &c. l. 37. post voc. perfectum) pro qua profectum) add. Sicut in
xii. ait. Nunc Troas fieri iubetas Teucroisque vocari. Et Iuppiter ait. Commissi corpo-
re tantum: contra quæ oblique, &c. l. 39. post voc. Atenoridæ.) add. ipsum vero qui-
dam dicunt hæc ora se appellasse, aut certe nomen nobilitatem vel dignitatem, vi. Et
nos aliquod nomenque decusque. Armaque fixit Quasi non necessaria consecravit.
Figere enim consecrare hic debemus accipere, ut. Politibus aduersis figo, & hoc signi-
ficat. curus est quia solent missi militia, &c. l. 42. post voc. quasi) add. Vna sit de Tro-
ian. Nam aliter Iesus non procedit, aut quasi patatur & ipsa, &c. l. 45. post voc. Iup-
piter) add. ut Annuit & totum n. t. o. lin. ead. post voc. perierit) add. at naibus: aut in-
uidiose a. xir & exaggerat, aut quia adhuc aliae desunt, aut quia eas perisse non igno-
rat Æneas. Infan. &c. l. 49. post vocem Vnus) add. Caurius quam si dixisset Iunonis,
& hic vnus prod. penult. l. 5. post voc. coniuetudinem) add. ut res d. p. planius l. 1. di-
cant. ut h. l. sequitur. Aique Ialis longe disiun. o. Longe maxime non enim longe erant
ab Italia cum tempestate disiunt. Hic. &c. l. 53. post voc. Piatatis) add. Superioris In-
te committit, ait, ut peccato Æneam & Troianos exculet. Hic plus addit non solu-
eos non esse malos, sed etiam pios esse l. 57. post voc. sic) add. nos in s. c. r. Reponis in
sceptra, aut ad imperia referuas. Sic. H. e. p. naufragia. Aut certe antiqua licentia com-
muniū p̄positionum. R. spō. &c. p. 193. l. 4. post vocem serenū) add. Rius enim
ex latitia oritur. l. 5. ante vocem Serenā) add. Ennius, Iuppiter hic risit tempesteque
serene. Riserunt omnes risi Iouis omnipotens. Aut ceteri sit intelligens* Iunonis do-
lor oblique accutari à Venere, ut est, Quæ te genitor sententia vertit: Et, Vnus ob
iram prodimur, sicut alibi. Atque dolis risit Cytherea repertis. Vultu quo calun. O-
stendit sicut dictum est cur subriserit Iuppiter. l. 6. post vocem nisi) add. forte per-
sona inducatur eius, qui potest ut sit tale aliquod Iuppiter dicat. l. 8. post voc. voluptratis)
add. quamvis quidam oculum filii dari, vxori basium. Icorio suatum dicant. Sane
multi nolunt ita intelligi ut sumnum osculum filii dederit. id est non preflum, sed
summa labella contingens: Sed ita aiunt, Tum hilarus Iuppiter vultus nata libauit, id

pag. 191

Pag. 192

pag. 193

est contigit, scilicet ut nos solemus cum blandimentis quibusdam finistram maxillam contingere liberorum, ac deinde ad os nostrum dextram referre. Ergo libauit mei-
to quia partem vultus non totos contigerat, vt oscula dixerit quasi minora & tene-
riora filiæ ora, vt ora diminutie oscula, nam ora vultus dici: vt Intentique ora tene-
bant, &c. Sic ora ferebat: Ipse diminutie oscula dixit minores & teneros vultus: Sum-
maque per galeam delibas oscula fatur. l.11. post voc. iniurias) add alij metu pro me-
tui accipiunt, ablatiuum pro dativo, aut certe ideo metum aufer, vt animo securiore
possit audire: vt alibi, Soluite corde metum Teucri. l.15. post voc. mutari) add. Sane
seruat & hic ordinem sicut in templi oratione, vt statim promittat quo dī p̄fūstatuſ
est, ne auditor sit expectatione suspenſus, Tuorū, &c. l.18. post voc. Vrbem) add. & emend.
Aut Romam significat, quia cum proprietatem detrahimus, quod magnum est signifi-
camus, ut si dicas legi Oratorem, nec addas quem, intelligo Ciceronem: Et ne longa
sit Expectatio adiecit, Et Promissa Lauini Mœnia, aut certe detrahe & sicut multi, &
Expegeſim facis. Cern. &c. l.20. emend. annorum vii. & l.21. add. post voc. perueniſſet
& ſicuſ historia habet cognitō quod Veneris filius, Troia profugus facis iuuantibus
ad Italianam veniſſet, & ab Latino ſuceptus eſſet filiam eius Lauiniam duxit vxorem,
quo dolore Tūr. Rut. qui ante Lauiniam ſperabat uxorem, & Latino & Aenea bel.
&c. l.24. Ouidius emend. Liuſius l.ead. post voc. cum poſt) emend. viſtis à ſe Rutulus &
Mezentio, Alſcanius requiſitum non inueniſſet in D.n.c.r. Itaque ei templum condi-
dit & Iouem indigetem appellauit. Bene autem addidit Feres, vt gratius eſſet quod per
ipſam fieret l.26. post voc. adhibentur) add. Et bene hoc addidit quā dicas, quem tu
miferum dicas nos magnanimum, ſumum. Neque meſ. v. Ad illud Que te genitor
ſententia verit. l.27. post. voc. Al j) emend. Hic pro poſt haec quā dixi. l.29. post voc.
dicat) add. Et ideo Tibi quod multi alij, id eſt tibi ſoli. Nam al. loquitur, &c. l.34.
post voc. consolatione) add. dolenti. l.37. post voc. Latio) add. Rhetorice, ne breue eſſet
ſi triennium diceret, tempora diuifit in species. Ordo autem longiſſimus, nam aliter
non procedit, ſublimemque feres ad ſidera c. M. A. Et Tertia d. L. r. v. a. Ergo videtur
pag. 194. ſic tacite mortem Aenea significaffe. Dun autem, pro donec, &c. p. 194. l.2. post voc. re-
gnaturum) add. aut quia maior cura Veneri de nepote: vt in x. Liceat ſuperelle nepo-
tem, Et iterum ibi: Hunz tegeſe. l.ead. post voc. Additur) add. Licet ſuperius historia
narrata ſit tamen etiam ſecun. &c. l.6. post voc. Alſcanium) add. Sicut I. Caſar ſcribit,
Iulum & v. vel quā Iuloni, id eſt ſagittandi peritum vel à prima barba lanugine quam
iūor Græci dicunt, quæ temp. &c. l.10. post voc. dicit) add. num. ideo ait &c. l.16. post
voc. diceret) add. non cognomen. l.21. post voc. Ilieniſis) add. Et Amphyrio, N. iuu Ar-
go ex Argo paſſe. l. Argiuo. l.24. emend. P. nongentos quinquaginta quatuor. item l.25.
nongentos l. 111. l. annos complectitur, &c. l.27. i. emend. vnde & l.28. post voc. volubi-
libus) add. vel quia voluntur. l.29. post voc. iniuidiam) detrahit, defer. Lupin. & l.30.
post voc. ſylua) emend. Nam ibi etiam Syluum peperitſe dicitur, defruct Lavinium &
Albam, &c. l.31. post voc. albæ) add. vel prolixitate collis ad quam cum de Lavinio dij
penates, tranſlati, nocte proxima Lavinium rediſſent, atque eos denuo Albam Alſcanius
tranſtulifſet, & illi iterum rediſſent, Lavinium eos manere paſſus eſt, datis qui ſacris
præſent, agroque eis adiſignato quo ſe alerent. vi. Mode virtute rūi. N. a. m. alibi, rūi
Clio, vt eſt, Auro, vt potiuit. alias pro magna copia, Cicero in deorum natura, Inſinuāq;
zim maymoris Sallust. Magna vis hominum conuenerat agris pulsa, aut ciuitate eiecta: & eſt fer-
mo diuersa ſignificans, prout ſe locus obtulerit. Hic &c. l.32. ante voc. præterea) add. Si
autem hic iam, in hoc ſciliſet loco. l.36. fine fine) emend. fine intermiſſione. Regnabitur.
In personalib. viſus eſt, quia de multis dicit: vt VI que adeo turbatur agit. Gen. ſ. h. Id e.
T. fed quidam reprehendunt quod Hectore & non Aenea, mos eſt poētis nomina ex
vicinis vſurpare, quia coniunctus genere Hectori Alſcanius, vt eſt. Et pater Aen. & a.e.
Hector. Alij tradunt cum Hectoris progenies nulla in Italia fuerit, ideo ſub Hectore
poſitum ut ſignificaret ſub forte, vt in quinto Hectorei ſocij. Sed & aliis reb. alia dant
nomina ut pios Aeneadas appellari, ut timidos Phrygas, ut nobiles Dardanidas, ut per-
iuros Laomedontiadas. Cæterum vbi veram originem ſignificat domus Aſſaraci ponit:
Ex quo Capys, ex Capy Anchises, ex Anchise Aeneas. l.42. post voc. Romulus) add.
Sed Atrilius timens ne de stirpe fratris Numitoris aliquid procreatum adoleuiffet
auum forſitan vindicare, pueros cuim matte precipitari iuſſit, &c. l.47. post voc. fue-
rat) emend. pueros detulit quæ ſuceptos aluit. l.48. regnum /egi/ F. imperium p. 195. l.3.
blandimenti gratia, emend. blandimenti genere fac. e. q. g. d. Sed quod à lupa al. d. fabule
hoc ad celandam autorum Romani generis tu. pitidinem fingunt nec, &c. l.5. post voc.
Martis) add. Sed de origine & cōditore vrbis diuersa à diuersis traduntur. Clinias refert

Telemachi filiam Romen nominé, Aeneæ nuptam fuisse, ex cuius vocabulo Romam appellatam. *** dicit Latinum ex Vlyxe & Circe editum de nomine sororis suæ mortuæ Romen ciuitatem appellasse. Ad eius adserit Romam ante aduentum Euandri diu Valentiam vocitatum. Sed post Græco nomine Romen vocitatum. Alij à familia Euandri ita dictam, alij à fatidica quæ prædixisset Euandro, hic eum locis oportere considere. Heraclides ait Romen nobilem captiuam Trojanam huc appulisse & tædio mari suaissime sedem, ex cuius nomine urbem vocatam. Eratostenes Alcanij AEnea filij Romulum parentem vrbis refert. Nævius & Ennius Aeneæ ex filia nepotem Romulum conditorem vrbis tradunt. Sibylla ita dicit Paraphæs) add. Regina, &c. l.6. post voc. Paraphæs) add. Saerod. Quia ab Amilio Vestæ virgo esse iusta est, ne ei propter edendam lobalem facultas esset viro iungi, l.10. post voc. pelle) add. unde Græce οὐαλλεῖ appellatur. Sane tegmine multi antiquæ dictum afferunt quia tegimētum dici debere affirmant, l.11. post voc. alcer) add. vel quia aucto regnum reddiderat, vel quia ipse nouam urbem & nouum condebat imperium. Exe pie, &c. l.17. post voc. quidan) add. Valerius Soranus, vt ait Varro & multi alijs quia hoc nom. a. ei enunciare, vt quidam dicunt, raptus à Senatu, & in cru. est: Ut alij metu supplicij fugit, & in Sicilia comprehensus à Prætore, præcepto Senatus occisus est. Hoc autem vrbis nomen ne Hyginus quoque cum &c. l. post voc. enim) add. triennium, Albæ trecenos statuit, Romanis tribuit æternitatem, quia subiunxit Imperium l. f. ded. Quin &c. l. 21. post voc. Iuno) add. Vel quam tu asperam dicas, vel certe i. & ego fateor & tolerab. hoc l. d. Quæ mare n.t.q.m.c.g.f. Metum scilicet quem de Carthaginæ habet, vt supra Id metuens, vel metu quo Troianos ferret & Venerem. Nam dicit Parce metu Citherea. Mare autem t.c.q.f.alibi ostendit dicendo Absumptz, &c. l. 23 post voc. marisque) add. Fatigat vto pro exercet, sollicitat, commonet. Consimr. ei ri xp̄t̄m. Et est Latiniæ elocutio. Sallust. * Ad mutandum modo in milia se u. ium: quia bello Pun fec. vt ait Ennius pl. l.c. f.R. Mecumque forebit. id est eadem quæ ego sentiens, eadem quæ ego volens. vel vt quidam volunt, mecum in Capitolio constituta Gent. &c. l. 33. post voc. Troiana) add. & est à parte totum l. 34. Mummius Ful. Nummius, l. 3. post voc. patriom. emend. vt ipse Mycenæus magnorum. d. Achium, p. 196. l. 4. post voc. Cesar) add. Hic eit qui dicitur G. l. C. & Gaius prænomen est, Iulius ab Iulo, &c. l. 8. post voc. lingua) add. Hic sane Gaius Iulus Cæsar, quatuor & lexaginta viiis Galliæ ciuitatibus, cum à Senatu petiuerit Cōsulatum & triumphum, nec imperiæ set aduersante G. l. Pompeio magno eiusque amicis, qui Cæsaris processibus inuidabant, bellum ciuile gefisi in Farfalla, quo Pompeius vicit Alexandria occiditur. Cæsar Romanis compotis rebus & Alexandria debellata reuersus, in Curia Pompeiana à Cas. & Brut. al. Pom. oc. est. Cuius hæres Augustus, cum intrasset urbem, coegerit à Senatu interfectoris Cæsaris particidas & hostiles iudicati, eumque in deorum numerum referri & diuum appellari. Imperium, &c. l. 11. 12. post voc. Pompeius) add. Gæter enim omne magnificentum magnum, vt Mater magna & dij magni. Olim. Modo futuri est temporis. l. 17. post voc. aspirationem) add. alijs honestum legunt Veteres enim honestum pro specioso ponebat, vt Dardanius caput ecce puer detectus honestum. Accip. secu. Quare secura, aut quia nunc sollicita Aut q. C. p. m. m. a. fastigium, &c. l. 18. post voc. intelligi) add. sicut ego, sicut tu, sicut Romulus, &c. l. 36. post voc. gne cff) emnd. vt & ipsi & Ianus in omnibus sacrificiis Inuocantur, &c. l. 38. post voc. Vulcanoque) add. & alijs locis ardentibus &c. l. 40. post voc. appellavit (pro qua appellat F.) add. vt non potuerit patricidium facere, qui meruerit deus heri, an sic ut multi intelligere volunt, vt superius dictum est, quia &c. l. 43 post voc. unde art) add. Iura dabunt, Et Viden' &c. l. 44. lacunam tollis. sit non fuit, si tamen fuit, l. 1. d. post. voc. per hoc) emnd. Romanos intelligi. Verumtamen hoc habet ratio Q. A. e. R. v. pro Agri pa politum qui filiam Argulti, &c. p. 197. l. 3. post voc. dicitur) add. Hasta enim, id est curis, telum est. &c. l. 24. post voc. rex dicitur) add. Constat autem Græcos fuisse Romanos, vel certe proper, &c. l. 7. post voc. sun) add. hoc est abominanda, al. as Diræ magnæ An sua c. D. f. d. c. Et iam tum religio p. t. agrestes. Diræ loci, Et, Dicuntur geminæ pestes cognomine Diræ. Compa. &c. l. 12. post voc. claudebantur) add. Ideo autem Ianus bellum tempore patefiebat, vt eiusdem conspectus per bellum pateret in culis potestate esset exitus redditusque, id enim ipsa significat eius effigies præbentis sequentibus & redeuntibus ducem; Hunc autem olim Numa Pompilius fecit, cuius portas regni tempore clausit. l. 14. post voc. in Siciliâ) add. aut sicut quidam tradunt Furor, &c. l. 15. post voc. acma) emnd. deuinctus eo habitu, &c. l. 18. post voc. est) add. Ergo super pro pag. 197

supra. & nunc hec prepositio accusatio seruit, vbi vero de significat, ablativo, l. 23. post voc. fieri) add. vel quod deo opus erat ut hostes Poeni auctori Romani nominis placarentur Aeneas. Quidam sane quatuor Mercurios dicunt: Vnum Iouis & Matæ filium, Alterum Cœli & Diei. Tertium Liberti & Proserpine. Quartum Cyllenis, a quo Argus ocellus est, quem ipsum ob hanc causam Græcia profugum AEgyptiis literas demonstrasse perhibent, l. 25. post voc. hospitium) add. Nonnulli sane pateant, pacatae sint accipiunt: vt Sallust. *Similis immanis hominum vis multis e locis, inuasare patentes cum, & pacis modo effusa.* Hic enim habitus pacis, Et in Cat. Lna *Cuncta maria terraque patiebant.* Sic enim contra cum dicitur *Clausa omnia, bellum significatur: ut ipse quæ mœnia clausis Ferrum acuant portis,* l. 27. post voc. sponte) add. sed necellario ad A. v. l. 31. post voc. lacerdotibus) add. haec dicentibus creditit, l. 32. ante voc. remigio) add. *Volat ipse per aera.* Similis hic festinatio Mercurij est ut supra Neptuni, in quarto. Et talaria negat, Et virgam capit & plus moratur, l. 33. post voc. deflexum) add. Et bene hoc de Mercurio, p. 198 l. 1. ante voc. Per noctem) add. At pius Aeneas . . . * filium Aeneas sacrorum omnium doceatur, ex cuius persona latenter quæ ad ceremonias veteres pertinent sœpe monstrantur. Hic ergo deus apicis, quod insigne flaminum fuit, de quo loco suo in quarto libro dictum est, Vult ostendere igitur flaminis extra medium pomerium post si. Iis occasum apicem penere non licere. Aeneas ergo hic ad Carthaginis litus ad pulsus, ostenditur sine apice fuisse, id est nudo capite. Nam cum ait At pius Aeneas per noctem plurima voluens, Ut primū. l. a. d. c. e. l. q. Explorate novos. Nam i. v. h. n. ferene: Manifeste longius ab urbe intelligitur, vnde animaduertendum est extra pomerium fuisse, Nam in subtegentibus ostenditur, cum extra pomerium fuisse, cum ait Venus, Et qua te ducit via dirige gressum, nam & augurium et in finibus pomerij ostensum est, quod & ipsum Aeneam respondentē signatus declarat sine apice fuisse, timentem enim ne piaculum incurreret, si cum solis occulu nudo capite, id est sine apice, inueniret, ita loquenter fecit. Et vacet anal. n. a. laborum, Ante d. c. c. v. Olympo; Verebat enim solis occasum, Nudo autem capite ibi fuisse ostenditur, vbi ait, Restitit Aeneas claraque in l. Os. b. q. D. s. n. q. i. d. Cæsarem n. g. l. q. i. Purpureum & l. o. a. honores. Neque enim Cæsarem dicere debuisset, nisi quia nudo capite incedebat Aeneas. Sed haec Virgilio, & his familia sufficiunt ad indicandum omnium disciplinarum scientiam narrantem aliud ponere, neque propositum habet talia plenius exequi. Per noctem. &c. l. 34. post voc. sollicitum) add. Et bene per noctem, ne à sociis, quos ipse consolatus erat, videretur per diem merebris, l. 7. post voc. Oras) add. Sine prepositione, Sallust. *Genua patrum absoluuntur.* Superius dictum, &c. l. 12. post voc. exquisita) add. Et ostendit prouidum regem per se curantem commoda sociorum l. 19. post voc. speluncæ) add. & bene ostendit omnia curuis adlata nauibus non . . . quæ venerant cum Aenea, Cladem autem occulit & clausit. Comit. &c. l. 20. ante vocem diximus) add. Bene ostendit Aeneam esse fortissimum, nec quidquam timere dicendo uno gradu tur comitatus Achates, & dictum est quæri curi, &c. l. 26. post voc. Aeneam) emend. horoscopum in Virgine, ibi etiam Venetrem habuisse, &c. l. 29. post voc. Aenea) add. quoniam misericordia Didonis seruatur. l. 32. propter, emend. præter, l. 34. post voc. scribitur) add. simpliciter, l. 36. ante voc. Harpalice. emend. Suo scilicet curlu, & add. Sane quidam, fatigat pro fatigauit accipiunt, prius pro præterito, sicut & præuerterit pro præuersa est, l. 34. post voc. fuit) add. ita nutritam dicunt, ut ipse Camillam à Metabo facit. Hæc patre propter ferociam à ciuibus pulso ac postea occiso fugit in sylvas, & v. l. q. v. i. e. est, & huius velocitatis & exercitij facta est, ut subito ad vicina stabula coacta inopia decurseret & rapto pecorum factu insequentes, etiam equites in celeritate vitaret, sed quodam tempore potius ad infidias cervorum plágis, capta & occisa est, cuius mortem nobilitavit eorum exitus qui eam occiderunt, statim enim in vicinia orta contentio est, cuius fuisse hædus quem Harpalice rapuerat, ita ut graui certamine non sine plurimis mortibus dimicaretur. Postea conuentudo seruata est, ut ad tumulum virginis populi conuenerint, & propter expiationem per imaginem pugnæ concurrenter. Quidam huius patrem à Geras, ut alii voluntà Mirmidonibus captum, &c. l. 41. post voc. cum) add. per hyemem cresci. E. a. in. T. 2. m. Cypsalæ * satis de locis superis Thraciae veniens dicitur, &c. l. 45. post voc. præuerterit) add. Alij præuerterit sic positum volunt, ut Bellantur Amazones armis, pro præuerterit & bellant. Namque. Ut ostendatur esse venatrix. De more. Venantem. Habi. &c. l. vi. post voc. suis) add. Venatrix. Similis venatrix, id est

Pag. 198 rum pandimus alas, l. 33. post voc. deflexum) add. Et bene hoc de Mercurio, p. 198 l. 1. ante voc. Per noctem) add. At pius Aeneas . . . * filium Aeneas sacrorum omnium doceatur, ex cuius persona latenter quæ ad ceremonias veteres pertinent sœpe monstrantur. Hic ergo deus apicis, quod insigne flaminum fuit, de quo loco suo in quarto libro dictum est, Vult ostendere igitur flaminis extra medium pomerium post si. Iis occasum apicem penere non licere. Aeneas ergo hic ad Carthaginis litus ad pulsus, ostenditur sine apice fuisse, id est nudo capite. Nam cum ait Venus, Et qua te ducit via dirige gressum, nam & augurium et in finibus pomerij ostensum est, quod & ipsum Aeneam respondentē signatus declarat sine apice fuisse, timentem enim ne piaculum incurreret, si cum solis occulu nudo capite, id est sine apice, inueniret, ita loquenter fecit. Et vacet anal. n. a. laborum, Ante d. c. c. v. Olympo; Verebat enim solis occasum, Nudo autem capite ibi fuisse ostenditur, vbi ait, Restitit Aeneas claraque in l. Os. b. q. D. s. n. q. i. d. Cæsarem n. g. l. q. i. Purpureum & l. o. a. honores. Neque enim Cæsarem dicere debuisset, nisi quia nudo capite incedebat Aeneas. Sed haec Virgilio, & his familia sufficiunt ad indicandum omnium disciplinarum scientiam narrantem aliud ponere, neque propositum habet talia plenius exequi. Per noctem. &c. l. 34. post voc. sollicitum) add. Et bene per noctem, ne à sociis, quos ipse consolatus erat, videretur per diem merebris, l. 7. post voc. Oras) add. Sine prepositione, Sallust. *Genua patrum absoluuntur.* Superius dictum, &c. l. 12. post voc. exquisita) add. Et ostendit prouidum regem per se curantem commoda sociorum l. 19. post voc. speluncæ) add. & bene ostendit omnia curuis adlata nauibus non . . . quæ venerant cum Aenea, Cladem autem occulit & clausit. Comit. &c. l. 20. ante vocem diximus) add. Bene ostendit Aeneam esse fortissimum, nec quidquam timere dicendo uno gradu tur comitatus Achates, & dictum est quæri curi, &c. l. 26. post voc. Aeneam) emend. horoscopum in Virgine, ibi etiam Venetrem habuisse, &c. l. 29. post voc. Aenea) add. quoniam misericordia Didonis seruatur. l. 32. propter, emend. præter, l. 34. post voc. scribitur) add. simpliciter, l. 36. ante voc. Harpalice. emend. Suo scilicet curlu, & add. Sane quidam, fatigat pro fatigauit accipiunt, prius pro præterito, sicut & præuerterit pro præuersa est, l. 34. post voc. fuit) add. ita nutritam dicunt, ut ipse Camillam à Metabo facit. Hæc patre propter ferociam à ciuibus pulso ac postea occiso fugit in sylvas, & v. l. q. v. i. e. est, & huius velocitatis & exercitij facta est, ut subito ad vicina stabula coacta inopia decurseret & rapto pecorum factu insequentes, etiam equites in celeritate vitaret, sed quodam tempore potius ad infidias cervorum plágis, capta & occisa est, cuius mortem nobilitavit eorum exitus qui eam occiderunt, statim enim in vicinia orta contentio est, cuius fuisse hædus quem Harpalice rapuerat, ita ut graui certamine non sine plurimis mortibus dimicaretur. Postea conuentudo seruata est, ut ad tumulum virginis populi conuenerint, & propter expiationem per imaginem pugnæ concurrenter. Quidam huius patrem à Geras, ut alii voluntà Mirmidonibus captum, &c. l. 41. post voc. cum) add. per hyemem cresci. E. a. in. T. 2. m. Cypsalæ * satis de locis superis Thraciae veniens dicitur, &c. l. 45. post voc. præuerterit) add. Alij præuerterit sic positum volunt, ut Bellantur Amazones armis, pro præuerterit & bellant. Namque. Ut ostendatur esse venatrix. De more. Venantem. Habi. &c. l. vi. post voc. suis) add. Venatrix. Similis venatrix, id est

qua

quasi venatrix, ut Medias inter cedes ex. Amazon. p. 199 l. post voc talentum) add. Et Pag. 199
 Tu das epulis accumbere diuum, Vnde Da bibere, viuis inuenit, quod facere non debemus ne duo verba iungamus, nisi in poëmaté. l. 6. post voc. Iulus) add. viciss. Ple-
 rumque duo diuersa in vnum exitum cadunt, licet contraria significent, ut hoc loco,
 Vidistis enim, etiam ad vocem pertinet, quod etiam ex AEneæ responsione colligitur
 Err. Inuestig. quia venatores cum vestigant, quasi videntur errare. Sororum. Non tan-
 quam nota sit illis soror, sed ut est in consuetudine (succin. &c. l. 7. post voc. pharetram)
 add. vt plerique, l. 12. post voc. linx) add. vt Pan, Tros quæ in genitiuo una syllaba
 crescunt. l. 13 post voc. Venus) add. Sane quidam Auditæ, ad illud responsum, Clamo-
 re premente; ad V. distiss. quam: Neque visa, responderit l. 18. post voc. alias) emend.
 optatiua, vt, Adsis, ò Tegræ fauens. Nec vox; &c. l. ead. post voc. Certe) add. Hic ò di-
 stinguendum ut post inferat, dea certe: confirmans opinionem suam, & est conclusio,
 &c. l. 21. post voc. personæ que) add. perite autem poeta, dicendo, An Phebi soror, vide-
 tur de nomine Apollinis dubitate. Constat enim hunc deum à diuersis gentibus vel
 ciuitatibus diversis nominibus appellari, secundum genera benefiorum quæ vario
 diuinitatis genere præstare consuevit, Cui deo sagittas das volunt, quia ut vis mor-
 bi ita hoc telum sit occultum. Hunc tamen deum & ad uberum custodiam, & ad diuini-
 nitatem, & ad medicinam, & ad res urbanas, quæ placida sunt, & ad bella pertinere
 longinqua, cui laurum ideo consecratam, quia hæc arbor suffimentis purgationibus
 que adhibetur, ut ostendatur nullum templum eius nisi purum ingredi debere. Cau-
 tum enim est ne Sacerdos, eius domum ingrediatur in qua ante quiniam diem funys
 fuerit. Quidam tamen An pro sive antique dictum volunt nonnulli coniunctionem
 mutatam adserunt pro Aut Phebi: aut Nymphastrum sanguinis una. Alij autem con-
 iunctionem disiunctivam volunt, ut Sallust. Perire vere in Hispaniam an Sardiniam. An
 nymph &c. l. 2. post voc. Propitia) add. hoc est felicitatem præstes, vel felix mihi. Felix
 enim, &c. l. 23. post voc. tuis) add. & emend. E contrario. Et monstrum infelix: & In-
 felix yates. Et alibi Iuno. Quæ pot. &c. l. 25 post voc. vocat) add. Tandem enim, dum,
 gentium, locorum, terrarum, significatio posita ad ornatum pertinet Aut t.d. quia vix
 hoc quoque contigit a.t.p. e.p. est. Hominumque &c. p. 200. l. 2. post voc. Tyriam) add. Pag. 100
 aut ideo non amplectitur sacrificium, ut diutius lateat. l. 3. post voc. floribus) add. qui
 ait Vbi templum illi c. q. Sabæo Ture c. a. l. q. n. halant l. 4. post voc. pulchro) add. Aut
 russati, l. 7. post voc. Vides) add. Ad illud, Et quo sub cœlo tandem. Et quidam Vides
 pro visus es accipituri. Nam quemadmodum in media silua urbem videt & Tyrios; l. 9. post voc. Neptuni) Transponit filius rex Libyæ & Phoenicis, &c. l. 11 post voc. aper-
 te) add. regiones, l. 12. post voc. Fines) add. Tyrij enim & alibi esse portuerunt. Intratib.
 &c. l. 13. post vocem suum) add. Ergo a mount suspitionem, ne putaret se in Tyrum
 venisse. l. 17. post voc. AEneas) add. Germani enim appellatione fuerat facta maior in-
 uidia, unde &c. l. 20. post voc. adserbium) add. Cui pater i. d. Argumentum amoris
 l. ead. post voc. augurij, tollit lacunam. primaris ut aliis verbis repetierit Cui pater in-
 tactam dederat. Omnibus autem secundum Rom. &c. l. 24. post voc. furor) add. quia mul-
 ti Immanior ad furorem non ad Pygmalionem referunt, cum, &c. l. 35. post voc. Poly-
 nice) addit. Ordo est. Inter quos medios. Ille &c. l. 26. post vocem aras) add. Singula
 pronuntiant. Clam. Quidam ad sororem referri putant. Securus, &c. l. 37. post voc. con-
 temnens) add. id est negligens non curans, p. 201. l. 1. post voc. amantem) add. quia di-
 cebat absentem quem constabat occisum. Atqui, &c. l. 5. post voc. caperet) add. Imago
 re id est. l. 7. post voc. Retexit) emend. Ecce hic planius quid sit nudavit ostendit,
 Et utrum ad præteritum hoc referatur, an ut quibusdam videatur quod ipsam Dido-
 nem putabat occidere, sed incertum, nam & ideo fugam suadere visus est, Tum; &c.
 l. 9. post vocem inuenitur) add. Recludit. Ad opinionem somni recludere videatur,
 ut AEternumque adiut. e. p. ignem. l. 14. post voc. pertinet) emend. id est tan-
 tum quantum nullus, vñquam nouit. His, l. 20. post vocem parase) emend.
 & addit. Id esterant: Sed sciendum quod clam, &c. l. 26. post vocem sunt) add. licet alio ordine etiam historia ista narretur. Post transponit quæ adnotata ad
 voc. Portanur, &c. usque ad voc. vlla vitum. post quas add. Dux femina facti. Pro-
 nuntiandum quasi mirum, l. 30. post voc. retendit) emend. occupavitque modum
 stadia xx. quam rem leniter t. V. & non tegere, &c. l. 32. post vocem qualitate) add. si-
 gnificat, quia βύρος Græce, corium dicitur: dicendo ergo circumdare ostendit

Pag. 102 corrigam de corio factam. Tergo, &c. p. 102. l. 2. post voc. accipiunt) add. Quo ve tenueruntur. Nat. int. est. &c. l. 3. itur emend. itis: l. 12. post voc. annales) add. ita autem annales conficiebantur, tabulam dealbatam quotannis Pont. Maximus habuit, in qua prescriptis Consulum, nominibus & aliorum magistratum digna memoratu notare confueuerat, domi militaque, terra marique gesta per singulos dies. Cuius diligentia annuos commentarios in octoginta librios veteres retulerunt, eosque a Pontificibus Maximis, a quibus siebant, Annales Maximos appellarunt, unde quidam ideo dictum ab Aenea Annales aiunt, quod & ipse religiosus fit, & a Poeta tum Pontifex inducatur. Clauso, &c. l. 18. post voc. temporis est) add. venerabili, l. ead. post voc. nobilis) add. aut certe cara, & hoc ideo quia dixit quibus aut venisti ab oris. Si vestras foras for. p. aur. et an. ponit. Cum apud eam sciat se loqui curair; Si vestras per aures: & Forte hic, aliqua ratione. Forte sua, Calu suo, id est quo solet. Forte autem, &c. l. 24. Forte sua pol. emend. Forte sua pol. l. 29. post voc. notus) add. Aut certe virtute pietatem pro religione posuit. Sallust in Catil. Verum illi delubra deum pietate, domus suas gloria decorabant. Plautus in Pseudolo, Non potest pietate obſisti, ſic uires ſunt ceterae, deos quidem quos maxime eſt aequum meiuere, eos minime facit. Sane pius potest effe & purus, & ianuens, & omni carens scelere. Piate enim antiqui purgare dicebant, inde etiam piamina, quibus expurgant homines, & qui purgati non sunt impij. Rapto qui ex h. p. Hoc eſt ſum pius. Optima autem elocutio, &c. l. 31. post voc. plaga) add. Sane de diis penitibus licet variis opinioneſ ſicutus fit Virgilii, omnes tamen diuersis locis complexuſeſt. Nam alij, ut Nigidius & Labeo deos penates Aenea Neptunum & Apollinem tradunt, quorum mentio fit, Taurum Neptuno, taurum r. p. Apollo, l. 33. post voc. meminit) add. Effigies ſacræ diuum Ph. q. Penates Quos m. à T. m. q. ex i. vrbis Extuleram. Idem Varro hos deos Dardanum ex Samo-Tracia in Phrygiā, de Phrygia Aeneam in Italiam memorat portauit. Alij autem ut Cassius Hemina dicunt deos penates ex Samo-Tracia appellatos. *Deus myrānus, Deus suarū, Deus xanvū.* Quorum diuersis locis ita meminit, Natoque penitibus & mag diis, hoc eſt *Deus myrānus.* Et iterum Junonis magnæ primum dominamque potentei, *rū ſuwarū.* Et bona Juno *rū xanvū.* Ecce ergo diuersis locis omnia tria complexus, quæ omnia locis suis dicentur, l. pen. post voc. veritatem) add. Tria ergo dicit, Proninciam quæro, hoc eſt Italia; patriam; patriam, hoc eſt Corythum, &c. l. vlt. post vocem patria eſt) add. vel si sic diſtinguitur Italia quæro patriam & genus ab Ioue summo, ut mihi sit Italia patria, Iouis genus efficit propter Dardanum, id eſt genus ab Ioue: Ideo quia ex Electra, &c. p. 103. l. 4. post voc. ſupra) emend. Illud eſt quod continet. Mares, &c. l. 9. post vocem viam) add. Et, Eripe nate fugam, Et, Nusquam abero & r. p. te limino ſitam: Et, Deſcendo ac ducente deo: Et Iamque &c. l. 10. post voc. Idx) add. quam ſtellam Veneris eſte ipſe Virgilii latenter ostendit. Qualis vbi Oceani perfuſus Lucifer vndam, Quam Venus ante alios astr. dignes. Quod autem dicitum eſt eum, &c. l. 13. post voc. Euroque) add. Aut conuulſe vndis Euroque. Conuulſe autem ideo quia, &c. l. 17. iuuant emend. leuant. l. 18. ante voc. aut fi) add. quia in Africa poſitus quæ orbis pars tertia eſt, l. ead. post voc. intelligimus (pro quo intelligamus) add. ut Africa in Europa fit Inuidioſe, &c. l. 21. post voc. querelas) add. Sane Europa Agenoris filia à qua pars orbis nominata eſt, l. 23. argumentum, legit, augmentum, l. 30. post voc. ſuperis) add. ut alibi Munera nec ſperno. ſupra, Mibi iuſta capellere fas eſt. Caleſtibus * ſecundum, &c. l. ead. dicunt, legit, confirmant, l. ante penult. post voc. Aquilonibus) add. Aut ſpeciem pro genere poſuit hoc eſt mutatis ventis, aut quia postq. &c. l. vlt. post voc. Aenea) emend. dixiſe crederetur, & eſt argumentum ad fallaciam ne intelligat deam. Quod &c. p. 104. l. 4. adfecti, legit, adfectus, l. 5. post voc. docent) add. Quidam vanimandaces tradunt Sallust. in Iugurtha, Ego quidem vellem & hec quæ ſcribo & illa quæ amea in Senatu queſtus ſum vana forent potius, quam miseriā meam fidem verbis. * Terentius in Phormione, vbi adoleſcens Lenonem mendacijs arguit, Non te pndet vanitatis Biſ, &c. l. 10. ales, legit, augur. l. eadem post voc. vndis) add. Cygnos tamen habere diuinationem etiam Cic. in Tusculan. lib. 1. docet. Ut Cygni qui non ſine cauſa Apollini dicati ſunt, ſed quod ab eo diuinationem habere videantur. Letan. &c. l. 5. post vocem niſi) emend. & add. admoueat Agathon lapidem frigidiffimum, ut teſtatur Luçanus, Favia ſepulchra ſub alijs ſaxa. Aut quia nec aquila nec laurus dicitur fulminari, ideo Iouis ales, aquila, Iouis coronam lauream accepimus, & qui triumphant lauro coronauit. Sane aliter proprie dicuntur aues quæ volatu auspicia faciunt B.
geo'

Pag. 104

Deo

co

corrigam de corio factam. Tergo, &c. p. 102. l. 2. post voc. accipiunt) add. Quo ve tenueruntur. Nat. int. est. &c. l. 3. itur emend. itis: l. 12. post voc. annales) add. ita autem annales conficiebantur, tabulam dealbatam quotannis Pont. Maximus habuit, in qua prescriptis Consulum, nominibus & aliorum magistratum digna memoratu notare confueuerat, domi militaque, terra marique gesta per singulos dies. Cuius diligentia annuos commentarios in octoginta librios veteres retulerunt, eosque a Pontificibus Maximis, a quibus siebant, Annales Maximos appellarunt, unde quidam ideo dictum ab Aenea Annales aiunt, quod & ipse religiosus fit, & a Poeta tum Pontifex inducatur. Clauso, &c. l. 18. post voc. temporis est) add. venerabili, l. ead. post voc. nobilis) add. aut certe cara, & hoc ideo quia dixit quibus aut venisti ab oris. Si vestras foras for. p. aur. et an. ponit. Cum apud eam sciat se loqui curair; Si vestras per aures: & Forte hic, aliqua ratione. Forte sua, Calu suo, id est quo solet. Forte autem, &c. l. 24. Forte sua pol. emend. Forte sua pol. l. 29. post voc. notus) add. Aut certe virtute pietatem pro religione posuit. Sallust in Catil. Verum illi delubra deum pietate, domus suas gloria decorabant. Plautus in Pseudolo, Non potest pietate obſisti, ſic uires ſunt ceterae, deos quidem quos maxime eſt aequum meiuere, eos minime facit. Sane pius potest effe & purus, & ianuens, & omni carens scelere. Piate enim antiqui purgare dicebant, inde etiam piamina, quibus expurgant homines, & qui purgati non sunt impij. Rapto qui ex h. p. Hoc eſt ſum pius. Optima autem elocutio, &c. l. 31. post voc. plaga) add. Sane de diis penitibus licet variis opinioneſ ſicutus fit Virgilii, omnes tamen diuersis locis complexuſeſt. Nam alij, ut Nigidius & Labeo deos penates Aenea Neptunum & Apollinem tradunt, quorum mentio fit, Taurum Neptuno, taurum r. p. Apollo, l. 33. post voc. meminit) add. Effigies ſacræ diuum Ph. q. Penates Quos m. à T. m. q. ex i. vrbis Extuleram. Idem Varro hos deos Dardanum ex Samo-Tracia in Phrygiā, de Phrygia Aeneam in Italiam memorat portauit. Alij autem ut Cassius Hemina dicunt deos penates ex Samo-Tracia appellatos. *Deus myrānus, Deus suarū, Deus xanvū.* Quorum diuersis locis ita meminit, Natoque penitibus & mag diis, hoc eſt *Deus myrānus.* Et iterum Junonis magnæ primum dominamque potentei, *rū ſuwarū.* Et bona Juno *rū xanvū.* Ecce ergo diuersis locis omnia tria complexus, quæ omnia locis suis dicentur, l. pen. post voc. veritatem) add. Tria ergo dicit, Proninciam quæro, hoc eſt Italia; patriam; patriam, hoc eſt Corythum, &c. l. vlt. post vocem patria eſt) add. vel si ſic diſtinguitur Italia quæro patriam & genus ab Ioue summo, ut mihi sit Italia patria, Iouis genus efficit propter Dardanum, id eſt genus ab Ioue: Ideo quia ex Electra, &c. p. 103. l. 4. post voc. ſupra) emend. Illud eſt quod continet. Mares, &c. l. 9. post vocem viam) add. Et, Eripe nate fugam, Et, Nusquam abero & r. p. te limino ſitam: Et, Deſcendo ac ducente deo: Et Iamque &c. l. 10. post voc. Idx) add. quam ſtellam Veneris eſte ipſe Virgilii latenter ostendit. Qualis vbi Oceani perfuſus Lucifer vndam, Quam Venus ante alios astr. dignes. Quod autem dicitum eſt eum, &c. l. 13. post voc. Euroque) add. Aut conuulſe vndis Euroque. Conuulſe autem ideo quia, &c. l. 17. iuuant emend. leuant. l. 18. ante voc. aut fi) add. quia in Africa poſitus quæ orbis pars tertia eſt, l. ead. post voc. intelligimus (pro quo intelligamus) add. ut Africa in Europa fit Inuidioſe, &c. l. 21. post voc. querelas) add. Sane Europa Agenoris filia à qua pars orbis nominata eſt, l. 23. argumentum, legit, augmentum, l. 30. post voc. ſuperis) add. ut alibi Munera nec ſperno. ſupra, Mibi iuſta capellere fas eſt. Caleſtibus * ſecundum, &c. l. ead. dicunt, legit, confirmant, l. ante penult. post voc. Aquilonibus) add. Aut ſpeciem pro genere poſuit hoc eſt mutatis ventis, aut quia postq. &c. l. vlt. post voc. Aenea) emend. dixiſe crederetur, & eſt argumentum ad fallaciam ne intelligat deam. Quod &c. p. 104. l. 4. adfecti, legit, adfectus, l. 5. post voc. docent) add. Quidam vanimandaces tradunt Sallust. in Iugurtha, Ego quidem vellem & hec quæ ſcribo & illa quæ amea in Senatu queſtus ſum vana forent potius, quam miseriā meam fidem verbis. * Terentius in Phormione, vbi adoleſcens Lenonem mendacijs arguit, Non te pndet vanitatis Biſ, &c. l. 10. ales, legit, augur. l. eadem post voc. vndis) add. Cygnos tamen habere diuinationem etiam Cic. in Tusculan. lib. 1. docet. Ut Cygni qui non ſine cauſa Apollini dicati ſunt, ſed quod ab eo diuinationem habere videantur. Letan. &c. l. 5. post vocem niſi) emend. & add. admoueat Agathon lapidem frigidiffimum, ut teſtatur Luçanus, Favia ſepulchra ſub alijs ſaxa. Aut quia nec aquila nec laurus dicitur fulminari, ideo Iouis ales, aquila, Iouis coronam lauream accepimus, & qui triumphant lauro coronauit. Sane aliter proprie dicuntur aues quæ volatu auspicia faciunt B.
geo'

teo, Sanqualis, in musculus, aquila, vulturius. Sane de aquila est, & alia fab. &c. l. 16. e-
 ductum, legit, editum, l. 18. post voc. adoleuisse) add. Iuppiter & patrem regno pepu-
 lisset, Iuno, &c. l. 19. post voc. dicitur emend. à nobis aquila, &c. l. 21. post voc. collocavit) add.
 Et quia aquilæ hæc est natura ut solem recto lumine spectet, signum quoque a-
 quilæ, quod in cœlo est, orientem semper solem videtur attendere. Alij dicunt ab hac
 aui iouem raptum, & ad latebras Cretenses perlatum, cum à Saturno vbique quereretur.
 Ipsum etiam Ioui, cum aduersus Titanas bellum gereret, obuolasse in augu-
 riū, ac statim victoriam consecutum, & ideo inter sydera collocatam Ordine. Non
 nulli p. s. a. nam & cœtu cinx. pulm, ad ordinem retulisse, quamvis, &c. l. 27. post voc.
 portent) add. neque enim huiusmodi aues semel ad inferiora descendunt, sed paulatim,
 per reflexos in gyrum volant. Hoc autem, &c. l. 28 post voc. nautas) add. multi
 tamen assent cygnos inter augurales aues non inuenire, neque auguralibus com-
 mentariis eorum nomen illatum. Sed in libris reconditis le&cum esse, posse quam-
 libet auem auspiciū attestari, maxime quia non poscatur. Hoc enim interest in-
 ter augurium & auspiciū, quod augurium & petitur & certis aibus ostendit, auspiciū
 qualibet aui demonstratur & non petitur, quod ipsum tamen species augurij
 est, sed Virgilius amat secretiora dicere, nam totum nomen augurum executus est
 proprietate verborum. Alites enim ostendit cum ait, stridentibus alis: Oscines cum
 dicit, Et cœtu cinxere pulm. c. q. d. Hoc idem & de columbis fecit: Nam & hæ inter
 augurales aues dicuntur non inueniri, & tamen ex his augurium & postulari facit &
 ostendit, vt Este duces & si qua v. e. c. q. per auras Dirigite in lucos. Pupp. &c. l. 31 post
 voc sunt) add. Perge modo. Exportatum ad facilitatem rei dicit. Via. Pro Hæc via &
 videtur demonstrare, l. 39. post voc. abscedentem) add. Vt alibi Ad terram fugit. Voca.
 Pro oratione l. 41. post voc. habitu) add. quia virginem, quia venatricem, quia Ty-
 riā, in int in resp in anguriis, vel totiens crudelis, quotiens fallis & distimulas l. 43.
 post voc. Inimici] add. quos in secundo libro ostendit vbi ait Inimicaque Troiæ
 Numina m. deum p. 205. l. 10. post voc. vſus] add male ista, l. 16. post voc. cernere] add. Pag. 209
 Causa cur fecerit. Ex hoc enim, &c. l. 19. post voc. est) add. Poscere autem nunc inqui-
 re, alias petere, & præponitur magis accusatio casui, dicimus enim posco magi-
 strum lectionem, non à magistro posco. Ipsa p. C. Cypr., & non sine ratione est, quod
 in decimo libro plura sibi loca grata, vel sacrata commemoret, hic ad Paphum solam
 abiisse dicatur, quia Varro & plures referunt, in hoc tantum templo Veneris quibus-
 ve maximis in circuitu pluviis, nunquam impluere, l. 20. post voc. læta] add. vel propr.
 Ven epitheton, vel læta quia rectum nebula filium in tuto habebat, vel quod insulam
 suam reperat, vel ideo Paphum revisit læta, quia serenis læta congruunt, & necesse
 est, vt læta sit Venus, vbi semper serenum est, quippe vbi pluere numquam dicatur.
 l. 25. post voc. honore] add. quia Aeneas hostias obtulerat, quarum hic mentio non fit.
 l. 26. m. eminens habet F. imminentis. pag. 206. l. 2. post voc. Aspergit] add. Et ornatus Pag. 206
 cum animantur res, id est c. r. i. datur sensus, l. 7. post. voc. dicunt] add. de his Sallust.
 que magalia sunt circumiecta ciuitati suburbanae sedicia magalia. Et alibi Cassius Hemina
 docet, ita Sinuegia * magalia ad denda, unrumque circum eam. Miratur portas
 & vias magalia quondam. Miratur non simpliciter dictum volunt, quoniam pruden-
 tes Etrusci disciplinx, aut apud conditores Etruscarum vrbium non putatas iustas
 vrbes fuisse, in quibus non tres portæ essent dedicatae & votiuæ, & tot templia Iouis
 Iunonis, Mineruæ: Bene ergo miratur Aeneas, vbi fuerunt magalia, illic esse legiti-
 timam ciuitatem, nam & portas & vias videbat, & mox templum Iunoni ingens: &
 strata viarum, &c. l. 8. post voc. festinantes] add. Vt Iuuenum manus emicat ardens, &
 Ardet abire fuga, & Laocoen ardens: Sic enim dicit quotiens properantem vult ostendere. Alij ardentes, &c. l. 10 post vocem muros, transponit & add. Ex ædificare hoc est
 constru. in long. producere, propriæ enim cum ædificantur muri, duci dicuntur. Sal-
 lust hist. 2. Murum ab angulo dextri lateris, ad paludem haud procul remotam duxit. l.
 12. post voc. demoliri] add. Et manibus Subnoluerit saxa. Cur manibus an quia adhuc
 machina non erant, felinationem refere voluit. l. 13 post voc. fulco] add. Ergo fulco
 fossa fundamentorum: Alibi, Ausim vel tenui l. 15. post voc. iura] add. dicatur aut ma-
 gistr. creentur. Et bene post conditam ciuitatem addidit iura, & magistratus sanctum
 que senatum. Legitur apud quosdam, Brutum eos qui se in eiicendis regibus iu-
 uissent, lectos in consilium cum ordinem senatum appellatum, quod una senserint
 quod patritij essent Patres conscriptos, alijs patres à plebe in consilio senatus sep-
 ratos tradunt, ac conscriptos qui post à Servio Tullio è plebe electi sunt. Alij senatum

à senectute hominum quibus* allecti erant dictum volunt, quia apud Græcos οὐερία appellatur. Sanctum autem ideo quia Senatus Sanctissimus ordo dicitur. Portas effod. Ut pot. sif. Et vere ait, nam Carthaginenses cothona fossa vtuntur, non naturali portu. l. 16. post voc. cognoſcitur) add. quod alta funda menta ait, bene autem post res publicas priuataſque necessariaſ mentionem tecit theatri, aut quia Græcis vrbis conditur, quia ſæpe ſpectaculis gaudent, aut ut apud quodam fuit in genere musicæ tientia, l. 23. post voc. apium) add. Sane fabula de apibus talis eſt. Apud Iltimum anus quædam nomine Melilla fuit: Hanc Ceres ſacrorum ſuorum cum lecreta docuſet, interminata eſt ne cui ea quæ didicisset aperiret, Sed cum ad eam mulieres acceſſilient, ut ab ei primo blandimentis, post precibus & præmiis elicerent, ut fibri à Cerere commilla pateſaceret, atque in ſilentiō perduraret, ab eisdem iratis mulieribus dilcerpta eſt, quam res Ceres immixta tam iupradictis ſceninis, quam populo eius regionis, petiſtientia vita eſt, de corpore vero Melilla apes naſci fecit. Laicæ autem Melilla apis dicuntur. Aſt. n. Incipiente ut Vere nouo, Et bene &c. l. 24. post voc. florida) add. ut Nemora inter frondea, aut florentia; nec non de flore erant facta, ut, fl. dicimus. Rura, &c. l. 26. post voc. fatis) emend. & lacunam tollit. Et iubecit quibus redus exercitū tātigent. Hoc autem partici pium ab exercitu, id eſt militum multitudine, declinatione diſcernimus. Nam nomen quartæ, partici pium ſecundæ declinationis eſt ut viſus huius v. ſi vel viſus, paſſus paſſi vel paſſus, auditus auditi vel auditus. Sub ſole, &c. l. 29. post voc. templo) add. vel quandiu ſol eſt. l. 30. post voc. pertinet) add. Et bene gentis horus quia non singulæ de ſingulis naſcuntur, ſed omnes ex omnibus: Et per hoc melius in Georgicis intel'gitur. Adul̄os educunt, &c. l. 31. post voc. adoleſcent) add. ut adul̄os dicinus minores, & hoc ſic dixit, ut Imbellem auertis Romanis arcibus Indum. Liquenias, &c. l. 33. ſtupa, legit. F. ſt. pul. lin. 36. post voc. vocaret) add. vel alueariavt alibi theſauros. Traxit, &c. l. anep. m. post vocem egit) add. altos viere mon tes. Plautus Clurinum pecus ſimilium dixit. l. p. m. ſ. Celebratus, legit. Concelebratus. pag. 207. pag. 207. lin. 3. post voc. ſitorum) add. aduersus alienigenas. l. 4. post voc. Fortunat) legit. F. Exprefit Aeneas defiderium hoc eſt qui ſara faciunt quod & ipſe defiderat. Quorum. m. f. Laus vel ab ipſa re ſumitur quæ laudatur. Faſtig. &c. l. 7. post voc. latebat) add. poref tamen & hoc ſuperiori & inferiori ſenu addi. lin. 8. post voc. cernitur emend. & add. Et eſt Græcum ἀνὴρ εὐθὺς & ut eſt illud ſcrib. &c. l. 12. post voc. tenere) add. & m. x ſequitur. Hic templum Iunoni ingens. l. 16. post voces ventum eſt) add. vel ordo eſt quo primum loco. Effod. &c. l. 17. patrem, emend. fratrem l. n. 19. parua legit parum crederet promittenti Carthaginis ſedes. l. 25. numen emend. omen & add. post voc. bonis. Sane fodere eſt tantum tollicitare terram, effodere hoc ipium faciendum aliquid eruere & inuenire cui contrarium eſt infodere. Ordo, &c. l. 27. post voc. Monſtrat) add. ut dictum eſt tangit historiam. l. 29. post voc. bouem) add. ſicut dictum eſt. Facilem autem copioſam diuitem, Terentius, Quam vota facil me agitu. Hic templum Iunoni. Superior dictum eſt quod Virgilus vbi que lucos concretos velit accipi, vnde tanquam in luco ſacro inducit Didonem Iunoni templum conſtruere, morem autem Romanum veterem tangit, Antiqui enim ades ſacras ita templum faciebant, ut prius per Augures lucus liberaretur, effareturque tum demum à Pontificibus conſecraretur, ac post ibidem ſacra edicerentur. Erant tamen templia in quibus auiſipicato & publice res administraretur & Senatus haberi poſſit, erant* tantum ſacra. Hic ergo & ſacrum templum quod in luco, id eſt in loco ſacro, conditū doceſt. Et in templo administrari Rempub. ſubsequentibus verſibus indicat, Iura dabat l. q. v. o. q. laborem partibus & i. a. ſ. trahebat. Alibi tantum ſacra eſſe templa, alia omnia vbi agi* poſſe locis ſuis moſtrabitur. Sidonia, &c. l. ead. Fenice, legit. Phœnicia l. 30. post voc. poſuit) add. Sane quidam opportune hic Sidoniam volunt poſitum, ut oſtenderet locupletum, Sidonij enim locupletes habituſunt, ut Sidoniasque oſtentat opes. l. 31. post voc. poſuit) add. ut media inter numina diuum. Hinc Cice. &c. l. 32. post vocem templum) add. aut certe venerabile numine l. 34. post voc. tondebarunt) add. aut quia vocalius ceteris metallis, aut quia medici quædam vulnera curant, aut dicit quia veteres magis ære vſi ſunt: aut ærea, &c. lin. 35. post voc. fuit) add. Næxæque ære trabes. Multi nixæ legunt non nexe, iuxta Varroñem qui ait, Traficulæ foreſt, pefſuſiſ librata dehincunt, graues atque innixæ in cardinum tardos turbinis. Quidam trabes æneas putant ipium templum χαρακτῆρι ſignificari. Versus ſane ipſe ypermettos eſt l. 38. cetera, legit. Ceterum, pag. 208. l. 2. alij ſic, legit, abuſuſe l. 5. post voc. filio) add. vel quia non in totum Aeneas matris fiducia conſirmandus eſt, ne quid ſuperfit magnanimitati

Pag. 207. pag. 207. lin. 3. post voc. ſitorum) add. aduersus alienigenas. l. 4. post voc. Fortunat) legit. F. Exprefit Aeneas defiderium hoc eſt qui ſara faciunt quod & ipſe defiderat. Quorum. m. f. Laus vel ab ipſa re ſumitur quæ laudatur. Faſtig. &c. l. 7. post voc. latebat) add. poref tamen & hoc ſuperiori & inferiori ſenu addi. lin. 8. post voc. cernitur emend. & add. Et eſt Græcum ἀνὴρ εὐθὺς & ut eſt illud ſcrib. &c. l. 12. post voc. tenere) add. & m. x ſequitur. Hic templum Iunoni ingens. l. 16. post voces ventum eſt) add. vel ordo eſt quo primum loco. Effod. &c. l. 17. patrem, emend. fratrem l. n. 19. parua legit parum crederet promittenti Carthaginis ſedes. l. 25. numen emend. omen & add. post voc. bonis. Sane fodere eſt tantum tollicitare terram, effodere hoc ipium faciendum aliquid eruere & inuenire cui contrarium eſt infodere. Ordo, &c. l. 27. post voc. Monſtrat) add. ut dictum eſt tangit historiam. l. 29. post voc. bouem) add. ſicut dictum eſt. Facilem autem copioſam diuitem, Terentius, Quam vota facil me agitu. Hic templum Iunoni. Superior dictum eſt quod Virgilus vbi que lucos concretos velit accipi, vnde tanquam in luco ſacro inducit Didonem Iunoni templum conſtruere, morem autem Romanum veterem tangit, Antiqui enim ades ſacras ita templum faciebant, ut prius per Augures lucus liberaretur, effareturque tum demum à Pontificibus conſecraretur, ac post ibidem ſacra edicerentur. Erant tamen templia in quibus auiſipicato & publice res administraretur & Senatus haberi poſſit, erant* tantum ſacra. Hic ergo & ſacrum templum quod in luco, id eſt in loco ſacro, conditū doceſt. Et in templo administrari Rempub. ſubsequentibus verſibus indicat, Iura dabat l. q. v. o. q. laborem partibus & i. a. ſ. trahebat. Alibi tantum ſacra eſſe templa, alia omnia vbi agi* poſſe locis ſuis moſtrabitur. Sidonia, &c. l. ead. Fenice, legit. Phœnicia l. 30. post voc. poſuit) add. Sane quidam opportune hic Sidoniam volunt poſitum, ut oſtenderet locupletum, Sidonij enim locupletes habituſunt, ut Sidoniasque oſtentat opes. l. 31. post voc. poſuit) add. ut media inter numina diuum. Hinc Cice. &c. l. 32. post vocem templum) add. aut certe venerabile numine l. 34. post voc. tondebarunt) add. aut quia vocalius ceteris metallis, aut quia medici quædam vulnera curant, aut dicit quia veteres magis ære vſi ſunt: aut ærea, &c. lin. 35. post voc. fuit) add. Næxæque ære trabes. Multi nixæ legunt non nexe, iuxta Varroñem qui ait, Traficulæ foreſt, pefſuſiſ librata dehincunt, graues atque innixæ in cardinum tardos turbinis. Quidam trabes æneas putant ipium templum χαρακτῆρι ſignificari. Versus ſane ipſe ypermettos eſt l. 38. cetera, legit. Ceterum, pag. 208. l. 2. alij ſic, legit, abuſuſe l. 5. post voc. filio) add. vel quia non in totum Aeneas matris fiducia conſirmandus eſt, ne quid ſuperfit magnanimitati

mitati & laudibus viri fortis. Sciendum, &c l.11. retinet, legit F. retentat. & add. Nunc ergo lenuit, &c. l.22. post voc. Felicitas) add. & que hic admirandi significatus est, l.23. post voc. comparationem (pro qua comparationes) add. inter se autem certantium, aut aliquid tale, l.15. post voc. virtus) add. Sane pugna est temporale certamen, Idem & prælum significat, bellum autem vniuersi temporis dicitur, vt Punicum, Mithridaticum Sallustius. Ita separat * pugnum illam pro omni bello futuram Lybius: ni Pyrus unicus pugnandi artifex magisque in prælio quam bello bonu. l.28. post voc. fuisse) add. An Ambobus. Agamemnoni tantum & Priamo, an ambobus exercitibus Græcis, propter suam de Brileide iniuriam, Troianis propter Helenam & ambobus pro utrilibet atque tunc l.29. post voc. sum) add. Plautus, dedecoris pleniorum. l.30. post voc. ipse) add prope l.4. post voc. mortales) add. Alij mortales casus accipiunt ut absolutes *in ariano mada*, l.36. post voc. adferet) add. Et hic reddidit. Hoc primum in l. n.r.o. timorem Lenuit. Pictura pascit inani, &c. l.37. plenitudine, legit, similitudine, l. lead. ante voc. largor que) add. sed tantum delectat, nam apud veteres *in ariano mada* seu *in ariano rada* dicta est: Pascit autem delectat, ut non animum modo * uti pascat prospectus inanem, vel ut quidam volunt ad stupentis animum retulit, qui vel inanibus commouebatur. multa gemina *mada* & *ariano* largoques &c. pag. 209 l.10. primitium, legit, participium est, derivatur à genere, &c. l.1. post vocem Murtis) add. ut alijs Hebij vel Strymonis & Euterpes Mufz filius fuit, &c. l.12. speculator, legit, speculum lin. 16. post voc. horas) add. aut primo somno, ut grauiorem ostenderet somnum. Aut prima nocte, quia in Troia Rhesus non fuerat l.22. post voc. palumbes reiecit vocem Troilum, l.24. post voc. vulnere) add. anibis armis. Aut exatis imbecillitate, vel vulneris dolore, l.25. post voc. distingunt, legit, & subiungunt puer, atque impat congressus Achilli, ut ex eo imparem ostendat quod puer, sed tamen etiam si, &c. l.8. post voc. docent) add. potuerunt ergo & simplicibus, l.31. Inueniant, legit Inueniam. lead. post voc. verba) add. strata aut vñctaque * omnia Venit autem, &c. l.33. post vocem interea) transponi qua l.35. à vocibus. Cum Diomedes vñque ad voc. permanxit, sum sic legit. Interea autem & satis opportune, &c. l.34. post voc. arces) add. & mire in * pectore temporali aduerbio usus est, quam vis non possit, non equa. &c. p. 210. lin. 7. post vocem rogantes) add. hoc est rogantes cum tristitia l.9. post voc. significat (sic transponit.) nec enim poterat se conuertere simulachrum, sic alibi Talia d. i. a. i. tueretur. Si tuctur, quomodo auersa n. i. intelligas? Ergo a. ad animum resertur, l.14. post voc. iliacos) add. hoc ad Aeneam referendum est qui sciebat. Sed apud auctores, &c. l.17. claim, legit, dum l.19. post voc. Hectorum) add. prælio superatum, l.20. post voc. auro) lacunam replet. repensum Priamo, &c. l.27. sed ad tertia, legit, sed terria, lin. 29. post voc. gemitus) add. non ergo tum primum, Sed tum maxime, l.37. post voc. dictum est) add. licet excuteretur ab ipso in 2. Iliaci cineres & fæ meorum, &c. l.41. Tithonus, legit, F. Tirgonus, l. antepenult. post voc. progenitum) add. inlectus dono votis aureæ, Priamo ad Troiæ misit auxilium, &c. pag. 211. l.15. post voc. virgo) transponit & add. Et sexum ostendit & exatem, plus enim dixit quam si sceminam diceret: figuram tamen Græcam facit, l.17. post voc. incisit) add. ut Incedunt pueri, sed hic interuenit, l.18. post vocem comparatio) add. quam & transponit que l.11. à voce multi vñque ad vocem conuenire, l.19. post voc. constat) add. Sine Dianam veteres ideo melius producebant, quia sub diuo Dea sit venandi gratia lin. 27. post voc. gauðeam) transponit & add. Ergo tacitum, pro tacite, ut, Tacitumque obedit limen amata, aut tacita gaudet, peri. &c. l. antepenult. sic legit. Regnatura Carthagini, vrbe ergo iam ipsa * nam regnabat, pag. 212. l.4. post voc. fornacata) add. quæ secundum eos qui scriplerunt de ratione templorum, ideo sic, &c. lin. 5. post voc. facta) add. At vero sequenti ætate diuinis simulachris positis nihilominus in templis factas esse testudines quod Varro ait, ut separatum esset ubi religio administraretur. Bene ergo cum de templo loqueretur ad didicit ei testudinem. Item Varro de lingua Latina ad Ciceronem, In ædibus locus patulus relinquebatur sub dio, qui erat reliktus, et consuetus erat appellabatur testudo. Cic. in Brut. Commentarium in * quidam testudinem locum in parte atrij volunt aduersum venientibus. Alij, &c. l.7. post voc. fabrica) add. ab animalis similitudine, quæ testudo vocatur, captum est: de qua fabula talis est: Virgo quædam nomine Chelone, linguz impatiens fuit, verum cum Iupiter Iunonem sibi nuptias iungeret, præcepit Mercurio, ut omnes deos vel homines, atque omnia animalia ad nuprias conuocaret, sed omnibus quos Mercurius monuerat conuenientibus, sola Chelone irridens & derogans nuptias, nectens moras adesse contempnit. Quam cum Mercurius non venire

pag. 209

Pag. 210

Pag. 211

Pag. 212

notauisset, denuo descendit ad terras, & ades Chelonis supra fluum positas præcipitavit in fluum, ipsamque Chelonem in animal sui nominis verit, quam nos Latine testudinem dicimus. Fecitque ut pro pena dorso rectum, velut damnum suum, prona portaret, unde i.e. hoc nomen, i.e. Se. Sa. s. vel ut quidam volunt pro armatis, ut Foeta armis. l.12. post voc. *Alte*) add. Alto fulta suggestu. l.14. post voc. *iteratio*) add. & bene dabat, Primi enim Locis scriptis vni sunt legibus, nam superior artas contenta fuit moribus * autem ad Didonis pertinet laudem, & separatim enuntiandum est, vt sit major admiratio. l.15. post voc. *educuntur*) add. Et bene tam regnantis quam adficiantibus urbem, implere ostendit officium, l.20. quo dicenda, *legit*, quod dicendo præoccupat tum add. *Percusus* ad utrumque pertinet, l.21 post voc. *concursum*) add. vel quod incerti erant de voluntate Didonis. *Audi coniungere*. Ut coniungerent: vel ad coniungendum audi. l.25. post voc. *aduerfa*) add. & sic ostenditur unde sit metus, l.26. post voc. intelligeremus (*pro qua intelligeres*) add. Sane cuncti non idem significat quod omnes, Cicerô sêpe ait, *Cuncti aquae omnes*, quia omnes non statim sunt cuncti, nisi si nul sint iuncti, l.30. post voc. *venia*) collit quidem & pro dicitur. *legit*, petitur, l.31. post voc. *maximus* sicut transponit. Neque enim aliquid addidit, ergo & ex parte & ge-
 pag. 2'3 ne e. & facundia & omnia virtute maximus & non finit, &c. p.212. l.3. post voc. huic) sic legit datur eloquentia. *Placido sic pec. capit. transp.* More suo v.i.h.f.o. expressit. Bene ergo placidus, ne t.c. videretur, quem id eo ex parte maximum & patientem ostendit, vt ei autoritas & de ex parte & de moribus crescat. Ergo placido ad placandum apto, & definitio est oratoris, qui tales se dober componere, qualem curat iudicem reddere. *Oreg* &c. l.6 post voc. *reddidit*) add. quæ benevolentia in principiis controversiarum secundum precepta rhetorica quatuor modis conciliatur, à Iudicum persona, à nostra, ab aduersariorum, à te ipsa, quod hic inuenitur à Iudicum persona O reg. n.c. & l.v. à sua persona Troës temiseri: etiam ab aduersariorum. Quod genus h. hom. à te ipsa Hospitio proh. are. Post preparatam igitur benevolentiam & ex sua persona miseratione co-motu adhibet preces, Proh. inf. à n. ign. Par. p.g. & p.r.a.n. An possint, Non ea v.a.n.t.s v. Quo ergo ibatis? Est l.H.G.c.dic. Et cur huc venistis? Cum s. a.f.n. O. Ne autem possint timeri ait, Pauci v.a.oris. An gratiam referant, Offici. nec te & pri Pœ. Quod autem Aeneam laudat, occulite etiam timorem iniicit dicendo. Nec bel.m. & arm. Dicit etiam esse qui vindicent si fiat iniuria. Sanc & Sic, reg. vrb. Arm. T.g. à sang. c. Aceites. An recessuti sint, Quasi latam v.l. subd class. Et subiunxit etiam si regem amissimus & Italiam non petierimus, tamen ad Siciliam necessario descend. Si datur Italiam s. & reg. receipto Tendere, vt I.I.L. .petamus. Sin absumpta s. & te p. o.T. Pontus h.L n.s.i r. Iulo, At freca s. saltem. *Nouam urbem*. Iuxta Pœnorum opinionem dixit qui nouam ciuitatem Carthaginem dicunt. *Iustiti*. &c. l.7. ante voc. *continerere*) add. & emend. Non Carthaginem sed circumiacentum barbarorum, & bene Frenare, quia contra, Et Numidae &c. l.8. post voc. *videantur*) add. & videtur aliud id dignitatem aliud ad miserationem protulisse. *Venisi*, &c. l.9. post voc. *illud*) add. sicut dictum est. l.12. post voc. *tales*) add. omnes credantur, l.15. ante voc. *Antiqui*) add. quia apud veteres haec erat maxime causa nauigandi Sanc anti. &c. l.17. post voc. *declinatione*) add. quidam populare, pro ad populandum, vel populatum accipiunt. *Ventre*. Pro auertere. *Non ea. &c. l.ead. post voc. impossibili*) add. sicut dictum est, l.17. post voc. *possibilitas*) add. hoc est nec volumus nec possumus. l.20. post voc. d.c.i) add. & deest quam vel quem locum, sicut ibi Vrbs a f. Aut deo locus, vt ostendat paruo posse esse contentos. l.25. post voc. *docer*) add. *Gray cognomine dicunt*. Bene Graij & ipsa cognoscat sicut in octavo, Electra ut Graij perhibent. A cretus, l.26. post voc. Athénies) add. *Potens* armis. Dicendo potens armis Trojanos laudauit vt ostenderet non se bellicorum timere prout nunciam, l.30. post voc. *venisse*) add. cum Pelasgis & eam sibi cognominem fecisse, l.35. post voc. *fratre*) add. Alij à Italiam à bubus quibus est Italia fertiles, quia Græci boues Italos, nos vitulos dicimus. Alij à rege Ligerum Italo, alijs ab aduena M. Alutho, alijs à Corcyreo, Alij à Veneris filio reg. Lucanorum, alijs à quodam Augure qui cum Siculis in haec loca venerit, quamque h. s. regionem inaugauerit * plures alare tenar in pote desatura. Minois regis Cretensium filiam Italiam dictam. *Hoc cursus fuit*. Vel iste cursus, vel pro illuc. Et cursus, verbum nauticum est, vt alibi, Hunc cursum Iliacæ vento t. carinas. *Cum subito*. Si subito fluctu nomen est, si per se subito aduerbiu. *Ad surg* sicut nimb. Orion rex cum filios, &c. l.36. post voc. *Mercurio*) add. vel ut quidam tradunt non à Neptuno, sed Marte quos h. s. horcibus, petui ut sibi, &c. l.40. post voc. *breuis*) add. inueniatur, & hoc lo-

co.l.44. post voc. factus) add. velut trium parentum viribus sisus. l.vit. post voc. occidit transponit quod l.seq. si subito fluctu, n.e. si p. se s. a. est Sane Ipse Orion magnitudine, &c. p. 214. l.6. post voc. obseruat) add. Bene autem nimbosus quia & ortu suo & pag. 214
occau tempestates commouet, sicut ait Horatius, Qua trifis Orion cadis. & quia hoc signum ibi est vbi * sicles circa frontem tauri. l.12. post voc. culpat,) add. Hunc pauci. Vult intelligi vt quidam tradunt superesse & alios qui sunt... futuri vindices, si isti fuerint laeti: nam hoc est quod air, Disputit &c. l.ead. post. voc. Oris) transp. Elegit, &c. l.14.
post voc. carina) resumit Adnauimus adnat. per sync. & add. Quotiens syllaba de medio subtrahitur, & bene adnauimus, quasi vix & opportune. l.16. post voc. personam) Que-
veh. t.h.m.p.p. Bene mores accusat terrae, vt inhumanitas partis potius esse videatur. l.
ead. post voc. rogamus) add. innocuum. Litus enim iure gentium commune omnibus fuit, & occupantis solebat cius esse possesso. Cic. in Rosciana. Nam quid est tam
commune quam spiritus viuis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus eicitis, vnde &c. lin.18.
post voc. crient legit F. id est mouent & add. Et bene crient & vetant, permanet in certa
persona, ne eos in hoc barbaros & immites appellare videatur. Sane in principio mo-
destius, hic iam commotius. lin.20. post voc. arma) add. Temniis autem, pro contem-
nitis per aphoresin dictum, qua est cum prima verbi syllaba derrahitur, Alij mortalia
arma pro hum. &c. l.24. post voc. aduersa veteres raman sperate dicebant deorum au-
xilio co.... Plautus in milite, deos sperabo, et que postremo sum. In casina, diis sum
fretus, deos speranum. Sane opportune post blanda principia ista ponuntur, prodest
enim nonnumquam subtiliter obiurgare, quem roges. l.26. post voc. claudo) add. &
dicendo fandi atque nefandi, significat prout meriti fueritis. Rex eras. Ens. N. Bene
medio verbo usus est Erat, nam si fuit dixisset, fiduciam habuisse videretur, Quo instior,
&c. l.29. post voc. vult,) add. eum timeri, & certe quoniam & beneficium reticere potest
& vindicare. Bello m. & a. transp. Non est iter, nam b. & cons. habent. Hoc est s.r. mittit,
arma a.r. in ip.a. sunt, id est vir. ious dimicandi, vt aliud animi, aliud corporis sit. Quem
si F. v. servant. Vnum sensum in tres partes duisit, & potuit reprehendi idem di-
xisse, nisi ostenderet cum libenter, voto suo immorari, tale est illud, Si numina vestra
Incolumen Pallanta mihi si f. reser. l.31. post vocem est) add. sine praeterito tempore, &
quod a se nascitur. Vescorilli re dicimus, vt alibi, &c. l.35. post voc. faciendum (pro qua
seruandum) transp. qua lin.31. Sane hic vesc. p.f. posuit Etheria, &c. l.36. sic emend.
Quia animam a.c.c. potionē & carceris diligenter nutritus. l. penult. post voc. videtur
add. Sane. Certasse prouocasse accipiunt, vt Terentius Beneficiis si certasset, Beneficium
autem est, quod Graci rō. & dñs. appellant. Cicero de Marcello, Noli igitur in conser-
vando bonis viris desistagi, non cupiditate præsternim aliqua, aut prænitote lapsis, sed op-
pinione officij sulta fortasse certe non improba. Sunt & Siculis reg. urber, id est gratiam
reddere possumus, arma latenter minatur. Troianoque a.s.c.a. Bene Troiano, vt nece-
sse habeat si passi fuerint iniuriam vindicare, quod in principio bene tacuit. De Acest.
&c. p. 215. l.1. post voc. ectos) add. per quos vicina littoris vastabantur. Vnde &c. l.3. pag. 215
post voc. fierier) add. & Laomedontis Hesiona jam esset ad scopulum, orta sedi relig.
nonnulli parentes peregre mittere filias, quam domi perdere maluerunt, nam alijs a-
uehendas mercatoribus tradiderunt, timens Ippoteus vel Ippostatus filiam Egestam
Impositam, &c. l.8. post voc. venis) add. Quomuis si iusta petitio, tamen prope inui-
diouse ostendit, quam sit res quam petit exigua. l.9. post voc. eligere) add. legitur &
optare, sed virumque eligere significat, vel aptare, adiungere, vel affigere, vt Stellis
ardentibus aptum. l.10. post voc. eligare) add. quia supra dixerat Franguntur remi. l.12.
post voc. salus eū) add. Pater opime. Mira laus cum & patrem & optimum dicit. l.13.
post voc. ætatem) add. vt Ascanium lurgentem, & Spes iur. Iuli. Sane & hic tribus im-
moratur qua metuit, vt supra in voto. At freta Sicanie. Bene & celsus se dicunt. Fretæ
autem quia freto à Sicilia diuiditur Italia. Sane quidam à Feruere dici putant, & Si-
canos quidam a. w. g. tradunt, quia ex Hiberia profugos de nomine fluminis Si-
canis quem reliquerant Sicani, nominasse. l.16. post voc. contentiebant) add. aut pro-
bantes Ilionei dicta, aut rogantes D. donem. l.10. post voc. breu. loquium) emend. ac-
cedit etiam forminarum verecundia, vnde virumque, &c. l.22. post voc. c. nitentes) add.
dicendo autem Vultum demissa, aliud genus officij adiicit. l.23. post voc. promittit)
add. nam in AEoli oratione, statim promittit. l.24. post voc. loco) add. Præcipue qui
pollicetur statim debet promittere, deinde si qua vult subiungere, ne expectatione
suspensus derineatur auditor. l.25. post voc. benevolentie) add. hoc est ad confirman-
dum supplicum animum, l.27. Ac si diceret legi. Hoc est quiddam metuo: formidabat

vicinos, &c. l. 28. post voc. personarum) add. aduentum gener. d. reliquum oportebat
 ex aliqua parte enunciari domus calamitatem; vel ideo res dura quod feminis est, l.
 32. post voc. sunt) add. Quamuis alij prolepsim velint esse l. 33. post voc. Belli) add. Aut
 vocat ardorem similiter belli, quia temp[or]e diluvio, &c. p. 216. l. 1. post voc. torrens)
 add. & alio Sexi effusa Mycenis Tempesta ierit. Aut potest subtillus dictum accipi
 quod illum conflagravit incendio. l. post voc. nobilem) add. Et si adeo signa res se ubi
 sunt. Aut n. adeo vt tu dicis, vt Trojanorum sumam ignoremus. Obiuta vero non
 stulta, i. crudelia vt merito sol equos iros ab illa irbe diuerat. Nec tam, &c. l. 9.
 post voc. e[st]) add. Italia. l. 15. post voc. Siciliam) add. Auxilio i. d. Non sine ordine Poeta
 inducit Didonem & credentem ignoris & tam facile ianta promit entem. si enim
 bene adueritur de illo loco pender. In primis r. q. A in T. a. m. q. benignam. Vultus es
 H. m. Deceit. Vel si l. 16. occutatum singularem, legit, accusatum pro nominatio, vt
 sit te... 20. post voc. Mycenae) add. Quamuis hoc Schema de antiquioribus sumptum
 possimus accipere. aut enim Cato in legem Vocontiam, Agrim quem viribus tollitur.
 Et Terent. Enucleum quem d[icit]is n. bis. quas turbas dedit. Agitur. Rege. & qui viuam.
 Dicendo viuam & humanitatem suam ostendit, & Aeneas te cupidam. Nost[us], &c. l. 28.
 post voc. locauera) add. vt Virgilius Tam certa tulitis Pectoral. 30. post voc. voluntate
 emend. aut libenter te misere qui Aeneam quererent. l. 33. post voc. numeros) add.
 Rep[ro]bos. De maris periculis liberatos, ut Frugeisque receptas ve a Didone, nam et ab
 ea tumuerant vt iupia ait Latiane metuque p. 217. l. 1. post voc. Modo) add. con-
 gemit. l. 4. post voc. precis) add. plebs, plebs. Sed de instantum quo legimus. l. 6.
 post voc. impelleatis) add. Et in AE. p. a. Quid aer collectus nubes fecit, vt Atque in
 nubem cogitur aer, quo puriore vento dissoluntur in aeren. l. 7. post voc. ipsa) add.
 Adiutor. Bene addunt, quia & ipsi materies habet naturalem pulchritudinem. l. 22. post
 voc. auxilio) add. Improvisus. Bene quia maiora nobis & pulchriora solent videi non
 paucarum aliqua, sed subito stupenda conspicere. Coram transponit quae sunt l. 24. a
 voce quem usque ad vocem ipsum. l. ead. post voc. feruentem) add. Ereptus. Liberatus
 & vt. Poeta familiariter hoc verbo. E ipse me his iniuste malis. Et, E ipsius auctor le-
 tho me. O fida! &c. l. 18. post voc. ferentis) add. & facit participium in iure. i. penulti. post
 voc. vius) add. Quidam autem Egenos pro egestates dictum tradunt, nomen pro par-
 ticipio p. 21. l. 1. legit. Atticum Philologum. l. 9. post voc. incommodis) add. aut certe
 qua & quid addidit, erat enim integrum. Si pios numina respicerent & iustitia viuam
 est. l. 11. post voc. adserant) add. vel tribuant. l. 12. post voc. comprobatur) add. vt e. con-
 trario Terent. Hoc in seculum obsecera. & genera sacrificia? Et digna laus regibus, vt
 bono tempore nati esse dicantur. l. 16. post voc. manebunt add. tilem autem, tam iustum,
 tam piam. l. 22. post voc. feruntur) add. Alij sydera conuexa nobis inminentia vel quae
 per conuexum polum palcentur, ve quae per conuexum disposita exhalatione terre
 ali credantur. Quamuis Physici paci aquis marinis sydera, id est ignes crederetis di-
 cant, secundum quos Lucanus ait. Aique ut p. q. digravat ier. Quidam radios iolis paci
 alterum humore terreno. Polus autem coeum dixit. Hon. s. Honor & honos queritur
 quia nominatus pluralis, res terminatus singularem in oratione mutat, vt amores amor
 habentes honor, exceptis monosyllabi: vt flos, mos, ros. l. 28. post voc. Sidonia lacunam
 tollit. Pro Tertia, a vicinitate p. 219 l. 1. post voc. importuosum) add. Non ergo de suo re-
 gno ait, sed illas horas significat quae Ilioneus ait, per inuia taxa dispulit. l. 5. post voc.
 Coemo) add. Tune. l. a. Et hoc admiratum non interrogatum. Ille autem honoris
 est, vt sic Iuppiter ille monebar: vel tunc ille videtur beneficium Veneris admirari in
 eo quem adsumatura est. Dardan. A. ob. e. Bene Anchise a. cum multis enim Venus
 concubuit. Sed sciendum Anchiseni vt fabula loquitur, pastorem fuisse, & cum eo amato
 &c. l. 1. post vocem protectus) add. vt fabula loquitur. l. 19. post vocem reculisse) add.
 vt nonnulli quod Theomissam concubinam vel eius, &c. l. ead. post vocem Tu-
 riacen) add. a cena. l. 21. post vocem cognovit) add. Genitor sum belus. Quidam alium
 patrem Melisae dicunt. Optimam. &c. l. 23. post vocem Apollinis) add. illud perrexer-
 rat, vt in ea conlocaret imperium, qui eam ciuitatem Salaminiam ex nomine patris
 ibi condidit. l. a. d. ab i. Teucro Cypri soperatos incolas, & sic conditam ciuitatem,
 vnde Auxilio Beli accipi potest etiam Teucro &c. l. 26. post voc. imperio) add. & quae
 rendis nominatus huius nominis, sed de hac re historica longe aliud continet. l. 27.
 post voc. ruinæ) add. vt Cecidit que superbim Ilium l. 28. post voc. laudantur) add. & qui
 dim hi stis singularem, quidam pluralem legunt. Laude, pro virtute accipiunt, vt, Pri-
 mam mecum qui laude coronam. l. 30. post voc. paternum) add. Sane stirpe cum de origine
 dicimus

dicimus generis fœminini est, ut Heu stirpem inuisam: cum de ligno masculini. Sed stirpem Teuci nul. & sacrum, lin. 31. post voc. socias) add. dicitur autem & tecta succedere, ut Succeditque gemens stabulis, & Tecto adiuetus coluber succedere. Me quoque Quemadmodum vos. Demam. &c. l. 34. post voc. cura) add. Simul & in r.d.s. Et hoc quod sequitur videtur auspicium nuptiarum. Simul. d. i. b. Apud maiores nostros mos fuit, ut magistratus postres serias quæ consulto peragebantur in fine actus adderent. dii honorem dico, vel alio modo, hinc ad deos. quod Poeta amator antiquitatis subtiliter docet, infert enim Didonem post habitum cum Ænea colloquium & iunctam hospitalitatem. Quare agite & tectis iuuenes s.n. ut supra urbem quam s.v. est: Et, Tros Tyriusque m.n.d. agetur, post actum publicum diis sacra iussi s.e., nam subiungit simul Æneam in regia dicit Tecta, simul D.t.i. honorem: Id est, &c. l. 36. post voc. sacrificabar) add. Et huc in dictiuua sacrificia dicebanur quæ subito ad praesens tempus indecebantur, aut certe &c. l. 39. post voc. fiebant) add. dicebanur sacra & honoraria quod vtrunque hoc loco complexus viderunt. pag. 220. l. 4. post voc. dei add... legitur. Id est pag. 220. Liberi patris ac per hoc vinum, aut &c. l. post voc. dei) add. Non nulli dij legunt sicut veteres famis fam. Plautus in mercatore, Quia aut nocti aut dij aut soli aut luna. Sane quidam hunc versum intelligi, non putant posse, ut est ille, Quem tibi iam Troia. Splendida &c. l. 10. post voc. mensis) add. Mediis tectis. Iuxta cottidianam consuetudinem, ait mediis & si dicamus in media domo sua sedens turbatus est. Libo. v. Lab. perfectæ transfiguratum) ut, Laborataisque p.ad p. ceras. Et est s.in c.e. R.q. in f.fl. id e.r. fecit. Etsane vetes non illas diei quibus ind. sed stragulas supra q. disc. sic enim d. cel. antur velles stragulae. Ostr. &c. l. 17. post vocem facta) addit. veteres enim in coniuvis solebant fortis parentum facta narrare, quæ hic etiam insculpta dicit. Et hic resolut Poeta illud quod reprehendit, cur in templo Iunonis non Pœnorum & Græcorum facta depinxerit, scilicet quod iuorum res pretiosiore materia signatas haberit. l. anteponit post voc. est.) add. ut Graio stant nomine dictæ. lin. penultim. post voc. vident) legit. Item positum est, &c. l. v. s. post voc. manum) legit. Pro loco ergo, &c. pag. 221. l. 2. Item ex persona, &c. legit. Item ex longinquitate ut Iliacis erepta ruinis. Pag. 221. ut Terent. &c. l. 4. post voc. Ereptæ) add. Ostendit valde preiosa, qua meruerunt ex ruinis ciuitatis eripi. Laborata autem poeta hoc, &c. l. 5. cum voc. Helenæ iungit. voc. s. ex incendio eripi. &c. l. 7. post voc. accepit, transponit à voce Signis usque ad voc. monteis. &c. locat. post voc. n. l. 10. sequen. l. 11. post voc. ornatur. add & lacum replet. Varro ita refert Ne cientes ait * in India esse arbores qua ferant lanam. Item Epicodus in Sicilia quarum floribus cum dempvi sunt nuclei ex his impli ius, &c. l. 13. post voc. Helenæ) add. Quos illa Mycenæ. Hic quoque commendatio muneric a persona, quæ & in fuga magni fecerit. Argive autem à vicinit. l. 16. post voc. faciente) add. quæ ei in primum pro victoria quam de malo aureo accepérat, alienum matrimonium concilians, sicut noīz fabula omnibus traditum est, quamvis vero historia hoc habere dicitur, non follicitatum à Paride Helenam, sed cum ei non consentiret ut absente eo tempore Menelao sponte cum sequeretur ad Troiam, expugnata ciuitate vi à Paride sublatam: Vnde factum est ut Paris, timore ne qui eum sequerentur, non recto tineare properaret ad pariam, sed diuenteret ad AEgyptum, & ad regem Proteum veniret, qui cum esset sacrificus & agnouisset alienam vxorem à Paride raptam, duci eam dicitur subtraxisse, & nescio quibus disciplinis fantasma in similitudinem Helenæ formatum Paridi dedisse, quod in 2. plenius inuenies Inconcess. &c. l. 24. post voc. virginias add. Ext. letat. Secum expoitauerat. l. 25. post voc. leptimo) add. Ilione quod gess. ol. Quia etiam fœmina sceptro vtebantur. G. fierat autem, ut Hoc Priami gestamen erat, & queritur utrum hoc sceptrum de Tracia an de Troia sublatum, quidam Æneæ ab Iliona datum dicunt, sed quamvis apta nupturæ reginæ sint munera, tamen futurorum malorum continere omen videntur. Maxima, &c. l. 17. post que legit quæ post. l. 34. post voc. auto) add. Sane immiscet Romanam consuetudinem, coronis enim fœminæ vtebantur. l. 38 post voc. ponitur) add. veteres autem artes pro dolis ponebant, Et Terent. in Eautont. Quoniam offendit ibi militem Eius noctem oram: hec arte traxit ab virum. Idem in Formione. Artificem probum nam & Græci dolos technicas dicunt, ut in 1. Petururique arte Simonis. l. 40. post voc. impulit) add. implicet proprieit, Impliciti enim morbo dicuntur, nam & amor morbus p. g. 2. l. 22. post voc. radij) add. Et bene sub noctem cura rec. Quia vehementiores curæ vel circa noctem vel per noctem sunt. Recursus autem Recurrit, &c. l. 3. post vocem amorem) add. Aligerum. Compositum a Poeta nomen, Sane Latini, &c. l. 19. post voc. vellunt) add. Sane &

hic persuasoriā agit, sicut superius vbi Juno ad Aeolum loquitur. Aeole namque tibi sed ibi quia dea cum homine loquebatur principio opus non fuit, hic vero principio vius est, quia dea cum deo loquitur, ad benevolentiam comparandam. Note ab indulgentissimo nomine causa moris, *Mean Pot.* Quid possit facere? *Qui tela Typh. tem.* Pro quo, *Fratr. vi Aen.* pelago tuus contra quem, *Odis iun. ine.* Nam quod dicit Frater tuus, non filius meus, ostendit ei etiam protuturum qui rogatur, Nam ex eo genere est illud Et nostro doluisti iape dolore. *Queritur causa, Hunc Phoenissat. d.* Timor ipsius, *Et veror q. Se. i. v.* Rem ipsam, *Qng circa c. a. d. Modus, Quaf. c. id. p.* Quandiu, *No-*
Eam u. a. v. An difficile sit, *Etenus p. p. v.* Quomodo, *vt cum t. g. a. l. d.* Subito amabit, occidit, *i. ig. q. v.* Nihil promisit, quid enim promitteret deo? *Solus, &c. l. 24. post*
voc. Numina) transf. Possibilitatem, & notandum est unum D. p. h. n. vt supra dictum
est de Iunone. l. 31. post vocem moratur) add. *Blandi vocibus.* Ideo dixit blandis, ut o-
scenderet Didonem facile amore incendi posse, quæ ante iam blanda est quam amet.
lin. 37. post voc. a. ticulo) add. *Quidam sic intelligunt, cum in incerto statu res sunt, in*
cardine esse dicuntur, & translationem verbi à ianua tractam volunt quæ motu cardinis

Pag. 223. hac aquæ illac impelli potest, p. 223. l. 6. post voc. superflueruntque) add. & ante Pe-
lagus potuit cum post Troia euercionem nauigauerit Aeneas. l. 8. post voc. pluraliter)

add. dī. vt alibi Erit alta Cithera l. 13. post voc. alterius) add. Sane Illius in Georgicis

corripuit, ve Illius immenſe l. 15. post voc. facilis) add. *Lætissima Dido.* Non est epitheton
perpetuum, i. cum læta esse coepit. lin. 22. post voc. posuit) add. Sine notandum quod
interdum vbi inducit minorē festinantem parere, maiori respondentem eum non fa-
cit, ut hoc loco (cupidinem), ut in 4 Ille patris parere p. Imper. Et in 7 Ex in Gorgoneis

Pag. 224 *Alleクト.* l. venenis. lin. 29. nihil habet l. post voc. dixisset. p. 224. l. 2. post voc. *Expediunt*)
add. Proferant l. 23. post voc. villoſas.) add. quibus etiam in sacris vrebantur, sicut in Geor-
gicis manibus liquid dant o. fontes Germa. cons q. f. mant. villis. de supplicaturis. n. hoc

dixit. l. 28. imperatum legit importatum l. 38. post voc. onerari (add. aut potest & abundan-
tiam retulisse, & de veterum. &c. l. 39. post voc. adponebantur) add. Et quidam volunt huc

secundum veterem ceremoniarum ritum aduersi debere, quod Flamini Diali mentis in-
nis non adponeretur, nam cum dicit Qui dapibus menias onerent & pocula ponant,
alibi. Et vina reponite mensis, quid aliud ostendit quam mensam vacuam non ante po-
nitam Aeneas, quem vbique omnia facerdotia inducit habuisse. p. 2. 5. lin. 4. post voc. au-
tem add. iuxta consuetudinem suorum temporum dixit, quia olim f. velc. vt ipse alibi

Gramineoque viros locat ipse fedili & perpetuis soliti patres considerare mensis. *Mirantur d.* *Aen.* *Hoc ad Tyrios, &c. l. 9.* tralatione legit laudatione. l. 20. insidiat legitur.

Pag. 226 *insidat.* p. 226. l. antep. qu* legit quod. p. 227. l. 1. post voc. corona) add. remeantibus. l. 6.
Post voc. T. cōs. add. Mos erat apud veteres &c. l. 9. ignis, legi ignem. l. 20. post voc. fa-
cer) add. aut sicut supra dictum est *x. 15.* quod est bona, quam inter penates Trojani ha-
buisse dicuntur. *Cœsum.* Modo conuiuum, & bono verbo ad dignitatem duorum in

vno populum vſus est lin. 21. post voc. *Sacrorum*) add. diis enim hospitalibus & Iotii
in mensa libabatur. l. 24. post voc. nostros) add. feminæ. l. 25. post voc. diebus) non habet
qua sequitur usque ad vocem, *Iam Biæ l. 26. post voc.* *Biæ transf.* Per transiun
Poenorum ducum nomina introducit. Nam B. c. P. f. p. vt d. Luius. *Iopæ vero v. d. p. D.*
vt P. t. historia & add. Seruavit autem rō w̄t̄m, quare non Aeneas dedit ne aut con-
tumeliosum videretur, aut petulans /nrepitans, &c. l. 37. post voc. nominatiuum) add.

Pag. 228 in vñ. p. 228. l. 2. post voc. *Didonis,* add. Hic Atlas Iapeti filius in Africa natus dicitur,
hic quod annum in tempora diuilerit, & primus stellarum cursus, vel circulorum vel
siderum transitum naturaque descriperit, cœlum dictus est sustinere, quia nepotem
suum Mercurium & Herculem docuisse dicitur, vnde & Hercules cœlum ab Atl. iusc.
susti. narrator, propter, & c. l. 6. post voc. *Nympha*) add. vbi solæ feminæ erant. l. 14. post
voc. tentire) add. amat sane vbique Solem & Lunam iungere. l. 23. post voc. *ex*) add.
hanc quidam agere Arcton dicunt, quia arcetram veteres vehiculum vocabant.
Hec autem vt fabulae loquuntur Callisto fuit comes, &c. l. 24. post voc. nomine) legit
Arcas & add. Cetera in l. lib. Georg. plenus narrata sunt. l. 28 post voc. fa-
cien) add. Nam ideo eas quidam sicutulas sues scilicet dici tradunt. Has quidam Ver-
gilias dicunt quod vere florido orientur. l. 29. post voc. nutrices) add. quæ se in pe-
lagus furore precipitauerunt, Alij Erehei filias pro patria se morti obtulisse, aucti,
quas Priadas vocant quod Prionis filiaz esse dicantur, quidam Hyadas ab Hyante fra-
tre, quem inuentum extinctum vique ad mortem doluerunt, dictas putant. *Geminis*, que
sr. Septentriones id est *Helicem*, &c. l. 32. quatuor triones, F. legit septentriones.

L.35. post voc. *Obstet*) add. Tardis non longe sed extiuis id est tarde, &c. l.36. post voc. *di- ci*) add. ergo hoc dicit quae causa est longorum, &c. l.38. post voc. *Sequuntur*) add. Imi- tantur, & bono usus est &c. l.39. post voc. *peregrini*) add. qui expectabant ut noscerent morem l.42. post vocem seruat) add. *Longum*. Hic per maturum, aut qui non erat nisi ipsius morte finiendus, l. *eadem* post vocem conuiuium) add. Sic Anacreon *egrotat in his*. l. *vlt.* post voc. *rex*) add. vel qui eum post decennale bellum exitus tulerit. *Aurore filius arm.* Quia etiam ei fecerat arma Vulcanus, qui cum auxilium Troianis ferret, apud Troizum excisus est, hic in tanto amore apud suos socios fuit, vt post eius mortem cum eum nimium deflerent, miseratione decorum in aues conuersi dicantur, & quotannis ve- nire ad tumulum eius, & ibi lamentatione & fletibus se dilacerare, donec aliquantæ i- bide[m] moriantur. *Quales*, &c. p. 229. l. 1. ne c. legit. anne l. 5. sic legit. Hos Hercules abduxit, de quibus, &c. l. 6. post voc. *ducere*) add. aut ideo quales qui potuerint esse, ita diuini vt inter fatalia Troiana numerarentur, nam ideo & supra ardentes ait l. 10. post vocem videantur) transp. esse superati virtute, & add. & laudandum quod insidias tantum di- zerit non & captum Ilium, nam & ipse Aeneas. Accipe nunc Danaum insidias.

Pag. 229

SERVIUS IN II. ÆNEIDOS.

AG I N A 229. lin. 5. post voc. *immobilis*, legit F. habebat, aut intenti tene- bant, vt sit figura, & intelligamus intenta habebant, l. 7. post voc. deinde) add. vel ut quidam volunt. Tunc, l. 8 post voc. *locus*) add. Non licet e- nimir supra regem sacrificulum quemquam accumbere. Cum enim dicit de Didone: *Aurea compoluit Spondi mediamque locauit*: Ostendit illam regali non sa- cerdotali loco discubuisse. Aeneas autem ubique q.s. inducitur. Tonus autem ab her- bis tortis dictus est, & videtur hic oktendir. Ostio que superbo Et Auleis i. se. r. Super- bis, ut aulan significaret. Ab alto vero pro ex alto, mutauit præpositionem. *Pater AE-* neas. Hoc honoris nomen est. *Oros*, &c. p. 230. lin. 3 post vocem *opis*) add. Vi amem, Quemadmodum l. 8. siue pro infinitivo legit F. Quidam per infinitum modū dictum, &c. l. 5. post voc. *rege*) add. *Miserrima vidi*. Est enim pena & in Atrocitate spectaculi, vt in AEtna vidi C. Vlysses & Vidi duo ego de numero l. 9 post voc. Pyrrhi) add quos ut quidam volunt. de Festo insula duxit ad Troiam: Dicti autem M. p. h. c. AEacus Louis & Aeginæ filius cum veller matris suæ perpetuam memoriam permanere, insula in qua regnabat à nomine eius Aeginam appellauit: hoc indignata Luna pestilen- tia ciues eius omnes absumpserit, quod cum vidisset ... petit à Ioue vi Formicæ id est myrmices, quas casu animaduerteerat plures, in homines & suos socios verterentur, qui statim mutati in homines Myrmidores appellantur sunt S. h. s. c. N. E. d. M. à r. Myrmido- no Louis & Eurymedona filio: sane amat hos exercitus iungere, Nam & post ait: Hic Dolopum manus, hic saeuia tendebat Achilles. Aut duri, &c. l. 28. post voc dignitas) add. Sane quædam si singulariter proferuntur interdum gratiora sunt, vt Tros Tyriusq; mihi n.d.a. Vlyxi autem vetus genitius est, ut Atque immit Achilli *Tem. A. pr. P. V.* p. verbo ut dictum est, & duas causas prætendit, quibus dicit non posse vniueria nar- rari, Dolorem & tempus, l. 21. post voc. *Cognoscere*) legit. Cognoscendorum casum, est autem Græc fig. Casus autem fortuna, pericula: Nam si mortem dixisset nostro- rum debuit dicere & breu. &c. l. 21. post vocem nobis) add. Ergo non ad Didonis vo- luntatem, sed narrantis officium. Et quibusdam hysterologis videtur, prius enim est ut Troiz laborem post Aeneæ casus agnoscat *Sup. P. v.* dicit, Euerctionem enim Troiz tantum omissis superioribus, narrat, l. 26. post vocem officio) sic transponit, vt Memi- mini v. quo a. sun. P. præteritum est Et, Memini me turr. &c. l. 30. post vocem ta- men) add. quia cum præponitur quanquam, necesse est subiungi tamem. Fr. b.

Pag. 230

Ddd

Bene defendit causam suorum, quod in bello non impares fuerint. Duplex ergo est in hoc lib. intentio, ne vel T. q. v. e. v. & t. v. e. q. f. Sane amat in aduersis hoc verbo ut Fractæ vires, & Frangimur heu facis inquit. *Fas. r.* Oraculis: vt est, Cum virgo poscere fatigatur. *P. t. v. s. t.* & si Palladium manisset in Troia, integrum, & c. l. 33. post voc. Bacchidibus) add. Compendia. lec. est, l. 34 post voc. tollerentur) add. à Græcis, ead. m post vocem Philoctetes) legit, quibus Paris peremptus est. *Dact. &c. l. n. 39.* legit Serenus Lyricus, l. 40. post voc. *Equum*) transp. & add. De hoc equo varie in historiis dictū vtenim Higin. & Tub. dicunt, & c. l. 43. post voc. *pictum*) add. Nonnulli signum equi datam, ut internoscerent Græci suos vel hostes: A quibusdam dicitur facta proditio ne predictum, ne quis eas domos violaret quacum ante ianuam equus esset depictus, Vnde & Antenoris & ceterorum agniti sunt. Aut quia Equestris, & c. l. 45 post voc. *equum*) add. Ut Pelago credas innatae renulas Cycladas. Autre v. hoc fuit q. V. seq. sed melius machinamenti genus accipimus, l. 47. post vocem translatio. Aedificari enim habitacula hominum dicimus. Nam ideo hic de equo aedificant, qui erat homines recepturus, vel propter magnitudinem, ut Cic. l. 49. causa, legit ratione, l. 54. post voc. *S. Iutio* est, legit spondex in p. alias in dactylum ut Arma virum t. q. & T. g. q. vndas: alias & c. l. *antepnus* post voc. *Vagatur*, legit, Hoc est pro reditu, fama tamen fuit non & simulationis, Nam in cipiunt & in fid. & patet facta esse, Bene ergo ex nc. r. f. c. Aceius in Deiphobo inscriptum dicit. *Mi erua donum armipotens Danii abernies dicant.* lin. penult. post voc. *virorum*) transponit. *Virum.* Pro virorum qua figura & in prosa vtimur. Dicit sane Plinius in naturali historia, sic in neutro faciendum esse, scilicet propter casuum similitudinem, nisi forte nimia metu necessitas cogat. *Sor.* Contraria sunt delectus & fors Sed i. q. p. e. s. t. ex i. d. q. includentur. *Furtim.* Num à plebe hoc est nullo scientie, id est, latenter. Nam & furtim ideo dicitur quod magis per tenebras admittatur: vnde fures quoniam quasi & c. p. 231. l. 4. post voc. lateribus) add. Et notandum alter dici cœcum hominem, non videntem, l. 6. post voc. *concaua*) add. cauernas dictas à veteribus adserunt, ut Et umbrosa penitus pat. cauernæ, Alij fuit. c. n. quibus e. tabulæ a. c. appellarunt. Vnde quia nubes texi dicuntur & cauernæ nūiū sint perm. in m. nauium ut i. d. & cauernas. Alij quodcunque in arcum formatum est, quod flexum & in altitudine curvatum ad sedem deducitur, cauernam dici trahunt. Sane dicen. ingentes epitheto & c. liu. 10. tardus) legit, pinguis & addit, Sane & in tragedia de hoc equo * *negluta* Legitur, hanc ergo hic vterum dixit, l. 11. post vocem posuit) add. Ful. vt Vltro Inachias venisset ad vrbes Dardanus, pro Dardani & alibi pluralem pro singulare, ut Desistit manum committere Teucris, cum solus esset Aeneas, l. 12. post voc. *Ilium*) add. quæ ante Leucophrys dicta est. Nam Tennes Gysis, infamatus a Nouerca, quod cum ea voluisse concubere cultoribus vacuam tenuit. v. T. d. est. Alij dicunt quod se propter supradictam causam, ex ipsa insula in mare præcipitauerit, huiusforor Homitheia fusse dicitur Ideo, & c. l. 15. post voc. auro) add. Priami d. r. m. Qui & ipse à Græcis est, l. 20. post voc. negat onem) add. *Deserto.* Vel ab his qui Trojanæ partis erant, aut certe ideo deserto, ut faciliter latere possint. *Cond. P. a. Ab.* Petisse, Abisse dicimus & petisse, l. 24. post voc. cultoribus) add. ut clausis portis signum belli est: Quæ mœnia clausis Ferrum a. portis. *I. uar. ire au-* tem exire, aut ire longius, ead. superius, legit superior. l. 26. post voc. ducunt) add. *Litusque rel.* Quod nostrum fuerat. *Hic. P. i.* & totum hoc ita accipendum. *Senus Achilles.* Propter Hectorem & talis vbiique inducendus est, ut Horat. *Iura negat sibi nata.* l. 29. post voc. exercitus) add. Huc geminas nunc flecte acies. l. penult. post vocem *Exiit*) legit, Quantum ad Trojanos. *Prim.* & c. p. 2. 2. l. 1. cuiri, legit corrueire, ead. Thymetus, legit Thymetus fecit lin. sequenti, l. 3 post voc. quæ) Sic legit. *F.* quia habuit tuftam i. c. prædictionis. Alij V. doto. Scilicet Græcorum quo om. dec. sunt. *Arc. loc.* Velut turram & non incassum arcis Trojanæ prope multis locis mentio fi. In hac enim arce huiusmodi iuxam fusse dicitur, quod absilio contritum sanguinem emitteret, atque Helenam ad incitandos in se amatores sèpè ex hoc saxe l. spillis ut fuisse solitam, lin. 7. post voc. *Thaocritus*) add. Alij hunc Capim affinem Aeneas tradunt, & ideo ei ab Aenea dari recti consiliij principium. His est qui Capuan condidit, sed hoc post multa secula claruit. Nam his temporibus quibus Caesar occidi habuit, Capua iuuenit æneæ, dicitur inscriptum fusse, isdem temporibus, vnum de genere conditoris periculum. *Pelago.* Pro in Pel. *Danaum insid.* Bene qui suaderet ut præcipitetur, non dicit donum Mineruæ, sed Danaum insidias & suspecta dona, lin. 8.

Pag. 231 per tenebras admittatur: vnde fures quoniam quasi & c. p. 231. l. 4. post voc. lateribus) add. Et notandum alter dici cœcum hominem, non videntem, l. 6. post voc. *concaua*) add. cauernas dictas à veteribus adserunt, ut Et umbrosa penitus pat. cauernæ, Alij fuit. c. n. quibus e. tabulæ a. c. appellarunt. Vnde quia nubes texi dicuntur & cauernæ nūiū sint perm. in m. nauium ut i. d. & cauernas. Alij quodcunque in arcum formatum est, quod flexum & in altitudine curvatum ad sedem deducitur, cauernam dici trahunt. Sane dicen. ingentes epitheto & c. liu. 10. tardus) legit, pinguis & addit, Sane & in tragedia de hoc equo * *negluta* Legitur, hanc ergo hic vterum dixit, l. 11. post vocem posuit) add. Ful. vt Vltro Inachias venisset ad vrbes Dardanus, pro Dardani & alibi pluralem pro singulare, ut Desistit manum committere Teucris, cum solus esset Aeneas, l. 12. post voc. *Ilium*) add. quæ ante Leucophrys dicta est. Nam Tennes Gysis, infamatus a Nouerca, quod cum ea voluisse concubere cultoribus vacuam tenuit. v. T. d. est. Alij dicunt quod se propter supradictam causam, ex ipsa insula in mare præcipitauerit, huiusforor Homitheia fusse dicitur Ideo, & c. l. 15. post voc. auro) add. Priami d. r. m. Qui & ipse à Græcis est, l. 20. post voc. negat onem) add. *Deserto.* Vel ab his qui Trojanæ partis erant, aut certe ideo deserto, ut faciliter latere possint. *Cond. P. a. Ab.* Petisse, Abisse dicimus & petisse, l. 24. post voc. cultoribus) add. ut clausis portis signum belli est: Quæ mœnia clausis Ferrum a. portis. *I. uar. ire au-*tem exire, aut ire longius, ead. superius, legit superior. l. 26. post voc. ducunt) add. *Litusque rel.* Quod nostrum fuerat. *Hic. P. i.* & totum hoc ita accipendum. *Senus Achilles.* Propter Hectorem & talis vbiisque inducendus est, ut Horat. *Iura negat sibi nata.* l. 29. post voc. exercitus) add. Huc geminas nunc flecte acies. l. penult. post vocem *Exiit*) legit, Quantum ad Trojanos. *Prim.* & c. p. 2. 2. l. 1. cuiri, legit corrueire, ead. Thymetus, legit Thymetus fecit lin. sequenti, l. 3 post voc. quæ) Sic legit. *F.* quia habuit tuftam i. c. prædictionis. Alij V. doto. Scilicet Græcorum quo om. dec. sunt. *Arc. loc.* Velut turram & non incassum arcis Trojanæ prope multis locis mentio fi. In hac enim arce huiusmodi iuxam fusse dicitur, quod absilio contritum sanguinem emitteret, atque Helenam ad incitandos in se amatores sèpè ex hoc saxe l. spillis ut fuisse solitam, lin. 7. post voc. *Thaocritus*) add. Alij hunc Capim affinem Aeneas tradunt, & ideo ei ab Aenea dari recti consiliij principium. His est qui Capuan condidit, sed hoc post multa secula claruit. Nam his temporibus quibus Caesar occidi

habuit, Capua iuuenit æneæ, dicitur inscriptum fusse, isdem temporibus, vnum de genere conditoris periculum. *Pelago.* Pro in Pel. *Danaum insid.* Bene qui suaderet ut præcipitetur, non dicit donum Mineruæ, sed Danaum insidias & suspecta dona, lin. 8.

on disuncta, legit aut disunctiva & add. quomodo ergo per aut adiunxit, cum non
iurumque sed alterutrum fieri poterat quod suadebatur. Poetarum, &c. l. ii. post voc.
visum est) add. Antiqua tamen exemplaria ut habere inueniuntur, ve enim proprium
significatum habet, ut interdum pro vel accipiatur, l. i. 2. post voc. accipiunt) add. quia
adiecit tentare, & hic ostenditur aduersa fententia, non enim ab omnibus creduntur
insidia. *Inscr.* Inst. v. e. s. i. n. c. Incertum ergo aut temporale est, aut perpetuum epi-
theton vulgi. Sane v. tam masc. &c. l. i. 5. dixit, legit quasi dixisset, l. i. 7. post vocem gestu) add.
sicut hic futura dicturo prium iram & commotionem animi, quæ vultu ostendit
ur, dedit, dein celeritatem corporis, inde vocis magnitudinem. l. i. 8. post voc. potuit) add.
tradunt; a. i. v. vt S. p. 8. *Misir.* Bene hoc coepit, quia non erant suadenti virilia cre-
duntur lin. 9. post voc. sentire) add. aut insania dementia, cred. a. h. Vehementius est quam
si dixisset non nauigauerunt. l. i. 0. post voc. *Danaum*) add. non enim quæcunque sunt
dona, *Danaum* sunt, l. i. 1. post voc. *vniuersa*) add. Hic sane Vlyxes filius Laëtitæ, Pen-
elopæ maritus fuit, qui filios habuit Telemachum ex Penelope, ex Circe vero Telego-
num, à quo etiam infacio, cum ipse patrem quereret occisus est. Huic Vlyxi primus
Nicomachus pictor pilico caput texisse fertur. Huius post Iliense bellum errores, Ho-
merus notos omnibus fecit. De hoc quoque alij fabulae narrantur. Nam cum Italiam
post errores suis et ruerunt, inuenisse Panam fertur in Penatis suis, qui dicitur ex Pe-
nelope & procis omnibus natus, sicut ipsum nomen Pan videtur declarare, quamquam
alij hunc de Mercurio, qui in hircum mutatus cum Penelope concubuerat natum fe-
runt, sed Vlyxes posteaquam deformem puerum vidit, fugisse dicitur in errores, nega-
tur autem vel leuctate, vel Telegonij filij manus; aculeo marinæ bellæ extintos.
Dicitur enim cum continuo fugeret à Minerua in equum mutatus. *Ligno.* Merito quasi
diff. affectavit Tapiosum dicens ligno, non sim. Infirma: c enim vult hancam eorum re-
ligione n. v. paulo, &c. l. i. 3. post voc. considerantur) add. *Inspectura domos.* Bene inspe-
ctura, muris enim portisque d. h. e. tis, qui apud Troiam hoc machinamento pertulit
sunt, necesse erat domos inspici, v. d. v. Hoc est o. ciuitatem. Aut aliquis l. e. Non confir-
mat vt plus in eo fraudis essa * quā fuit: *E. ror* autem id est dolus, &c. l. i. 6. post voc. me-
lius est) add. Sed alij equo latet, id est sub prætextu, sub specie equi, alij cōtra equo in
equo accipiunt. *Cred. te.* Confidite, id est nolite eorū fiduciam habere qui timendi sunt
etiam cū vltro offertunt dona. *Quidquid id e. s.* Timeo inquit quidquid omnino in equo
est, ceterum Danaos etiam dona ferentes, l. i. 30. post voc. latus) add. stetit, In aluum cō-
tortis hastam, ut m. revocat quæ l. 27. Quidam deesse p. a. v. f. s. i. se in lat. ad i. v. & sic intor-
fisse hastam: Nam si l. e. p. a. c. e. q. f. Aluum. *Feri.* Q. ab eo q. r. c. f. v. P. q. serum. Et pau-
lo post, Saucius at quadrupes, l. i. ant penult. post voc. mori) add. Quæ autem à veteri-
bus cauerna appellata sint superius dictum est. *Fata D. F. m. p.* & hoc est, &c. l. penult.
post voc. *Lena*) add. Troianorum scilicet Bene ergo diuinit, Sane Læua modo, &c.
p. 233 l. i. 3. post voc. oculi) add. Alij fōdere secundum Græcos accipiunt. *Quid e. pag. 233*
nim fōdus quam duces Græcorum latentes deprehendi. Latebras autem amare di-
xit, l. 5. art. e. voc. manus) add. Ecce manus. Hæc particula prope rem gestam ante o-
culos lectoris inducit. Sane sèpe dictum est, Virgilium inuenta occasione mentio-
nem iuris pontificalis facere in quaunque persona. Antiquis itaque ceremoniis cau-
tum erat, ne vincitus flaminianus introiret, si introisset solueretur vinclaque per implu-
vium ei underentur, inque viam publicam eiicerentur. Flaminia autem domus Flá-
minis dicitur, sicut regia regis domus, quod hic de Sinone rem Flaminis à rege fa-
ctam debemus accipere. Ipse vero primus m. a. a. levari Vinclai, p. quod factum sub
dio illo versu ostendit. Sustulit exutas vinclis ad l. pal. Et, Vos æti. id est syder. quod
vtique incongrue dictum videtur, nisi sub dio Sinonem stantem hæc dixisse accipi-
amus. Ideo autem Iuuenem dicendo nomen suspendit, quo grauior narratio fieret, sed
ordine suo referentur quæ gesta sunt. *Manus.* &c. l. 8. legit. Ipsum autem generis ma-
sculini quia usurpatum est ipse, l. i. 10. post voc. strueret) add. Vel astueret vel inco. à G.
p. h. e. c. p. r. i. a. c. t. a. d. f. emina, quod ipse exposuit Troiamque aperte Ach. Strueret autem
respergit ad sup. &c. l. i. 2. post vocem nomen) legit. Nam desit e. p. q. g. e. & potest reci-
pere comparationem, Sane, l. i. 3. lacum tollit, ponebat, vt Sall. Ita fiducia, quæ in exga-
mentis purgatiōes dimittuntur. & Virg. &c. l. i. 5. post voc diximus (pro qua dictum) add.
Sane sequenti versu exposuit, quid est in utrumque paratus, l. i. 6. post voc. verit) add.
Plautus, *Versator e quæc rosa singularis Occumbe morti,* Non locutionis figura &
penitus remota. Ennius, *Vt vos vestri liberi defendant, pre vestra via morti occumbant.*

Visendi. Freq. est viso, vt Facesto, licet rarum sit, nam in 7° exunt frequentatiua. Circon- Run. Figura in nra. Ruit primo & sic circumfusa est. Certanque. Cum supra, Iuuentus ruit dixerit, subiunxit certant quod figuratum, &c. l. 18. post voc. illudo, legit, tibi, dicimus. vt h. l. & i. te vt, I. verbis v.i. s & illudo in te: Simile e. i. t. & t. Quidam inludere per Iudum ac iocum saeuire in iniuriam alicuius intelligunt. Ut, Siluestres vri assid. capræque sequaces Capto autem, quod ita Troiani putabant. l. 20. post voc. nobis) add. Infidias. Seruauit ordinem respondendo ad illud quod regina dixerat Insidas, inquit, Danaum, l. 23. post vocem Amazon) add. Et hoc ad fidem faciendam, non enim turbatus, supra enim ait, S u. vers. d. s. o. morti. In r. mis. Quidam supplex accipiunt, vt, Tendentemque m. P. conf. inermes l. 25. post voc. conciliat, legit miserationem, & add. de communibus duobus exclusus elementis quia Græ t. m. t. terras. Sane quod defet ideo ei prima breuis datur oratio, & est controvrsia schema. Nam principium satis doce lumprum est: hac enim exclamatione & miserix auctu beueuolum sibi iudicem fecit, querela autem nouitate attentum, quis enim nō cuperet audire quo pacto idem homo & Græcis & Troianis esset iauis, denique subiecti, Quo gemitu c. a. c. & omnis Imp. h. f. q. l. cretus. Quidue f. m. q. ff. capto. Habet ergo bnevolentiam & attentionem, ingessus deinde caufam, quia, timebat ne persona Graci suspecti esset, quasi ho- flis, hoc fatetur primum & ex sequentibus sanat. Neque me A. de g. negabo. Hoc p. n. f. m. f. S. nonem Finxit v. e. m. i. singet. Subiungit fabulam, ex qua sibi fidem pareat dicturus de equo, de Palamede autem & Iphigenia ad Troianos nil pertinet, de quibus vera incipit & in falsa definit, facile enim quæ sequentur credibilia sunt cum prima reconoscuntur, quæ per singula loca vel versus facilius poterimus aduertere. Sane Tel. & &c. l. 32. post voc. ipsi) add. quos pro merito meo minime deceat saeuos esse, hoc est qui- bus sep. l. Inf. I. p. est plusquam inimicus ab i. maior, &c. p. 134. l. 1. ante voc. Quis sang.) add. Conuersi anim. Bene, quia dixerat. Et super ipsi Dard. insensi, vt ostenderet eos cum aduentienti inludere certarent, auditio eius gemitu, ad miserationem esse conuerlos. Impetus. Qui in Sinonis serebatur interitum Hortemur. Bene non iubemus ut pote mi- serates, lin. 3. post voc. meminerit) legit, per veriloquium vita esse fiduciam, l. 5. post voc. meminerat) add. veluti memor sit, quid in captiuo victori liceat, vel Quidve ferat me- morer, id est, quid adferat, dicat, vt simpliciter accipiatur quod sequitur, quid illud sit, quod illi fiduciam apud hostes capto pariat, vt pucet a Troianis sibi esse pacendum. Fuer. &c. l. 6. post voc. euentus) add. Siue miseratus vitam concedere volueris siue non. Est autem parenthesis & respicit ad illud, Memorer quæ sit fid. capto. Suspendendum ergo Rex, Sane. Quodcumque vetusta voce mortem significari Lucilius docet in xii. Hunc si quid pueris nobis me & fratre fuisset, Hoc est, si mors me vel fratrem oppressis- set. Ergo, vt quidam volunt, urbane animum hominis mortem contemnentis ostendit. Vera inquit vt & falsa quæ postea disturus est vera credantur, id est primò a veris ce- pit. Ordo autem est, fatebor cuncta vera, Neque me A. de g. n. quod sciebant Troiani confessus est, vt ei de ceteris crederetur. Hor p. H. max. est vel principale apud me ve- rum dicere vel hoc primum fatebor subaudis. Nec si m. m. f. S. Finxit, quidam ita intelligent, si me fortuna ad hanc miseriem perducere potuit, non valebit etiam stultum facere, vt putem me mentiendo proficer. Sanè Autolicus quidam fuit fur, qui, &c. l. 10. post voc. fecit) add. Simonem autem melius ait quam si me dixisset. Solet enim & in nomine quedam esse Emphasis, vt est, Et quisquam n. Iunonis adoret, l. 12. post voc. fallacem legit. Et vanus est qui, &c. Desum que l. 15. à voc. Fando usque ad vorum Inlyta lin. 32. pag. 235. l. 12. post voc. genitus) add. dicitur, l. 5. post voc. perit) add. Et bene ad captandam circa amicos eius miseriem, adiungitur qui pacis auctor fuit, l. 7. post voc. habeant) add. Sane vult Simon suadere vere fugisse Græcos, si Palame- dem lugere potuerunt. Illi me com. Oratori le commendat. Illi. Id est qui bella veta- bat & bene comitem non militem, quem eius inimici velut subparem insequerentur. Et con. P. Excusatio à necessitudine, sed hoc totum falso est. Pauper. Excusatio à for- tunâ, hæc enim, &c. l. 9. post voc. bellii) add. & est excusatio quia patri parentum necel- fario fuit, ideo autem misit. Dum s. r. i. q & i. v. de r. fuit, Et bene addidit dignitatē eius quem fingebat propinquum, vt ei iulta causa in dignationis aduersus Ulyxem. Nos. Pluralem pro &c. l. 12. post voc. dixit) legit, id est vt Palamedes. Nomen. Glor. v. n. vt a. accipiunt vt Cui, &c. l. 13 post voc. elicere renocat quæ l. preced. Concessit. Pro decepsit. & add. Affictus. Suspendendum ne videatur affectum le dicere, quia in te- nebris vitam trahebat, sed quia amicum perdidit. Vnam in ten. Ideo lugentibus ini- mica

Pag. 234

Pag. 235

mica lux est, quia carcerunt ea, hi quos dolent, ideo tenebras perfunct, & atrâ veste amiciuntur & capita velantur, vt videantur cum defunctis agere imitantes tenebris inferorum faciem. *Insonis amici*. Duo posuit, & insolens & amici, & plus est quod amicum dixit, quod propinquum, *Mecum, &c. l. 15. post voc. erupisse*] add. in vocem, aut quod interim non vindicatem amici insolens interitum, l. 16. post voc. si qua leges, quia est & b. & mala. *Tuliss. Non n.p. retulisset*) add. intelligunt. *Si pat. vir u. ad argos*. Bene dubitat ut ostendat propter Palamedem omnes sibi Graecos inimicos fuisse. *Victor autem ut quid v. v. c. vt est Quam s.i. victor, aliter, &c. l. 22 post vocem occidit, renocas que lin. 16. & sequentibus à voce Promissi usque ad voc.* *Iuturna* l. 24. post vocem nouis) add. aut magnus aut quæ nullus sperasset, aut aliis atque aliis, l. 25. post voc. *Dubias*) add. aut suspiciorum & criminum plena, l. 29. post voc. nominavit) add. Alij arma pro opibus vel auxiliis accipiunt, alijs arma consilium, alijs occasionem, non nulli insidias intelligunt: *Quidam conscientis arma hypallagen purant, pro conscientia arma, ut Et quondam patr. ad t.m. armis, Et Arma deosque parant comites, Et, Alia arma Latinus. Nec, &c. l. 31. post vocem aræ*) add. Et mire ministro, quasi * non exueritæ te responsuro, l. 32. post voc. ego) add. *Apostolepsis est, Et b.r. ne t.i.t.l.o. nihil ad se pertinentis, nisi studium audiendi intermissione renouasset. Autem* Hoc abundat. *Ingrata*. Nec vobis placitura n.m.g.c. quorum iam non libenter memini. *Quidve moror? V. s.f. vel mortem, lin. 36. post voc. annus*) add. *Idque a.s. est. Me Graium esse. Iam. M. q. scilicet ut satisfaciat Græcis qui me oderunt, & dicendo mortem suam gratiam esse Græcis, & Troianorum benevolentiam conciliat, & ut sibi reliqua creditantur extorquet. Hoc Ith. velis & m. &c. l. antepenult. post voc. fuerat) add. Quippe qui propter redditum sacrificio fuerat destinatus, nec possent Græci nisi vel empta morte Simonis ad patriam redire, l. vlt. post vocem Pallanta renoc. que l. 37. Ithacus vero pro Ithacensis, p.p. der. *Ardesia Fest. inq. Et ecce quo proficit Apoloipepsim aste fecisse. Quer. au Cur à G.e.o.i. Ignati. Aut neficientes, aut imprudentes. Art. p. ad r. p. e. I. a. P. hoc est malæ, prosequitur mire ut ab initio cœperat. Pau. q.p. hoc est simulans se paucere. Et non tam propter mortem: Nam erit illi contrarium, Iam dudum s. p. sed ut videretur cum timore, ciuium suorum consilia vel secreta patefacere. p. 236. l. 3. post voc. est) add. apud quem suadet Agamemnon Græcis, relitto bello Pag. 236 fugere, & ut ostendat propter bellum fugere, aut cupiere, non voluere, l. 5. post voc. vitinam) add. Nec enim hic aræ destinatur. Et est signific. &c. lin. 8. post vocem placata) add. Et bene aliud agens, equi mentionem introduxit, l. 9. post vocem ligno) add. Nam variat ligni genera in hoc equo, ut Abiote costas, & pinea claustra, ita hic acernis, l. 11. post voc. referunt) add. distinctione mutata, ut distinguanus, nimbi suspensi. *Scitatum, particip. &c. l. 19. post voc. ceruum (pro qua ceruam) legit, cum venatur occidit ign. Vnde, &c. l. 21. post voc. rem) add. cum nec nauigare possent, nec pestilentiam sustinerent, consulta, &c. l. 22. post vocem Vlysse) add. per nuptiarum simulationem, qui Iphigeniam Achilli iungendam fingebat, adducta Iphigenia, in eo effet ut imm. &c. l. 24. post voc. facta) add. *Dictynnae, vel ut quidam volunt, l. 26. post voc. Pylade) add. à cuius patre, trolio nomine fuerat nutritus, l. 30. Bononiae, legit Homonicae: q.a.s.c.q.plura verbera sustinet, l. vltim. post voc. die batur) add. Iliacas d.v.a.o. Figuratum, Cum primum venire velletis. Sane hoc de Ifigenia verum est. Sang. q.r. Hoc falsum est, & bene Oraculorum naturam seruat, ut à re ipsa semper incipient, ut alibi, Dardanidae duri, dicendo enim Dardanidae ostendit quæ loca pertere debeant. *Am. l.a. Quia o.oc p. captiuum: Ergo ideo addidit Argolica, ne non effet triste oraculum. Videtur sane peritis iuris Poptificalis animalis hostiæ mentionem fecisse, cum dicit Animaque litandum Argolica, nam & animam dixit, & litare verbo pontificali vsus * sacrificiis deos placare. Obsupnere animi. Omnes enim crediderunt se perire posse, antequam unus effet delectus. Cui f.p. Cui præparent mortem. Fata id est resp. Sunt qui ita diuidant cui sara parent vitam, quem poscat Apollo, ut moriantur. His, &c. p. 237. l. 6. post voc. interpretetur) add. Quæritur enim non quid dicant, nam planum, sed quid debeat immolari. *Fla. Inuid. p.v. & quod f. dignum est f. dicitur. Mibi. Multi posterioribus, multi primis iungunt * ad oram, est unus tamen sensus, & quidem grauiter pronuntiandum tradunt, Mibi, hoc est Simonis, l. 8. post voc. taciti) add. quamvis multi sic exponant, qui mihi amici erant dicebant, qui inimici raciebant, ut prouenirent quæ presentiebant, l. 9. post voc. diebus) add. Scilicet autoritatis quærendæ gratia, ut sit a. s. o. s. eius qui invitus diceret. Tend. 3******

*Etsi. Aut multitudini se subtrahens, aut t.c.s. A.c. ne i. Prodere. Bene prodere, me enim dicturus, quem sciebat. Oppon. &c. lin. 16. post voc. inuisus) add. aut ad sensere omnes, ad prouocandum in se Troianorum misericordiam dicit, cum eorum hostes omnis ad crudelitatem consensisse adserat. Est autem figuratus si legatur timebant, l. 10. propriè, legit proprium, l. 11. post voc. nomen) add. quidam sane parati pro parabantur, accipiunt, & ad omnia hoc subaudiunt, l. 17 ligantur F. legit obligantur, aut certe intelligendum est ligatum a t.c.s. N.c.i. quæ suprascripta est in t.c.s. erat. Ante enim, &c. l. 34. post vocem *Vlvia*) add. Herba palustris, Sane in arte rhetorica, omnem narratioñem cum rei partibus dicunt conuenire debere loco, tempore, materia, causa, persona. Hic ad singula respondet, nam Persona Vlyxis ponitur ad falle. dum apitissima, Causa quia timeret ne vltor esset Palamedis. Tempus ad nocendum apitissimum, cum sibi quisque timeret, Modus agendi. B. s. quin s.i. dies Materia, Salsæ fruges & c. r. vitre. Locus, Per noctem obscurus in v. Dicitur. Si forte &c. l. 46. post voc imm. late) addit. Id est quia iam scire non poterat quid facturi essent cum ipse fugieret, vt Troianorum sit quicquid, &c. l. vlt. post voc. ostendat, ad se non deservisse vt v.s.m. s. terrorem. Et bene ignotos fixit sibi liberos & parentem, vt maior miseratione ex pluribus nasceretur. Quidam sane non dulces, sed duplices legunt, quia dulces leue esset & commune epitheton liberorum. p. 138. l. 2. post vocem tuorum) add. ne eum Troiani non recipieren suspicantes ad suos quandoque reditum, lin. 4. post voc. æquum) add. Sed hic dicendo effugia, verbo sacerorum & ad causam apto vltus est. Nam hostis quæ ad aras adducta est immolanda, si casu effugeret, effugia vocari vetere more solet, in cuius locum quæ supposita si grauida fuerat forma dicitur, que steriles autem est tauræ appellatur, vnde, &c. l. 6. post voc. sun) add. propterea quod omnis partus mulierum male cedebat. Alij ludos Taureos, à Sadinis propter pestilentiam institutos dicunt, vt lues publica in has hostias verteretur, Culpam hanc. Vel quod fugi, vel quod me defensorem Palamedis dixeram. Piab. E. & N. p. & i. significat, Hic tamen piabant bene addidit, quia nisi per sanguinem suis accepta hostia non est, quod merito ex persona Sinonis inducitur, quia facetus sacra per suam fugam fuisse violata, & vult etiam beneficiis sibi debitores esse Troianos, quod interim Græci obligati sunt, l. 8. ante voc. Per si qua) add. Quod te p. s. Propter quod, & infinita narratione subiungit Epilogos neque * n. q. non putaret credituros argumenta sūt jucere debuit: Sane per huiusmodi preces ostendere vult vera se dicere. Conscia n. v. Bene medium tenuit: Nam ea numina inuocans, quæ sunt conscientia numina veritatis, quia & Pontifices dicunt, singularis actibus proprios deos præesse. Hos Varro certos deos appellat, l. 9. t. in eo *Fuld.* legit vt nec esse, &c. l. 11. scientiam dicebant, F. legit, sanctam appellabant, vt si sensus o. p. fidem vehementer sanctam si ramen est vsquam penes h. o. O. e. Q. e. o. p. supereros. Laborem. Periculorum, m. lorum. Misericordia. Quidam promiserentur accipient. Misericordia, &c. l. 15. post voc. illis) add. Quidam, misericordia pro misericordiis, genus inchoatiuum volunt, vt horreo horresco, gelo gelasco, aliter lentesco inchoatiuum nullo præcedente verbo: neque enim est lento vt sit lentelco. Vltro. Non est sponte nam rogau. Sinon, sed insuper, &c. l. 18. legit. Et verba sunt, & post voc. imperatoris iungit transfugam, l. 10. post vocem carinam) add. Amis. obliniscere. Ut obliniscor iniurias tuas Clodia * dn., n. & amissorum obliniscere. Et obliniscere quidam pro contemne, vel negligi, vt oblitus fatorum. Hincia. A. ex h. t. a. ex h. oratione, qua tibi salutem in tuo pollicor: an, &c. l. 23. post voc loquuntur F. sequentia non habet. l. 23 vocantur. F. legit appellantur, l. 25. post voc. requiritur) add. hunc tamen equum quidam longum centum viginti, latum tr. ginta fuisse tradunt, cuius cauda, genua, oculi mouentur, lin. 27 legit historiam, machinamenti bellici m. facit, & seruat dignitatem regiam. Breuerit enim reges interrogant, non vt minoris, quos plus loqui necesse est. Dolis, &c. pag. 239. lin. 3. post vocem prosper) add. Non violabile Quod Græci * a. i. p. r. dicuntur, Vestrum, &c. transp. ante vocem. Tistor. lin. 6. post voc. demm) add. Aut qui habent in honore deorum, aut q. h. i. simulachra vittas, & multi hic distinguunt, & sic subiungunt, deum quos hostia gesi. Quas hostia gesi. Consuetudo apud antiquos fuit, vt qui in familiam vel gentem transtiret, prius se abdicaret ab ea in qua fuerat, & sic ab alia recipetur, quod hic ostendit, dicit enim Sinon iure iam se Troianorum ciuem esse, quia apud Græces hostia fuerit, * adeo nec pro homine, nec pro ciue habitus sit. Gesi autem Pene, &c. l. 8. post voc. pertinet) add. qui eum immolari fuerant, dixit: postea renovat quæ l. 6. à voce Hostia usque ad voc. æquationem, lin. 11. post vocem pmauis) add. Aut fas mihi ideo quia*

Pag. 238

Epilogos neque * n. q. non putaret credituros argumenta sūt jucere debuit: Sane per huiusmodi preces ostendere vult vera se dicere. Conscia n. v. Bene medium tenuit: Nam ea numina inuocans, quæ sunt conscientia numina veritatis, quia & Pontifices dicunt, singularis actibus proprios deos præesse. Hos Varro certos deos appellat, l. 9. t. in eo *Fuld.* legit vt nec esse, &c. l. 11. scientiam dicebant, F. legit, sanctam appellabant, vt si sensus o. p. fidem vehementer sanctam si ramen est vsquam penes h. o. O. e. Q. e. o. p. supereros. Laborem. Periculorum, m. lorum. Misericordia. Quidam promiserentur accipient. Misericordia, &c. l. 15. post voc. illis) add. Quidam, misericordia pro misericordiis, genus inchoatiuum volunt, vt horreo horresco, gelo gelasco, aliter lentesco inchoatiuum nullo præcedente verbo: neque enim est lento vt sit lentelco. Vltro. Non est sponte nam rogau. Sinon, sed insuper, &c. l. 18. legit. Et verba sunt, & post voc. imperatoris iungit transfugam, l. 10. post vocem carinam) add. Amis. obliniscere. Ut obliniscor iniurias tuas Clodia * dn., n. & amissorum obliniscere. Et obliniscere quidam pro contemne, vel negligi, vt oblitus fatorum. Hincia. A. ex h. t. a. ex h. oratione, qua tibi salutem in tuo pollicor: an, &c. l. 23. post voc loquuntur F. sequentia non habet. l. 23 vocantur. F. legit appellantur, l. 25. post voc. requiritur) add. hunc tamen equum quidam longum centum viginti, latum tr. ginta fuisse tradunt, cuius cauda, genua, oculi mouentur, lin. 27 legit historiam, machinamenti bellici m. facit, & seruat dignitatem regiam. Breuerit enim reges interrogant, non vt minoris, quos plus loqui necesse est. Dolis, &c. pag. 239. lin. 3. post vocem prosper) add. Non violabile Quod Græci * a. i. p. r. dicuntur, Vestrum, &c. transp. ante vocem. Tistor. lin. 6. post voc. demm) add. Aut qui habent in honore deorum, aut q. h. i. simulachra vittas, & multi hic distinguunt, & sic subiungunt, deum quos hostia gesi. Quas hostia gesi. Consuetudo apud antiquos fuit, vt qui in familiam vel gentem transtiret, prius se abdicaret ab ea in qua fuerat, & sic ab alia recipetur, quod hic ostendit, dicit enim Sinon iure iam se Troianorum ciuem esse, quia apud Græces hostia fuerit, * adeo nec pro homine, nec pro ciue habitus sit. Gesi autem Pene, &c. l. 8. post voc. pertinet) add. qui eum immolari fuerant, dixit: postea renovat quæ l. 6. à voce Hostia usque ad voc. æquationem, lin. 11. post vocem pmauis) add. Aut fas mihi ideo quia

Pag. 239

Epilogos neque * n. q. non putaret credituros argumenta sūt jucere debuit: Sane per huiusmodi preces ostendere vult vera se dicere. Conscia n. v. Bene medium tenuit: Nam ea numina inuocans, quæ sunt conscientia numina veritatis, quia & Pontifices dicunt, singularis actibus proprios deos præesse. Hos Varro certos deos appellat, l. 9. t. in eo *Fuld.* legit vt nec esse, &c. l. 11. scientiam dicebant, F. legit, sanctam appellabant, vt si sensus o. p. fidem vehementer sanctam si ramen est vsquam penes h. o. O. e. Q. e. o. p. supereros. Laborem. Periculorum, m. lorum. Misericordia. Quidam promiserentur accipient. Misericordia, &c. l. 15. post voc. illis) add. Quidam, misericordia pro misericordiis, genus inchoatiuum volunt, vt horreo horresco, gelo gelasco, aliter lentesco inchoatiuum nullo præcedente verbo: neque enim est lento vt sit lentelco. Vltro. Non est sponte nam rogau. Sinon, sed insuper, &c. l. 18. legit. Et verba sunt, & post voc. imperatoris iungit transfugam, l. 10. post vocem carinam) add. Amis. obliniscere. Ut obliniscor iniurias tuas Clodia * dn., n. & amissorum obliniscere. Et obliniscere quidam pro contemne, vel negligi, vt oblitus fatorum. Hincia. A. ex h. t. a. ex h. oratione, qua tibi salutem in tuo pollicor: an, &c. l. 23. post voc loquuntur F. sequentia non habet. l. 23 vocantur. F. legit appellantur, l. 25. post voc. requiritur) add. hunc tamen equum quidam longum centum viginti, latum tr. ginta fuisse tradunt, cuius cauda, genua, oculi mouentur, lin. 27 legit historiam, machinamenti bellici m. facit, & seruat dignitatem regiam. Breuerit enim reges interrogant, non vt minoris, quos plus loqui necesse est. Dolis, &c. pag. 239. lin. 3. post vocem prosper) add. Non violabile Quod Græci * a. i. p. r. dicuntur, Vestrum, &c. transp. ante vocem. Tistor. lin. 6. post voc. demm) add. Aut qui habent in honore deorum, aut q. h. i. simulachra vittas, & multi hic distinguunt, & sic subiungunt, deum quos hostia gesi. Quas hostia gesi. Consuetudo apud antiquos fuit, vt qui in familiam vel gentem transtiret, prius se abdicaret ab ea in qua fuerat, & sic ab alia recipetur, quod hic ostendit, dicit enim Sinon iure iam se Troianorum ciuem esse, quia apud Græces hostia fuerit, * adeo nec pro homine, nec pro ciue habitus sit. Gesi autem Pene, &c. l. 8. post voc. pertinet) add. qui eum immolari fuerant, dixit: postea renovat quæ l. 6. à voce Hostia usque ad voc. æquationem, lin. 11. post vocem pmauis) add. Aut fas mihi ideo quia

quia non licet solvere sacramentum militare aduersariis vel hostibus. ideo dixit licet arcana dicere, & cum ostenderit se rem dicere quam non licet ei facilius credetur. l.16. ante voc. iurant) add. sicut dictum est, l.20. post voc. odere) add. Aique omn. f.s. a. Hinc videtur subtiliter non se implicare per iuriu, ipse enim lectos hostes produxit ex equo Et pin. f.l.c. Sin. Et hoc vult credi contra Græcos dicere, cum pro ipsis dicat si quas. Vel c. occultant vel propterea quia latent in equo. l.22. post voc. Græcus) add. Alij ita nullis naturæ legibus quibus fas non est patriam prodere, & volunt hoc esse Sacra et iura, l.ead. post voc. Fides) add. magnificenter quam si dicere Troiani, quia, &c. l.14. post voc. resoluam) add. pro mea impunitate & v.d.p. Troianis, p. v. d. salutem, ex suorum proditione. Alij volunt dubium esse, Vobis feram, Græcis rependam, l.34. post voc. Pyrrho) add. vt non ea die qua Græci cæteri nauigaret, dicens om. G.q. & t.n.e. perituros. Alij dicunt Helenum non captum, sed dolore, quod post mortem Paridis, Helena, iudicio Priami, non sibi, sed Diaphobo esset adiudicata, in Idam montem fugisse, atque exinde monente Calchante productum de Palladio pro odio prodidisse tunc Diomedes & Vly. &c. l.38 post voc. haberet) add. vt quidam dicunt, lin. 39. post voc. pericula) add. quibus nunquam caritatum responsis cognoverat, nisi Trojanis Palladium reddidisset, transeunti per Calabriam AEneæ o.c.e. Sed ille v.c. s. cum reuertisset. Nautæ, &c. l.41. nautarum legit Nautiorum, p. 240 lin. 1. post pag. 240 voc. sacerdote) add. videbatur, l.3. post voc. lapsum) add. quod nubibus * adfectum & in ponte deponitum apud Ath. t. dicunt fuisse, unde & 228. 5. dicta est. Ex qua etiam causa Pontifices nunc patos volunt: quamvis quidam Pontifices à ponte sublicio, qui primus Tybri impositus est appellatos tradunt, sicut Saliorum carmina loquuntur. Sed hoc Atheniense Palladium à yeteribus Trojanis Ilium translatum, Alij d.v. hoc de q.d. & i. Atheniense. Alij cum ab Ilo Ilium conderetur, hoc Trojanum celo lapsum dicunt: Alij à Dardano de Samo-Tracia, Trojanum translatum: Alij multa fuisse Palladia, sed hoc à Diomede & Vlyxe furto ablatum tradunt. Sace. q. de c. lapsu, Et tres simul res dixit quare numeri iralceretur, quod Antistites cæsi, quod tolleretur, quod crucatis manibus. Ex i. Facto vel tempore. Fruere. Delabi & est p. nam ideo a.r. Sall. è contra, &c. l.7. post voc. Tritonia) add. aut * q. inter nubilis non debet in timore, aut à Trit. &c. l.8. post voc. unda lungit Sane Tritonida. &c. l.4. post voc. esse) add. Quam autem sacrum fuerit hinc docet, quod ait: Nec dubii e. s. d. T.m. Vix p. c. & reliqua, vt appareat & loco motum, vim tamen consecrationis habuisse, lin. 16. post voc. Sudor) add. Bene ad didit salsus, vt significaret laborem futurum, vel certe indicium, &c. l.17. post voc. fane) add. displicet Salsus sudor & superuacue, &c. lin. 21. More Romano dixit. F legit respexit Romanum morem, lin. 22. post voc. auguria) add. * item in constitudo tabernaculo, si primum vitio capitum esse, si secundum eligebatur, quod si & secundum vitio captum esset, ad primum reuerti mos erat: Tabernacula autem eligebantur ad captanda auspicia. Sed hoc seruatum à ducibus Romanis donec ab his in Italia pugnatum est, propter vicinitatem, postquam vero ministerium longius prolatum est, ne dux ab exercitu diutius abesseret, si Romanus ad renouanda auspicia de longinquò reuertisset, Constitutum ut unus locus de captiuo agro Romanus se et in ea prouincia in quæ bellabatur, ad quem si renouari opus esset auspicia Dux rediret. Numenque r. Aut pro Palladio posuit numen. vt media inter numina diuum, aut unumen, &c. lin. 24. ante vocem Armi) add. Vento petier Mycenæ. Hic ostenditur illos nauigasse, l. ead. post vocem facit) add. vt videatur periculum denunciando secreta Argivorum prodere quatenus præsentem f. fecur. vt eos faciat incertos. Impr. a. S. & f. est. Et artificiole, neque enim mentitur & tamen decipit. Nam verum metum falso metu abegit, & dum reuersuros intinet, non timeant * ne non abegint. Dispergit, &c. l.26. post voc. disponit. Hanc pro Palladio m. p. n. l. E. s. respondet ad interrogationem Quo molem hanc i. e. s. Nefas &c. l.27. post voc. autem) legit expiat. Immensam c.a. Hoc est, Quid author, quæ machina belli. Neu. rec. p. a. d. i. m. p. Cum equi magnitudo necessaria ad recipiendos milites fuerit, inducendi equi desparationem facit, vt magis iniiciat cupiditatem in lucendi. Antiqua s. r. Id est loco Palladij secundum antiquam religionem, id est fauore pristino tutelam colenti populo prestare. Constat enim apud Trojanos principe loco Minervam cultam, p. 241 l.2. post voc. portrat) add. Violasset. Pro violauerit. Dona m. Quæ M. d. sum. Et minatur occulite, ne quis equum tentare audeat. Quod d. p. o. i. ipsum. Adeo se ostendit

sauete Trojanis, ut nomen etiam Graecorum exueretur; ipsum autem Calchancem accipimus. Nam quasi Trojanis testatur, quæ in illos omnino dicta sunt. *Ascend.* &c. l. 3. post voc. Asiaticos) add. vt, Latio dare terga sequaci. Nam & paulo, &c. l. 5. post voc. loquitur) add. *Talibus infidis.* Bene infidiis, ut ostendat non se virtute, sed infidis esse superatos. Nam ideo subiecit, Quos neque T. n. L. Ach. N. a. d. d. n. m. carinae pori, &c. l. 6. post voc. natura) legi prepositionis, quæ res facit. &c. l. 7. post vocem Dolis) add. Sicut dictum est virtuti, &c. l. 10. post voc. expresserit) add. Quos neque i. m. l. a. Bene virtue honorem virtutis dat, à quibus vietus est; l. 11. post vocem vocata) pro qua appellata) add. ex qua Neptunus creavit Pelago & Phition. Achillem autem, Homerum fecutus Phiatem non dicit, quem perhibent peregrinantem apud Phiatam, quod nullius esset humanitate suspicitus, tali filatio in hospitalem dannasse civitatem, l. 15. post voc. firmatos) add. cum dicit etiam deos aduersum Troiam fecisse, l. 11. post voc. sunt) add. Alij dicunt quod post contemptum semel à Laon edente Neptunum, certus eius Sacerdos apud Troiam non fuit, vnde putatur Neptunus erâ inimicus fuisse Trojanis, & quod illi metuerit in Sacerdote monstrare, quod ipse alibi ostendit dicens: Cuperem cum vertere ad uno Structa m. m. p. m. Troia, lin. 2. post voc. ciuitatis) add. Sane Bachilides de Laocoonte & uxore eius vel de serpibus à Chalidonis insulis ventientibus atque in homines conuersis dicit, l. 16. post voc. campum) add. quidam dicunt, quod continuo quinquennio, sacrum eisdem deo quorundam fuerit restauratum, solemne dici, sive publicum fuerit sive priuatum, l. 17. post vocem requiruntur) add. mactabat. Scilicet ut Graecis mala naufragio prouenirent. Quid autem sit mactare in quarto libro innuimus: Mactar lectas de more bidentes, Sane scindendum ritte Neptuno & Apollini tauros immolando: Nam Ioui non licere, ideo & in 3. libro prodigium dicit fecutum. *Ecco autem.* Cum ex improviso vult aliquid ostendere, Ecce ponit, ut Ecce a. t. Pant, sicut Cic. *Ecco autem repente ebrio Cleomone esurierib[us] ceteris Gemini, &c. l. penult. post voc. refertens)* add. quod tum videlicet, l. 17. post voc. loco, legitur Angues tranquilla per alta. Paulo post in terra, Serpens, &c. l. 1. post voc. confunditur) add. Horum sane draconum nomina Sophocles in Laocoonta dicit, lin. 2. post voc. sunt) add. Plautus in Amphitruone Angues subiit, lin. post voc. tempore transi que lin. preced legi Tr. vi. L. e. legimus. *Sinuas.* &c. l. 5. post voc. crurum) add. *Fis sonitus.* Ut ostenderet serpentum magnitudinem quorum in lapsu fluctus mouebantur quia ait Tranquilla per alta. *Salo* D. & s. v. c. f. & sal salis: ut Et st. at. tus in littore ponunt. iamq. a. t. Hic arua pro littore posuit. Nam arua sunt quæ Graecis a. s. q. * sunt dicunt, & bene celeritas demonstrata est. *Sufisti.* P. i. vi. c. p. enixa vel certe inferiorem oculorum partem habentes infectam, & est sic. l. 10. post voc. triplicem) add. linguam hab. v. c. v. sit. Hos dracones Lisimachus cur i fine tpe rib o e am dicit. filios vero Laocoontis Ethonem & Melanthum Theffandus dicit, lin. 12. post vocem cauda) add. *Laocoonta.* Etsi à filiis eius incipiunt, Laocoonta petunt. *Implicat.* Hoc ad molliciem infantum corporis dixit, lin. 19. post voc. nodos) add. simul clamores hor. ad s. tollit Perf. s. v. a. q. veneno: Et vide genus mortis totum ad suppl. cium procuratum, l. 22. Dubie legit, dubiam intilam, l. 26. post voc. totum) add. Varro autem Rerum diuinatarum lib. 27. Delubrum esse dicit, aut ubi plura numina sub uno recto sunt, ut Capitolium, aut ubi præter ædem area sit adsumpta deum causa, ut in circa Flaminio Ioui Statori, aut in quo loco dei dicatum sit simulachrum, ut in quo figunt candelam candelabrum appellant, sic in quo deum ponant delubrum dicant. Ergo hic cum dicit delubra ad summa dracones, ut effet in asfestatum, subtexuit, dei simulachrum, adiecit enim Sæuxque petunt Tr. arcem, nec prætermisit quin dei nomen adderet dicens, Sub pedibusque deæ c. q. f. o. teguntur ne sine ratione delubri nomen intulisse videretur. Massurius Sabinus de lubricum effigies à delibratione corticis, nam antiqui felicum arborum ramos, cortice detracto, in effigies deorum formabant, vnde Graeci ζεν, dicunt. Alij lubricum dicunt templum, ab eo quod nulli iunctum ædificio pluvia diluat. *Sæuxque.* Fortis, a. n. aut ad tempus epitheton additum, aut saeva circa Trojanos, lin. penult. post voc. fuerat) add. non ergo conerarium est, quod post raptum Palladium intulit deæ. Sane hoc loco, Sub, particulam, secundo repetendo, utrique casui iunxit. Accusatiorum cum proprie significauit, ut sit prope pedes deæ, & sub orbe clypei teguntur, ablatiuo, id est infra orbem: ut, Sæpe sub immotis præsepibus. *Nomus.* Aut magnus ut, P. e. i. f. n. c. aut repentinus aut noui generis, id est qualis nunquam antea. *Cunctis.* Quia ante interemptum Laocoonta dixit timuisse nisi eos qui viderant angues, post eius interitum cunctos dixit qui Sacerdotem extinctum cognovissent.

Pag. 242

p. 242.

l. 1. post voc. totum) add. non ergo conerarium est, quod post raptum Palladium intulit deæ. Sane hoc loco, Sub, particulam, secundo repetendo, utrique casui iunxit. Accusatiorum cum proprie significauit, ut sit prope pedes deæ, & sub orbe clypei teguntur, ablatiuo, id est infra orbem: ut, Sæpe sub immotis præsepibus. *Nomus.* Aut magnus ut, P. e. i. f. n. c. aut repentinus aut noui generis, id est qualis nunquam antea. *Cunctis.* Quia ante interemptum Laocoonta dixit timuisse nisi eos qui viderant angues, post eius interitum cunctos dixit qui Sacerdotem extinctum cognovissent.

pag. 243. l. 2. post voc. commentariorum) legit. Infinuem intro eam penitus. l. 3. post voc. Pag. 243
 usurpatum est) add. An quia virtusque rei debitor reus dicitur, quis ante hunc expen-
 disse pro luis? Sac. r. N. vt supra lignum: Et notandum quot nominibus hunc equum
 appellat, lignum, machinam, monstrum, dolum, pīnea claustra, donum, molem, equum,
 sacrum robur, l. 6 tollit lacunam & legit per sign. equi accipiamus. l. 7. iccit legit re-
 cit, l. 9. post voc. Placanda) add. Conclamat. Vna scilicet voce, & bene de pertura ci-
 uitate, conclamat, dixit, quia semper res perditæ conciamatæ dicuntur, l. 11. post voc.
 nudata) add. ergo nō cœnia cœterā vrbis tecta ut ædes, vel ædes accipiendum. Accing. o.
 Pro accinguntur, vel accingunt pro præparant se ad opus. Terentius Formione, Acc-
 gingere. Intend. &c. l. 13. post vocem magnitudine) add. vel propteraggerem quem ruina
 fecerat mari. Fatalis Mortifera Muros. Ruinas mutorum diritorum. Fata, &c. l. 14. post
 vocem fœtam) add. Puer circum. inn. p. More Romano patrini & matrini. Sac. e.
 Hym. d. Gaudient. Quidam hic gaudent pro opere intelligent, vt, Veniat quo te quod
 que gaudent. Minans, &c. l. 16. post voc. consecrationis) add. in porta Troiana ut e. p.p.
 ab i.h. verteret. N. n. integro sepul &c. l. 18. post voc. Troiana) add. Diuum domus. Vel
 quod eius muros Apollo & Neptunus fabricauerunt, vbi etiam Minerua per Pallad-
 dum culta est, vel propter Ganymedem, Dardanum, Tythonum, l. 19. post voc. sapius)
 add. In limine portæ. H. c. portam pro ipso aditu posuit, nam quod ait lumine, manife-
 stum est portæ, nam pars superior diruta est, necessario remante limine, quod in
 ima parte, id est in solo, possum erat. Alique vero s. q. a.d. Ostendere vult, non in to-
 tum à diis desertos esse Troanos, quippe quos sono equi dicit esse communitos, ne
 D. do ab his animum auerteret, quos videt a suis numinibus derelictos: sed hoc di-
 cit, monuerunt nos dij, sed nos non intelleximus. Et bene addidit sonum arma de-
 dere, ne ei obicietur non potuisse fieri, ut lena armis machina sonum non redde-
 ret. Instamus, &c. l. 21. post voc. consistit) add. Sane si peritiam Virgilij diligenter in-
 tendas, secundum disciplinam carminis Romani, quo, ex vrbibus hostium deos ante
 euocare solebant, hoc dixit: erant enim inter cœterā carminis verba hæc: Eique populo
 ciuitatis metum formidinem, oblinionem iniciatis. Vnde bene intulit immemores, cœ-
 cique furore, tanquam qui deos * prodiderant. Monstrum inf. Troianis felicet,
 quod post, &c. l. 23. post voc. Fatis) add. App. c. fūsūris. Ne putarentur stulti, qui vaci
 non credidissent, cito subiecit dei iussu non vñquam credita Teucris: Sane quidam hic
 Fatis pro calamitatibus accipiunt, l. 25. post voc. tribuisset) legit, ab illa promissus co-
 tutus denegatus est, sed Apollo dissimulata paulisper ira, penitab ea ut sibi o.s. præsta-
 ret, q. c. i. fecisset Apollo os eius insipit, lin. 27. conueniat legit conuenienter, l. 29. post
 voc. Terentius Fl. legi. Græco more dixerit pag. 244. l. 1. post voc. conmutatur) add.
 quod more suo explana: in sequentibus Rūt. o. Nascitur ex Oceano ut Rūt a.
 Ad c. p. c. nūbē. Ideo autem ruit, quia altius mare quam terra, aut certe ruit
 cum imp. & f. ut Q. d. p. ruit. Sane sphæra ratio hoc habet, ut omnia diuersis vi-
 cibus sicut omnia & ruere videantur. Umbra, &c. l. 5. post voc. loco) add. Fusi. Di-
 spersi, * per suz quisque, iam ad habitum restitut dormientium fecurorumque, l. 6.
 post voc. Arius) add. Aut generaliter quia omnis dormiens, quasi fessus, aut fessos tra-
 hendo equum, diruendoque muros, l. 8. post voc. itis) transponit F. q. q. adnotata lin.
 11. ad voc. Ta ite lune sic. Aut m.p.n. sit. ractetur & addit. quoniam nocte silentiu m
 est, ut Cum tacet omnis ager: aut physica ratione dixit: Nam circuli, &c. usque ad voc.
 comparatione post quam legit aut certe tacitas l. v. S. c. t. l. cœlos & add. vel ipsi racti
 Ut, Tacitusque obredit limen amare, & revocat quæ l. 8. Amica, sibi grata Et sci. &c.
 usque ad voc. erat, post quam sic tellit et cunam diruendo obis modo. Hinc est q.d. O. f.
 l. & a. P. c. noctem ium add. lissora nota. Id est quæ paulo ante reliquerant. Flan-
 mas, &c. l. 7. post voc. signum) add. Et hic intelligendum est, Helenam Agamemnoni
 vel Græcis signum dedisse veniendi, sublata face. Agamemnonem contra signum
 Sinoni dedisse aperiendi eq. 21, v. in sexto. Flammam media ipsa tenebat, & summa
 Danaos ex auge vocabat. Est autem &c. lin. 22. post voc. Antidiz (pro qua Antidiz) add.
 filius. Athamas. Demophontis filius, Perrechia nepos, Tho. s. Agamemnonis filius.
 Neopt. Quia ad, &c. l. 24. post vocem Machion) add. Hic Muchaon filius AEculapij
 fuit, cuius frater Podatiolus: Primus autem, princeps, id est inter, &c. l. 26. post vocem
 gerebantur) add. Epeus. Panopei filius. Vrb. id est c. Somm. vinoque. Ostendere vult
 nihil magnum a Græcis factum, quod obnauerint ciuitatem, sommo autem, quia
 nox erat, Vino quia festus dies, l. 27. post vocem officij) add. modo enim vigiles in-
 telligendum, non qui vigilarent, sed qui solebant exercere vigilias, aut certe vigilas

quos secesserit Sinon equum seruantes, & bene ostendit timiditatem Graecorum; qui
 paucitate timentes eos primos occiderunt, quod ceteros poterant excitare: aut vigi-
 les portarum: Nam paulo, &c. p. 245. l. 4. conticinium *F. legit*, concubium, intemperata
 nox. l. 8. post voc. *Phœbo*) add. *A Egris*. Quantum ad diuinam tardis. *Deno diuum*.
 Quidam donum voluntate dicunt venire, munus ex officio, Donaria vero loca in
 templis, in quibus dona ponuntur. *Serpit*, &c. l. 10. post voc. indicare legit ergo, Ec-
 ce, subito est, l. 18 post vocem ademit) add. quæ Vulcanus Peleo fecerat. Celavit au-
 tem mortem Patroci ad laudis augmentum. Indutus a. a. i. vt h. L. f. m. s. c. quo nunc
 virum ut in dec. &c. l. 4. post voc. barbis) add. *Et concretos s. c.* Non sine ratione
 etiam hoc de crinibus dolet Aeneas, quia illis maxime Hector commendabatur, adeo
 ut etiam tonsura ab eo nomen accepit, sicut Graeci poetae docent. *Vuln. q. i. g. q. e. p.*
m. a. p. Aut gerens, velut iniqua prosterrens, & olentans quæ à Graecis pugnans pro
 patria suscepserat, aut quia vt Homer. &c. lin. prope antepen. ante voc. *Spes*) add. *O*
lux Dardanis. Qnasi dies noster, per quem certi eramus de luce id est de vita, tan-
 quam occiso Hectore omnes se extintos credant. l. antepen. post vocem expecta-
 tus) add. *Vt te*. Ordo est, *Vt fessi aspicimus id est*, * quæ feili *Indigna*. Aut te indigna,
 aut crudelia. *Serenes*. Hilares, antiqui & è contrario tristes, nubilos dicebant. *Fæd.* &c.
 pag. 246 l. 2. nota *legit*, notandum, l. 3. post voc. *Sexnæ*) add. An necessarium, Hostis
 habet muros: An honestum Sacra suoque tibi c. T. penates *A culm. V. à d. sua*, vel vere
 culmine id est à testis suis, & ideo culmina dicta sunt testa, q. v. d. c. æ. contegebant.
 l. 5. post voc. datum) add. Ecce & hoc honest. n. c. f. v. c. n. posse, Ergo Sat. patria Præ-
 moque datum, vel regnasse, vel sat pro patria est Priamo militasse, l. 6. post vocem
 adhuc emend. vt Etiam currus etiam arma tenentem. Intelligunt enim eum ostende-
 re voluisse, Troiam voluntate diuina, certo tempore, esse defensam & nunc si falu-
 tem tenere per fata potuisse, ipsius quoque dextera potuisse defendi. Sed melius,
 &c. lin. 7. superbiam *F. legit* arrogantiæ viet & ad. Quidam etiam pro dñeque
 vel postremo accipiunt. *Tibi*. Merito tibi, quod religiosus es & pius. *Commandat*.
 p. Ecce iterum à necessario, nam s. e. n. l. c. penates, Et non Ego, sed Troia, vt videatur
 patria prestare quod fugiat. *Fat.* &c. Ceterum & à possibili quia, &c. l. 9. post voc.
 deos add.) & scite ait fatorum, ne Aeneas diceret quo mihi eos comites? *H. i. m. q. u. e.*
 Hoc est diuinus condere: urbem i. f. q. d. & multi quære, distinguunt, & sic subiungunt,
 Magna pererrato statues q. d. p. non enim magna mœnia invenientur promittit, sed
 magna facturum. Nam & dij penates in 3. ita monent, Tu mœnia magnis magna
 para. *Perer.* &c. l. 11. post vocem librata) *F. legit* nisi allet, & ignem i. sch. Alij de igne
 diuino hoc volunt d. c. um, quod è vi sua stet, inde Vestam, sed in primo libro d. c. um
 quos deos penates ab Aenea adiectos diuersorum opinio tradiderit, quod etiam
 singulis locis, rbi de penatibus varias opiniones poeta secutus dixerit, notatum in-
 uicitur. Hic ergo quætitur, vtrum Vestam de numero penatuum sit, an comes eorum
 accipiatur, quod cum Consules & Praetores, sive Dictator, abeunte magistratu, Lau-
 ni sacra penatibus simul & Vestæ faciunt. Vnde Virgil. cum præmisisset, Sacra suo.
 que t. c. T. p. adiecerit. Et manibus v. V. q. potentem: Sed potentein potest ad illud
 accipi *s. s. sw. sw.*, sicut vocari penates dictum est. Non nulli tamen penates esse
 dixerunt, per quos spiramus & corpus habemus & animi rationes possidemus.
 Eos autem esse Iouem, æthera medium, Iunonem, imum æera cum terra,
 summum ætheris cacumen. Mineruam quos Demarathi Corinthij filius Samo-
 bracis religionibus mystice imbutus, uno templo & sub eodem tecto coniun-
 xit. His addidit & Mercurium, sermonum deum. Hos Virgilius *s. s. sw. sw.*, vt,
 Iunonis magna p. p. n. a. *s. s. sw. sw.*, vt Dominanque potenter. *s. s. sw. sw.* vt Et bo-
 na Iuno, quæ propter admonitionem locis suis notata sunt. *A Eternumque a. e. p. i.*
 Quod in templo Vestæ, &c. l. 21. post vocem *satietatis*) add. clamoribus & sonitu in-
 terrupitus est, vt non ipse somnum excuteret, sed somnus ipsum, l. 22 post vocem au-
 res) addit. Cuius flamma fur. a. Vbiique bene vis aquæ & ignis bello comparatur,
 quia virtusque rei prope unus effectus est. *Rapidus*. Quare rapidus? Quia montano
 flumine fluxit, vt Largoque humectat flum. vultum. *Torrins*, &c. l. 25. post vocem
ioniques) add. *Bonum laboris* vt alibi * nec tamen cum hac sint hominum deumque
 labores, l. 26. post voc. simplex) add. *Ameg.*, l. ultim. post vocem *infelix*) add. Quam-
 quis alij hoc ad Lançoontis interitum, alij ad responsa Cassandra applicaverit, p. 247.
 l. 1. post voc. *Vcalegon*) emend.. Proximus Deiphobo, rem, &c. l. 2. accusatiuum
sw. sw. causatiuum, id est enim a. q. p. e. v. M. v. m. n. y. Cremonæ. Bence ergo prox-
 man

mam Deiphobo domum dicit inuasam apud quem Helena fuerat: Secundum Vc-
 legonem posuit, quem iuxta Homerum in consiliis & amicitia constat Priami fuisse,
 l.7. post voc. dilatent) add. *Clanore virum.* Siue qui cædebantur siue qui cæde-
 bant. *Clang.* &c. l.10. creditit F. leg: credidi, nec t. alp. quamvis quidam sic exponant,
 Capio non manibus interim sed animo, nam intentio erat: ergo capio, placet mihi
 sumere, l.11. post vocem rationis) add. aut ostendere vult primam ei cogitationem
 fuisse de patria, sed subuenienti et armis nullam fuisse rationem, ardente iam patria,
 quomodo enim incensam ciuitatem defendere. *Bel.* Ad b. *Concurrere in arcem.*
 Quod inde facile possit pugnari * hostibus, lin.13. post voc. *Succurrere*) add. Ratio viri
 fortis, quid enim aliud à bono ciue & forti amissæ patriæ possit impendi, & *Succur-
 rere*, In animum venit, l.14. post voc. *Elapsus*) legit Verbum aptum h-s, qui vix eu-
 terunt, *Panthus Othriades.* Euerso Ilio ab Hercule, & occiso Laomedonte, Priamus
 iudicans vitio potius loci quam id deum calamitatem accidisse patriæ, misit Del-
 phos flum Antenoris securatum, an euersum Ilium fas esset hisdem erigi funda-
 mentis, Erat eo tempore Apollinis Delphici sacerdos Panthus Othriadis filius mira-
 da pulchritudine, hunc filius Antenoris, ut dicitur amore captus, rapuit, & Ilum per-
 duxit, cuius iniuriam Priamus volens honore pensare, sacerdotem cum Apollinis fe-
 cit, ut quo honore insignis apud suos fuerat, eo apud alios non esset inferior. *Arcis,*
 &c. l.19. autem vocem morem) add. aut quod melius est, l.15. post voc. celebantur)
 ad. Ideo addidit * alterius id est arcis quasi arcani, quia ipsum esse dicunt urbium
 conditorem, aut. &c. l.16. post vocem manu) l. git. Omnino verum quod Hector di-
 xerat *Sacra*, &c. l.18. post voc. *trahit*) add. id est qui numina liberat, inter pietaten
 religionenque diuticis: Et est sept. &c. l.20. post vocem *Panthu. transp* sic F. Res-
 puit l.ca., id est viuus suis status quo loco positus & bene ciuis vtilis, de Repub. pri-
 mum sollicitus est, sed hoc totum admirantis est n.i. & P.v. est Græcus. *Quam*, &c.
 l.23. post voc. eli, *transp.* que lin. seq. Prendimus autem occupamus. Et notanda s.
 o.b.q. in p. congruit. *Genitus.* Ut ostendat luctuosam rem esse dicturum. *Summa
 dies.* Vlt. & em nd. V, *Supreme Jupiter.* Dies autem si fœm. &c lin.26. post voc.
 diem) add. Et de masculino genere tria obseruanda sunt: in qualitate, numero, ad-
 verbio. In qualitate serenus si dies, non serena. Numero, Bis quinos sile ille dies, non
 Bis quinas. Aduerbio, hoc die, non hac die. Ceterum diecula nihil preudicat, quia
 multa diminutiua recedunt à nominibus primæ positionis, ut scutum, scutella: canis,
 canicula: rana ranunculus. *Ineluctabile.* Quod nemo eluctari possit ut effugiat, cum
 decem annis luctati simus. *Dardanie.* Tro. a. à D.I. & e. filio, quem quidam ab Arca-
 dia profectum venisse ad Phrygiam volunt: Alij de Samothracia ad memorata loca
 venisse dicunt, qui ex nomine suo Dardanos populares appellauit: qui ex Samothra-
 cia Troiam penates dicitur detulisse quos post secum AEneas ad Italiam vexit: Nam
 & Samothraces horum Penatium Antistites suos vocabant, qui posteri à Romanis Salij
 appellati sunt, hi enim sacra penatium curabant, quos tamen penates alij Apollinem
 & Neptunum volebant, alij Attatas esse, & in regia positos tradunt. Tufci penates Ce-
 rerem, & Palem, & Fortunam dicunt, aut certe secundum Sallust. &c. l.29. quoniam
 etiam legit F. cum esset. *I. penuli* post voc. ceruix add.) & ideo Dumissum lapsi per fu-
 nem. m.i.m. V, a. f. ast. P. t. & c. *Prothesis.* *Fundit equis.* Homerūs ἡττος σχαύδησε. Et
 ad voluntatem & ad multitudinem & sonora, quali adhuc descendant, linea *vixim*,
 post vocem *Insians*) legit. Non dicit illis Græcos insulare, sed Sinonem qui illis
 mu os parere fecerat dolis, & insult. e. in a.d. gau. ere, exaltare vero gaudere. *Bipat.* &c.
 p.148. l.2. post voc. portæ) add. Et quidam bipatentibus præsumptum accipiunt, quis,
 bi, particula non præponitur neque verbis, neque participiis. Nemo enim Bipateo &
 bipatens, sed præponitur appellationibus ut bipennis, l.3. post vocem tot) add. Et ita
 vel augendi gratia, vel perurbatus dicit, tantos esse Græcos, quanti olim venerint,
 quasi ne no periret. Decennali bello. *Vnquam.* Pro quondam. *Angusta viarum.*
 Angustas vias, id est vicos, ut Strata viarum, lin.5. post voc. *acies*) add. & multa si-
 gnificat, ut exercitus, ferri, oculorum. *St. N. v. & d.d. vix M. agit.* *Primi.* Vc
 in primo introitu collocati, vel periculo primi. l.6. post voc. *incertus est*) add. Aut
 quia cecantur animæ & agmina pugnantium, lin.9. post voc. *nistro*) add. Cum
 ergo hoc esset tanDEM omniro consilio in flamas, & in arma feror. lin.10. post vocem
 sublatus) add. *Addunt sefocios.* Non dixit quanto socios, sed addunt se, ut ipse ab il-
 lis videatur esse queritus. *Oib. p.t. Agniti per &c. l.15. post voc. qui*) add. *Insano amore.*
 Aut perpetuum Epitheton amoris est, ut Nuncianus amor, aut iniano magno, ut

SERVIUS IN I I.

34

Insano iuuat indulgere labori. aut insano, quia belli tempore amabat Corcebus. post transp. & gener. Gener dicitur & q.e. & q.e. v. vt h.i. locus, vel certe secundum spem illius. Neque enim iam, nam ideo subiunxit sponsa: Sic dicitur etiam maritus, Nam inde, cest. Quos e.s. t.i. d. maritos. *In filio*. Quem mox manebat interitus, vel infelix causa sua vel qui sponsum non audierit, l.12. post voc. accipiunt) add. Obscuritatem autem facit hoc loco & synchensis, id est hyperbati longa cōfusio, l.13. post voc. (sacrilegia) add. Inde est quod Romani celatum esse voluerunt, in cuius dei tutela, Vrbs Roma sit, & iure Pontificium cautum est, ne suis nominibus dij Romani appellarentur, ne exau- gurari possint. Et in Capitolio fuit clypeus consecratus cui scriptum erat *Genio urbis Roma sine mas sine femina*. Et Pontifices ita precabantur, *Jupiter optime maxime*, sine quo alio nomine te appellari voluerit. Nam & ipse ait, Sequimur te sancte deorum, *Quis quis es Quibus*, & Subaudis auxil. vel per quos stetit, *tum transp. Mariae i.m.a.r. v. N. a.c. in a.r. & s.mori*. Bene tamen moriamur, opportuniore loco posuit, ante enim dixerat. *Quæ sitibus fortuna videtis*, pag. 249. l.5. post voc. pertinet) add. Ordo tamen est ceu lupi, & est hoc dictum ab exemplo, lin. 6. post voc. repreme) add. Et bene bellum negotium lupi comparauit, qui est in tutela Martis dei bellici. l.7 & causa, F. legit. & fane l.8 post voc. expectant) transp. que lin. seq. adiuvata ad voc. exigit. & post voc. *Catuli emend.* Hoc ad liberos & coniuges pertinet. Sane catuli, non tolum canum sed & serpentum, vt Catulos testis, aut oua reponit. Plautus etiam suum, *Et ego te concubabo ut siue catulos suos Relic.* & c.l.12. ante voc. *Cana*) add. Mediaeque ten. v.1. Hoc ad au- daciam pertinet, & contra vbi de timore agit: Namque auia cursu Dum seq & n.e.r. viarum, l.13. post voc. lunam) add. Nam ideo & Androgeos falsus est, l.14. post voc. fando) add. Et bene interrupta narratione exclamauit, vt: ff. etum moueret, l.19. post voc. *Religiosa*) add. aut per somnum inertia, rel. Grad. ascendit, vias domos, templa, videtur enim & de diis inuidiam facere, qui templo sua violari cadaveribus passi sunt. Sane religiosus, & homo dicitur attentus ad religionem, & locus qui diuinum cultum & venerationem meretur. Ergo religiosa religionis plena. Significat etiam metum. Religio enim scribi debet proper metri necessitatibus, l.21. post voc. significat) add. vt Heu nimium virgo, nimium crudele luctu Supplicium. Item, Nunc pareat Teu- crisque suo det sanguine peccas, lin. 24. post vocem vñctores) add. & ad fortunam partis retulit quæ vincet, neque enim vñctores erant qui cadeb. nt. *Crudelis ubique luctus ubique pavor*. Aut utroque, id est & apud Græcos, & apud Troianos, aut ubique, per totam ciuitatem. *Plurimamoris imago*. Aut definitio timoris est, aut varietas moris ostenditur hic, id est gladio, igni, ruina. Alij intelligunt plurima mortis imago, aut frequentissima, aut præsentissima, l.25. post voc. Androgeo) add. vñcto. *Viri, &c. l.26. ante voc. Sera*) add. vt foler in milites dici, p.150. l.4. post voc. bello) add. Ergo non dixit fidelia, sed quæ ad fidem habendam pellicere non possent, l.5. post voc. recepi) add. Ordo autem est lensit in medios hostes se esse delapsum. Ergo *delapsus* nom.p.a. posuit, vt Horat. *Vir bonus & sapiens dignis ait esse peritus*, pro ait se dignis paratum esse, l.10. post voc. *Loci*] add. Palantes & his circ.o. à p.p. superari. Ordo autem est, passim sternimus, l.15. post voc. necessitatis) add. & lacun. tollit. *Fortuna*. Bene for- tunata, neque enim consilio Androgeos occisus est. *Salutis*. Efficax adhortatio. *Dextra*. Vel fortuna dextra, auctrix propitia: vt læua cont. aut dextra ad manum referendum. *Clyp. &c. l.17. post voc. omnia*) add. *Dolus an v.q. in h.r.* Viderur deesse aliquid, vt puta Dolus an virtus in bello proficiat, quis in hoste requirat? l.19. post voc. *Aba- tiadas*) add. *Androgei*. Modo Latine declinavit, alibi Græce Letum Androgeo l.23. post voc. aptans) add. *Accommoda*. Mire accommodat vt ignorares quorum esset, l.24. post voc. referunt) add. & ideo subiungit. Cum spoliisse quisque recetibus armari. Alij Hoc ipse Dymas, distinguunt, vt ignotis personis addita dignitas videatur, vt est *Quos Imbrasius ipse nutriterat, & repetitum, Hoc, emphasis properantum nō figura (*vel rei) epanalepsis à quibusdā traditur. Leta. Quod est æg̃o, vñcto, l.25. post voc. vñcto)* add. Et ideo paulo post, Heu nihil inuitas fas quemque fid. diuīs vt est Nec dij texere Cupencum æn. ven. sui: Aut in scutis &c. l.26. post voc. depicta) add. *Congres. prælia*. Bellum est totum tempus vt Iugurthinum, Punicum, Macedonicum. Pugna vñus diei, Prælium pars pugnat. *Conserimus*. Id est aduersa fronte pugnauimus, ne forte nulla virtus videatur Troianorum, si dolo pugnassent. *Fida* &c. l.28. post voc. cœperint nibil deest, l.30. post voc. *Divis*) add. Generalis quidem sententia est, sed hoc loco con- grua, sequitur enim & Cassandriæ captiuitas fidentis sacerdotio, & præcesserat armo- rum mutatio, quæ nunc deprehenditur, alioquin yñctosa est, cum discrepat à speciali- tate

pag 249

Pag. 250

rate est autem carascheue non potuisse eos vincere, quanvis fortiter dimicarent. *Ecce trahet* Bene dissimulauit de stupro Cassandræ, p. 251 lin. 2. post voc. Priamides) add. Et Pag. 251 bene virgo non filia l. 5. post voc. dedit) add. Solent enim homines in magnis molibus manus ad cœlum tendere, l. ead post voc. continebant) add. vel prohibebant. h. q. In faciem, quod Sacerdos, quod ab adytis, quod relic. q. p. c. trah. Cic Philip. 2. Penite itaque ante oculos P. C. miseram quidem ill. m. & fubilem speciem, sed ad incitando nosfros animos necessariam. Sane, &c. 1. 8. post voc. recedit) add. & est figura Græca μῆνες εἰναι. Quidam sane participium Enriata à verbo figurato apud Horat. Enriare. sic fortunare, sic scelerare. Seſe. abr. aſt. 1. 9. post voc. vicerit) add. & bene Chorobum non suadentem, pugnandum potius fuerat, *quam loquendu m. Dens. Carascheue, merito superati sunt à pluribus, l. 10. post voc. tegebatur) add. Oritur. Quasi aliud initium calamitatis, l. 14. post voc. peremerat) add. Incertum est ergo quando ab Aiace vitiata fit Cassandra, quod sic dicitur, in tēplo Minerue factum est, constat post stuprum Cassandra protractam, l. 22. post voc. stridit) add. stridit, Et faciat stridimus, striditis, stridunt, non strident, &c. l. 23. post voc. Imo) add. abiminal est * id est ab imo. lin. 25. transp. Totaq. agit Vrbe. Alibi interemimus. Totaq. Per totam, p. 252 l. 2. post voc. res est) add. Pag. 252 Terent. in adelph. Em tibi resciuit omnem rem, id nunc clamans Illices. Idem in Eunucho, Aetum est, licet, per iſisti. Numero. Ne videantur virtute superari. Diuæ armip. Bene Mineruam Troianis expellit iratam, cum etiam eum perisse dicat, qui Sacerdotem liberare tentauerat, l. 5. post voc. Visum) add. Aut illum non esse iustissimum, an aliter visum, sic enim perire ut iniustus. Et bene in ingenti ind. Æn. n.s. datur. Confixa à sociis pereunt, &c. l. 8. post voc. fuga) add. Ergo fuit necessarium iuslurandum. Extrema. Num ideo extrema meorum, quia existimet nihil ex ea superesse, l. 10. ante voc. periculo) add. ergo vices perculi, l. 12 post voc. debilis) add. Iphitus & Pelias, euaderint occ. iuuenibus. Diuellimur. Sic dixit, quasi accuset, quod non perierit. Vul. &c. l. 13. post voc. Prosternit) add. Scrutauit ordinem, vt primo de patria, post de rege curauerit. Protinus hic st. A. p. t. Cl. Bellico. Vo-ai. Clamorem fecuti. Ingen. &c. l. 14. post voc. regia) add. ubi aut caput Reip. erat aut de qua &c. l. 15. post voc. agebatur) add. Hærent paries. Quod illæ quæ feruntur ad pugnam claus habent vel vincos & ligantur, ideo hærent, l. 18. post voc. dixit) add. quanvis legatur & tota domorum. Veteres hæc domus vt merito ablatiuus, & terminatus, genituum pluralem in rum mitteret, vt bono, bonorum, sed mutata postea declinatio est, vt huius domus faceret, quod cum ita euenerit, vt ablatiuus in u terminaretur, genituum pluralem per u geminat, vt ab hoc fructu frumentum, ita & domum. Nam & Iuuen. Viscera magnarum domum, at Nos tamen de antiqua declinatione præsumimus, vt ab hac domo, harum domorum dicamus, l. 19. post voc. rates) add. vel His, huiusmodi. Quando. Quatenus, quoniam. Extrema morte. Hæc est ruina ciuitatis. Deto. &c. l. 32. post voc. Abas) add. hoc est sine vincendi spe laborantibus, p. 253 l. 4. post voc. appellant) add. Telorum in s.p. Per quod iter ad vtramque domum Pria, commecabatur, vt appareat duas domos fuisse alteram regiam Pria. mi, alteram Hectoris, inter quas illi adiutus, l. 5. post voc. fieret) add. Aut reliqui ab hostibus, id est, quos hostes non obsederant. Infelix. Non cum regna manebant, sed ad praesens retulit tempus. Dum. Donec, &c. l. 10. post voc. veniebam) add. Andromache. Notum est omnibus hanc de gente lectionis, fuisse vxorem Herculis, matrem Ascaniactis, de qua plenius omnia in 3 lib. narrantur. Fer. incom. Ut & ad loceros iter sepius & non quereret, &c. l. 11. locerus, F. legit. locer, l. 13. post voc. præcipitem) add. datum fer. Fatis e &c. l. 24. post voc. sustinet) add. Impulimusque. Quidam notant quod non sit expressum ubi stantes sumnum testum impulerint. Repente. Ne prouideri aut vitari possit. Ast. alij subiunt. Hic ostendit priores perisse, l. 18. post voc. vestiar) add. vt dicimus cameram duabus sustentatam columnis, vel &c. p. 254. l. 2. post voc. Ioui) add. Ante, videtur Vestibulum & Limen pro vna re dixisse. Pyrrh. A col. c. d. q. L. b. dicitur, ita & Sallustius Crispus l. 3 post voc. processit) add. Sed colubrum nonnulli promiscuum nomen tradunt, quod vt sonantius fieret finxit, &c. l. 5. post voc. herbis) add. b. e. o. l. xxi. c. a. u. n. e. *l. ead. post. voc. arundinea) add. Illud aliud est, Pascuntur vero sylvas & sum. Lycae Horr. ra. Sed &c. l. 7. post voc. quia, F. legit, vt supra dictum est, in hoc latinitas deficit. l. 8. post voc. dies) add. Est autem vi hic locus indicat, generis feminini, numeri singularis. l. 15. post voc. natus est) add. quamvis alij volente Lycomede Deidamiam Achilli datam in matrimonium dicunt. l. 17. post voc. valida Ful. addit, & transponit. limina, i. firmiter clausa. Ideo non aperit sed pertrumpit. El. penii, &c. lin. 19. post voc. admonuit) add. Vel certe vellere vult, vt, Iplumque trahunt

SERVIUS IN II.

56

in monia regem. Nam quare facit fenestram & l. 21. post voc. *Penetralia*. Legit, aut ab eo quod est penitus, lin. 23. post voc. *fores*) add. Sic enim datur virtus ubique Troianis l. 28. post voc. esse) add. ideo dixit ferit, nam & flouius habet mugitum res incorporalis, l. 30. F. leg. t. Pavidus est semper paens, Timens ex causa lin. 31. post voc. posuit) add. *Mares. Honoris noinen. Errant. Confusio. Conflito*, l. ad. post voc. *Medea* sic legit, patrio * AEte relinquens domum, ita facere. Ut patria. &c. l. 13. post voc. cardine) add. *Primos. Quos* dixit strictis nucronibus, p. 155. l. 6. post vocem vocalem) add.

Pag. 255 Et proprie plena flumina, cu extra alueum suum crescunt, exire dicuntur, ut. Præsertim incertis si monsibus annis abundans Exit, l. 7. post voc. vidi) add. Et hic vidi pro admiratione posuit, at vero Vidi Hecubam, pro admiratione. Sine Vidi ipse, hac particula addita miseriorem se offendit, cuius ante oculos casus patris suorumque fortuna constituerat. *Geminosq in l.a. Potes subaudiri furentes. Centumq. &c. l. 10. post vocem feminas (pro qua feminis)* add. aut nouas nuptias, vt etatis hoc nomus sit non adfinitatis, aut centum, &c. lin. 12. post voc. poterat) add. Est autem haec plena affectu & dolore repetitio. *Fædam. Cruent. Sallust. in l. Cum aræq alia diis sacrata, supplicum sanguine fadarentur.* Et Terent. in Eunuch. Proh deam asque hominum fid m, facinus fædum, o inselicem adolescentem. *Quos ipse s.i. Ut, Et religio sae deorum Limina,* Per quod ostenditur latenter nihil prodesse religionem. *Quinqua. &c. l. 16 post voc. multo)* add. ait cultu barbaro, quia Barbari copia magis quam elegantia student aut à Barbaris capto, aut vere barbaro, id est Frigio quia mox p. in bu fæfæc. Nam & Homerius Phrygas barbaros appellat. Et Virgilius, Barbara tegmina crurum. *Spes tanta ne potum.* Aut nepotes significant qui essent futuri magnæ spesi, aut connubia de quibus i. erabantur tanti nepotes, ut. Modo namque gemellos Spem gregis. *Spoli. &c. l. 18. p. ist voc. secures)* addis. *Tenem d. q.d. ignis.* Ignis potius desicere, Dñai non potuerunt, l. 19. post voc. *Requiras* Bene de Priamo osculit narrationem, quia breuiter perstrinxerat Priamumque p. a. S. fœd. q. i. signes, & bono, &c. l. 20. post voc. narrat) add hoc est illud Multa super: P. r. s. H. multa. De morte, &c. l. 21. F. transponit sic occisus, traetusque est, lin. 25. post vocem loco) add. *Vrbis ubi capte casum.* B. ne omnia collegit & captam & dirutam, & incensam. *Mediis in &c. l. 27 post voc. periculis)* add. ut magis inciteret hostem in necem suam, qua go sit captiuitatem vitare, quam ut defendat aliquid. Sa. p. p. D. d. nonnunquam etiam imæ, & interiores partes priuarium domorum vocantur, vnde & Penum dicimus locum vbi conduntur, quæ ad vitam sunt necessaria. Hic autem, &c. l. 29. post vocem *Desueta*) add. ab hominis confuetudine sensum ad arma transtulit, p. 256. l. 1. post voc. debere) add. Idem Rerum Diuinarum lib. vi. intulit, Ideo loca sacra ciuitates habere voluisse ne per continuus ædifici incendia prolaberentur, & ut essent quo confugerent plerique cu familia sua in periculis, quod etiam in Comediis à seruis timentibus legitimus factum. Hoc Virgilius hoc loco subtiliter tangit, cum dicit AEibus in mediis n. q. s. a. axe Ingæ a. f. i. q. v. laurus Incumbens a. a. v. c. penates. Ex nomine. n. penatum & aræ, intelligitur loci sacri veneratio, ut non immerito illuc confugerit Regina cum suis, nā subiunxit, Hic Hecuba & n. a. circum Prae. a. s. t. columba Cond. & d. am.. tenebant. Vnde apparet veram confuetudinem fuisse fugiendi à periclitantibus ad ararum præsidium Nudoque sub æteris axe. Hoc est sub duio q. impl. d. A. au. est aut. Septentrio, aut pars Septenttonis, aut spiritus quo mundus mouetur, ut Axem h. t. st. a. aptum, sicut docet & Lucanus. *Veterr. &c. l. 5 post voc. posituum)* add. *Laurus. Daphni filia Ladonis fluuij Arcadiæ terra fuit, que alperna viro iungi, semper venatibus operam dabit.* Hanc cum Apollo adamasset, & eam ut comprimeret inlequeretur: illa à Terra matre petit auxilium, quæ recepta à matre est, nec multo post in locum eius arborem lauri nasci * complexa, &c. l. 6. post voc. Epicureos) add. qui dicunt deos nihil curare, & i. post voc. mens) add. Mire, mens, ut matris exprimeretur affectio. Et sub. posset defend. Aut moriere simul. Ut religio aut patriter omnes seruet, aut simul moriantur omnes l. 13 post vocem complementur) add. An vacua quia in vnum ad aras omnes confugerant, an vacua iam sine defensoribus, l. 14, an quia legit, an quod, &c. l. adem post vocem premit) add. Ut tandem ante oc. Hoc ideo describitur, ut & contra propositum Priamus incitetur, l. 17 post voc. animalia) add. potest ramea & r. t. ornatissimorum intelligi item vulneratum Polyten. Hic. Id c. t. med. manifesta, aut certe potest secundum consuetudinem dictum, neque enim est mors prima, media, postrema, & pr. v. ad Polyten. Non t. a. n. v. i. q. p. Bene Priamo animatatem regiam dedit, ut mori honeste velit, l. 19. ante voc. ausis) add. At ubi profcl. exl.

Ordo

Pag. 256 *cam rapuit Priam a forsan insequens Helen. P. odore Troiam. Graze de ledecurus. Alij dicunt: a fantasma in fumis subtiliis v*

Ordo est si quis
mutata ad voc. Crem
thos occiderat sed
re 8.c.p 157. lin. 1. 1.
cimus filii, cu bon
dontia, q. item cu
d. p. g. D. antha
senium valuores
operæ precium fo
curio Priamus in
occ dñe, Iura fe
intelliguar, Iur
Sepulchr. Pro ad
petulat per me
ad voc. Nequeq
volunt, velum re
cademque tem
dit) add. & nihil
omnino necesse
pendit. Sed du
voc. partis) add.
Achilles in re
fornidine se i
cat. generis se
ri. Vt eato
laz. post voc. su
autem dieris sum
populos. Aut
fuit. Quid aut
gnatur ratione
curiosus accip
v.m. in halli
pite enim nur
voc. i. add. En
ham AEque
1.3. post voc. pu
*Sallustius * Cu*
numero plide
sitionis, ne cau
eisti, q. quibus de
quos Tucc. & V
fen. v. que illam
m. s. Premeret
Triumpho. Sudic
vitona. Sanc
cis famæ. Min
soffidam. D. an
quama Qal ta
enim) erant. d. d
lin. 1. post voc. 1
scrut. en. m. T
cam rapuit Priam a
forsan insequens
Helen. P. odore
Troiam. Graze
de ledecurus.
Alij dicunt: a
fantasma in fumis
subtiliis v

Ordo est atque * dij persoluant grates dignas, l.21. post voc. præmia. transpon que adnotata ad voc. Coram lin. antepen & post voc. morte add.) Quia iure belli Polytēn Pyrrhus occiderat, sed cur ante oculos patris. Fæd. sī. Crudeles impiosque fecisti. Funere &c. p.257. lin.1. post voc. sepulchrum. At non ille satum. Trib. generib. parentes objicimus filii, cū bonos eos negamus, & quales vt hoc loco cū malos objicimus vt Laomedontiadæ, item cū nō solum bonos admimimus, sed insuper malos obsecrimus, vt Nec tibi d. p. g. o. D. author. &c. In hoste, &c. l.2. post voc. esset) add. Hic Priamo nomen possum, sensum validiorem fecit, hoc est Ptiamō qui tūc fui, quasi iam esse desierit, id est quem operæ precium fuit occidete Iura fidemque. Quia quod Hom. mutat, dicitur duce Mercurio Priamus ingressus Achillis tentoria, excitatu rogaſte quem dormientē potuiffet occidere, Iura vero quia rex rogabat, Fides quia supplex. Quidam iura fidemque ita intelligunt, Iura quod Hector em reddidit, fidem, Quod me in mea regna remisit. Sepulchro. Pro ad sepulchrum. Rimiſ C. v. ad T. est, & mire in mea regna remisit, cum potuiffet per me mea regna capere, l.7. post voc. prohibitus adsumit quel.9. adnotata ad voc. Nequicquam. & add. Sane quidam nequicquam vmbone pependit, hunc sensum volunt, telum repulit ne summum quidem hærēte potuit vt penderet. Alij vnam eademque rem bis dictam volunt, & superfluum putant. Et sum et n.l. 9. post voc. pependit) add. & nihil attinuisse dici putant. Summo clypei nequicquam v.p. tanquam non omnino necesse erit, vt de summo clypei penderet, & potuisse dici, nec de clypeo pendit. Sed duplicationem narrationis per * iug. p. 1. excusat. Refrēs, &c. l.12. post voc. patris) add. Hæc dicen. Ostendit simul dū diceret fecisse. At adip. Vn. sp. a. aut quia Achilles in templo oculus est, & ex similitudine vindicta, . . . Tremendum. Non formidine sed atate. dæs &c. l.16 post voc. finis) add. Ut Di. es, si tempus longum significat. generis se minini est, & omnia, &c. l.9. post voc. necessitate) add. vel forte fortuna, vt Vtore sorte tua, & quidam, exitus sorte, pro sorte tradunt, ab. atiunum pro genitiu. l.12. post voc. liuore. transp. sic. Pomp. teng. hyst. cum ingenis dixit non magnus. Quod autem dicit littere, i. vt sup. d.r. q. P.t. continetur. Patam c. ad l.t. aut l.p.s. a. vt L.q. & l. populos. Aut ideo littere, vt ostendar littera iam esse vbi fuerat Troia, vt Et camp. v. T. fuit. Quod autem Donatus d. l. l.e. a. a. à l. dictum, vel quod liuuo iliud spatium designatur ratione c. N. à l. l. b. e. & l. n. p. versus. Anulsumq. hum. cap. Hoc est quod æg. r. s. accipi debet, hoc n. claris & fortibus viris heri solebat, vt. Quin ipsa arectus v.m. in hælis Prafigunt capita. Sine nem. S.a. a. dign. aut simpliciter sine nomine, à capite enim quis nomen ducit, p.258 l.1. ante voc. seius) add. at me. Me autem, lead. post voc. ist. add. Est & amoris vt Terent. Totus Parmeno tremo horreque, postquam aspexi hanc æquum. Amabiliter locutus est, plus enim est & quæcum quam longæuum, l.3. post voc. participio) add. casus. Ab interitus, aut captiuitas, Copia. De e. d. n. s. ut Sallustius * Con Sertoriis neque riunter. & an Leui copiam autibus: Cum cop. de exer. numero pl. dicamus. Copia v.a.r. sit. Disserere omnes. Defessi dolore, Vox non accusationis, sic enī se purgat, vt alios non culpet, dicendo autem defessi, etiam illos excusat, à quibus desertus est. Igribus ægra d. d. d. Post hunc versum hi versus fuerunt, quos Tucca & Varrus oblii sunt, lam. 22. 2deo super vnu eram, &c. versus enim referi * vsque illum T. lia iactabam, &c. in quibus hæ varia lectiones Permetuens Troia m: s. Præmetuens T. aris inuisa mis: Argisinusa. Regina triumpho m: s. Regnata Triumpho. Sudavit languine mis. Sudavit sang. Nec habet victoria, mis: Habet hæc victoria. Sunfisse merentis mis. Sunfisse merentes. Vlricis flammæ mis: Vlricis famæ. Mente ferebar. Mente loquebar. l.6. post voc. semper est) add. Confessa deam. D. uino habitu, quia in primo venatricis habitu se obtulerat. Qualis & quæma. Qualitas & quantitas hoc loco ad pulchritudinem pertinet, l.7. post vocem enim) ement. dictum est, versus illos qui superioris notati sunt hinc c. nst, &c. lin.11. post voc. Lacanæ) add. Sane quidam inuisa figurate dictum putant. Adserunt enim ad Troiam Helenam nomen venisse, id est non visam à Troianis, quia cum eam rapuit Paris ad Aegyptum profectus dicitur mptato itineris cuius, ne à Græcis forsitan in sequentibus comprehendenteretur, ibi à Protheo receptus helpitio, tñc cum Helen. Protheo suam narrasset inturiam ab eo retenta est, tum sine ea Paris venit ad Troiam. Græci autem putantes quod occularetur à Troianis & nollent sibi eam reddere deleuerunt Troiam frustra, cum Troiani vere dicerent eam Helenam non vidisse. Alij dicunt à Protheo quidem Paridi Helenam sublatam, & quibusdam d. scipimis fantasma in similitudinem Helenæ Paridi datum, quod etiam Homer in volunt tertigisse subtiliter ybi Aeneas à Neptuno * apposita nube liberatur Ros. P. s. Quidam re-

prehendunt non conuenisse in ruina & exitio ciuitatis. Venerem roso ore loqui cum filio, ignorantes hoc epith. Veneris esse perpetuum *In sup.* Quod c.e. *Ind.* Mag. nunc * & quis, nonnulli admirantis volunt esse non interrogant. *Quf.* Aut quia fur. est d.f.r. in m. interitum: Aut quid furis, cum extintos socios vides velle pugnare: & bono verbo vsus est virum fortē à prālio reuocans. *Nof.* &c. l. 14. post voc. facit) add.

Pag. 259 vt, Vnius ob iram prodimur, pag. 259 lin. i. post voc. refertur) add. *Circum errans.* Mire quasi quārentes tanquam prope sint & adhuc * sua opera sua non auertant. l. 5. post voc. patitius est, legit, Helenam vero immortalem fuisse indicat tempus. Nam const. f. e. A. f. A. autem filij Thebano Eteoclis & Polinicis bello dimic. &c. l. 8. prius legit, primo, l. 9. post vocem Protheo) add. alia fabula, à Paride raptam, & cum ad Ægyptum cum ea issit à Prothen cognito raptu, subtractam Paridi dicit. *Facies* &c. l. 10. post voc. Hercules) add. Ostendit autem naturæ culpam, non esse hominibus adscribendam. *Lacene*, &c. l. 12. post voc. reus) add. Diuinam inclemantium latenter hic Venus * suam purgat inuidiz, dicendo Troiam deorum conspiratione subuerti poterat enim ei obici quod nisi ipsa rapiendi Helenam Paridi author fuisse, Troia non fuisse euerfa. l. 1ad. post voc. Diomed) add. & bene subdistinguit quia non solum dicitur, sed etiam manu significatur. *Namque*, &c. l. 15. en. m. emend. etiam, l. 19. post voc. prout] add. aliquid volumus ad præfens, vel ad futurum referri: potest sane hoc præceptum, & ad generalitatem, & ad specialitatem referri. *Iussa* ii. V.e. ne i.s.f.n. obtemp. *Saxis saxa*. Dicendo saxis saxa renouauit narrandi magnitudinem. *Vndan* em. Aut abundantem, aut quia in modum vndarum attollitur, ut Qua plurimus vndam Fumus agit, l. 24 post voc. præbet) add. vt, *Zuno* *Lucina* fer opem. l. 27. post voc. opiniones) add. Ergo cum Neptunus infestus indicatur, Apollo tamen etiam post piaculum Troianis fauet, quia cum propter Chrysis sacerdotis filiam esfenderant Græci, l. 29. post voc. fuerint) legit, omnimodo in e. exequi & lin. fin. pro omnimodo legit omnino, l. 4 post voc. *Sæuissima*. *transp.* *Qua*it. *Cone*. commouet, & add. *Iuno* *Stæus* / por. *Qui*dam ideo Iunonem has portas tenuisse accipiunt: quia eam fatorum arbitrium volunt, & fatum fuit ad exitium Troiæ, per has portas equum introduci. l. 35 *lacun*. supplet. quia ipsa est curulis, & sub hoc nomine interest bellis. Nam ideo, Hie illius ar. h.c fuit. *Accincta* enim, ferro armata, ut Cingitur ipse furens c in p. *Turnus*, pag. 160. l. 1 post voc. *Arces*) add. Ordinem tenuit, primum muros, deinde portas, post arcus, à muris enim in arcem conuertendus est totus impetus. Ob hoc autem arcus Mineruæ dantur q.i l.i a. vt P.q.c.a.i c. Et quia summa quæque possidet sapientia. Præterea in capite esse dicitur, idcirco creditur patris Iouis capite generata, l. 6. post voc. *ratem*) add. *Respice*. Dicendo respice ostendit vere iam caliginem ab oculis eius esse sublatam. *Insedit* Adeo irata ut ante sacerdotem ibi Cassandram defendetur. *Nimie*. N.d.e. e.f.l quo deorum capita cinguntur sic etiam pingi solet. Alij nimbus clavum transuersum in ueste existimant, Alij limbus legunt, &c. l. 12. post vocem int̄arentur) add. Sed alia fabula refert Medusam mitre parimoniam virginem fuisse, & ob hoc accepta Mineruæ, quæ compressa à Neptuno Pegasum equum dicitur edidisse, quod posteaquam Minerua cognovit, eius caput dicitur amputasse & suo affixisse pectori, eique tribuisse vim ut quidquid vidisset mutaret in faxum. *pse*, &c. l. 18. post vocem putasti) add. *Spiss*. *noc*. &c. v. Abscessu enim plerumque numina demonstrantur fuisse, cum subito apparero desierint. *App*, &c. l. 19. *dira* dicuntur appar. legit Post abs. *Ven*. dicit apparuisse, &c. l. 1ad. post voc. temperant) add. vel quia diræ appellantur, quæ sunt in ministerio Iouis, quando morbos aut lethum, aut bellum hominibus molitur quia in 12 ait, Dicunturg. p.c. *Numinæ mag. deum*. Quia Iouem, Iunonem, Neptunum & Mineruam dixerat, l. 21. post voc. omnem) add. singulas enim res visiderat, ut iam proxim. a. *Vcalegon*, vel *Tum* vero, quando & diuisi sunt sc̄uentines, & ex imo verti, quia superiori excidio, quando ad Hercule expugnata est, nec omne Ilium considerat, nec ex imo fuerat Troia subuersa, per hæc ergo sit certior causa fugiendi. *Omum* P. . . . Oceani filia à Sarpedone Il. j filio adamata est, quem cūm * veni sp̄uisset faciente Venere Iasonem, tunc ad Colchos euntem inefficaciter adseruit, quo absente * adluchi conficeretur in hanc arborem dicitur commutata. *Ferro*, &c. l. 12. post vocem figura) add. *Comam* autem pro ramis, per illam metaphoram tendentur Cytici. *Vulneribus*, &c. l. 26. post voc. *Veneris*) add. corpore & ueste muliebris cum sceptro & natura virili quod d̄eḡdm, vocant, cui viri in ueste muliebris, mulieres in virili ueste sacrificant, quamquam veteres deum pro magno numine dicebant. *Sallust*. *Vt* tanta misericordia non sine deo videbatur. *Dante* tela locum *Flam*. q. r. Illi reddi-

dit *Hellenam* inter &
add. serum humana
putaret auferret, illa
& argentum abstruderet
ut quod vellet auferre
stulisse, tunc ei à Gra
eci voluntatem fog
beratur entu de ipsa
dent an superu uen
videtur, led. a.
Iampridem inuas
patix superare debe
debemus, cum alibi
tustas. *Sus* *rib*. *Sane* &
virumque in hi dec
gan in Octani longi
celestibus. *Ferga*
te venti. *Alij* hec
misericordia loco
leuis & pienti vice
Iunior. Ideo qua
ne affluit, tactu
condit *Rym*.
ventor in *ri* *v*
ptum in reconditu
afflauerit & superu
talis est. Cum inter
is, quod cum Iou
sed Venus cum eu
tem detorit. Anch
domum) add. *F*
pellere. *Rufus* in
quiesceret. *Nan*
pro, sic responderet
illius) add. *Sane*
tractator, in *Ales*
Peritus. Bene per
sau & Anchis laq
genus Anchis eu
deponit) add. vel qu
coram fuerat armis
nisi. Vel quibus non er
& bege redditio quid
feris & de leuis folia
et fug. *Inforato*. Can
nec domum relinquit
&c. l. 10. Argumen
tempori. l. 1a. post
Et est seorsus quam sa
literatim quod eucor
fici, quod ipsa locutio
tionem commonebat
dixi sec. vet. *Oros*. *O*
c. lin. genia post vocem
septan. bellatiss. p.
al voc. splendor. *luc* ;
Cirrus emp. *Flam*.
&c. l. 17. post vocem

dit Flammam inter & hostes exp̄dior, hic est hyatus. *l. ante penult. post voc. Varro)*
add. terum humanarum, ait permisum à Gr̄cis Aenea ut euaderet, & quod carum
puzaret auferret, illum patrem liberasse, cum illi quibus similis optio esset data, autum
& argentum abstulissent. Sed Aenea propter admirationem iterum à Gr̄cis cōcessum
ut quod veller auferret, ille, ut simile quod laudatum fuerat faceret, deos penates ab-
stulisse, tunc ei à Gr̄cis concessum vt & quos, &c. p. 261. l. post voc. aliud) add. id Pag. 261
est voluntatem fugiendi, l.2. post voc. relinquit) add. Sane rhetorica suatio est, deli-
beratur enim de ipsa re utrum fugiendū sit, & eius partes ita ponuntur, vt si qui dissu-
dent a superuicē patriæ, quod ideo aperte non dixit, ne ceteros a fuga dehortari
videretur, led ait, vos fugite qui potestis: à tempore, Satis una superquean inuitiū diis,
Iampridem inuius diis & in orbi Demorum: Sic quidem & illud colligitur an debilis
patria superare debeat, l.4. post voc. tremor est) add. Sane etiam hic ad annos referre
dēbemus, cum alibi tempus significet, vt AEvoque sequenti, & Tantum æui. l. v. m. ve-
tustas. Sua reb. Sine a. a. q. egebat Anch. Et duas res dicit, & iuuenes estis & fani, quorum
virumque mihi dedit. Sane Perstant solidaque sunt. Agit. Dis p. c. Sallust Tradiuntur fu-
gam in Occani longinqua agit aussisse. l.8. post voc. pars est) add. corpus vero vmb. inf. l.10.
*coelestibus. F. legit, cœlicolæ, l.19 post voc. vitam) add. &, Vos ò potius misereſci-
te venti. Alij sic exponunt & milerebitur, id est, quod illi hostili animo fecerint ego
misericordia loco ducam, l.21. post voc. mortem) legit, aut facilis contemptibilis &
leuis sapienti viro, vt si iactura dispendium: Aut hoc dicit F. s. i. e. q. p. r. præſtare.
Inutilis. Ideo quia debilis fusse dicitur post fulmen, l.25. post voc. iactabat) add. Sa-
ne afflitus, tacique dicuntur capti membris, vt Traetius etiam ille qui hanc urbem
condidit Romulus. Afflitus venis. Bene dixit, quia scit non faci fulmina, nisi cum flatu
*ventorum, vt in vii. Iris imbris torti radios, & sequentia. Sane de fulminibus hoc scri-
ptum in reconditus inuenitur, quod si quem principem ciuitatis, vel regem fulmen
afflauerit & superuixerit, posteros eius nobiles futuros & æternæ gloriæ. Fabula sane
talis est. Cum inter æquales exultaret Anchises gloriatus traditur de concubitu Vene-
ris, quod cum Ioui Venus questa esset, emeruit vt in Anchisem fulmina mitterentur,
*sed Venus cum eum fulmine posse vidisset interimi, miserata iuuenem, in aliam par-*tem detorsit: Anchises tamē afflitus igne cœlesti, semper debilis vixit, l.30. post voc.****

domum) add. Fatoque virginis. Simile est vt currentem incitare, precipitatem im-
*pellere. Rursus in arser. Quasi quodam doloris impetu, quod pater liberari non ac-
*quiesceret. Nam quod cors. Quasi veterum regina audito Mortemque miserrimus o-
*pto, si responderet Aeneas. Nam quod conf. aut c. i. f. dabatur. lin. penult. post voc.***

illum) add. Sane mene effere pedem gen. & cetera Rhetorice per deliberationem

tractantur, an Aenea reliquo patre fugiendum sit, pag. 261. l. 1. ante voc. innat) add.

Peritura Bene peritura dixit non perdita, quia adhuc posse videatur euadere per

suam & Anchiseam fugam, ideo amet addere tanquam magnam portionem exilio Troiae

genus Anchiseam contungerat. Lunat. Del. Quasi malum illi voluptati sit, l.8 post voc.

deponat) add. vel quia ad auferendum patrem arma deposituerat, vel quia armis Gr̄e-
corum fuerat armatus. Vocat lux vlt. vicit. Id est vici moriendum est. Reddite me Da-

nais. Vel quibus me eripuit mater, vel tanquam querentibus & inuenientibus

& bene reddite quasi retineatur, nam ideo ait finite. Inſtaur. Ren. quod verbum & de

fieriis & de scenis solebat apud veteres usurpari. Nunquam Pro non, Vt Nunquam hod.

effug. Inſtabam. Cunctationem ostendit hoc verbo eius qui nec ire ad prælium velit

nec domum relinquare, sic & serebam, dixit. Patri. Melius patri quam mihi. Tendeb.

&c. l. 10. Argumentum, legit. Argutum lin. ii. præteritum tempus. legit, præteriti

temporis. l.12. post voc. relinquirum) add. si tu deseris, linea 15. Et est, quia, legit.

Et est sensus quam semper, &c. l.16. post vocem nobilis) add. Et bene ex ductu

literarum quod euenturum timet, quasi iam contigerit deflet, te autem ideo ultimam

facit, quod ipsa loquitur, diuersam autem ætatem pueri, senis, & foeminae, ad misera-

tionem commouendam videtur obiicere. l.17. post vocem aduerbium, legit, est or-
*dinis sec. vet. Oriuntur diuina * vt soli deo, & quia dicuntur oritur Manus, &*

c. lin. penult. post vocem quem) add. & mox pedibus patris comitem fusse. & post

sept. an. bellatracit pag. 263. l.2. post vocem Apex) transp. que lin. 5. à voc. proprie usque

ad voc. splendor. linea 3. & locat ante voc. Syronus & post vocem cæſe linea 4 legit.

Circum temp &c. lin. 14. post vocem autem, legit, hic infiniti pro indicatiuis. Sacros

&c. l.17. post vocem probarunt (pro qua probaturi sunt) add. Et bene fontibus

non aquis. Sanctos vero ut venerabilius fierer, sanè Sanctum est interdum non idem quod sacrum, neque idem quod religiosum, interdum non aliud quam sacrum, hic ergo sanctos sacros accipiemus, quippe quo loco auspicia fierent sicut ex Anchise persona ostenditur cum dicit, *Oculos ad sydera latus Exultit*: Et, Da deinde pater aux. at. omnina firma. Aliter sanctum accipi per singula loca dicitur, l.18, ante voc. *Oculos*) add. *At pater Anch.* Et hic & alibi Anchisen diuinandi peritum inducit, lin. ead. post voc. commemorat) add. *Et cœlo palmas c. v. t.* Fugæ defensio est, vt videatur non solum utilis & necessaria, sed & honesta quoniam diuina suadebant, nam & ideo inducitur noluisse, vt quod vincitur & consentit argumentum voluntatis diuinæ sit, l.20. post voc. iuvant) add. Nam de Ioue in 10. libro sic ait, cum in Africa esset Aeneas. Et Libyæ desfixit lumina regnis, Et cont. D. f. o. a. tenebat. Aut secundum Mathematicos, quod quidquid Iuppiter irradiauerit felix facit: unde est Atque o. R. r. aruis. *Atque omnia, &c. l.25.* post vocem potest] add. *Fatus erat.* Proprietatem disciplinae fecutus, quod Augurum effata dicitur. *In ton. l. Sin. p. q. c. est,* que enim nobis laua sunt * dextra sunt, vt supra dix. muslin. l.26. post voc. finant) add. sed hoc loco pontificalis inducitur disciplina. Nam ostendit Anchisen cum vellet fugam filij sequi, omnino quod de Ascanij * pro capite auspicij se obrulit, à diis cōmotum perisse de cœlo confirmationē, subiungit enim, *Vix rafatus erat sen. l. q. f.* Intonuit lauum, Prosperum quia sereno cœlo siue audita siue visa fuerint, quod hic utrumque ostendit, Subitoque f. Int. lauum quod ad auditum scilicet pertinet. Iterum adiunxit quod ad visum pertinet. Et de cœlo lap. p. v. f. f. d. m. c. l. c. Hoc autem auspicium cum de cœlo sit, verbo **Augurum**, maximum appellatur. Sinistras autem partes sept. &c. l.29. post vocem traxtus) transp. que a innotata ad voc. Super lib. linea 31. l.36. post vocem ostenditur) add. Fulgura enim odor sulphuris sequitur. l.37 post voc. indicat) add. Et tenuis fugit ceu fumus in auras. pag. 264 lin.2. post vocem quasi) legit, dicit licet me sciā motiturum, & bene quod diuinari Anchises t.e. con. *Quidam fumum, bellum quod in Italia futurum erat, significari tradunt, Vic. gen.* Quisli pertinax & à prist. &c. l.3 post voc. gratias) add. vel certe inuocat, Iamiam nulla mora est, & Cedo equidem ostendit eum Aeneas dicit consensisse. *Dij patrijs f. d. s. n. u. h. augu.* Hic ostendit Anchisen ea que optabat per impetracionem augurij meruisse. Augurium enim est exquisita d.v.p.c.a.a.sign. perite ergo signum de cœlo augurium dixit, ideo & adiecit seruare domum, id est genus, familiam, Seruare nepotem à quo certus * Romanam prolein propagaturum iri. *Vestr. in n. t.e.* In vobis ea omnia habeo propter i. H. in f. sedes. Alij ita exponunt Augurium numenque vestrum efficiat ne putem Troiam perisse, Cedo. Cedere proprie dicitur qui contra sententiam suam alteri cōsentit: vt, Cedamus Phœbo. linea 7. quippe legit, quoniam prope, lin.8. post voc. distinguendum) add. Alij ille & ignis sed male, l.9. post voc. propiusque.) add. Quamvis secreta domus sit, linea 10. post vocem dicitur) add. à calore, lin.18 post vocem sedes) add. vel longe ideo, vt sit proœconomia quod errare potuerit. *Famili. Unde familia. Virbe,* &c. l.21. post vocem præceptis) add. diversa signa dat. l.24. post vocem profanatum) add. propter quod. l.29 post voc. timor) add. *Antiqua cupressus.* Ad vetustatem rettulit. l.30. post voc. lugentis) add. induxit. Ex diuerso. Vt non sit suspicio Græcis. *Cape,* &c. l.31. post voc. viuo) legit. Perenni quis lugiter aqua fluens viua vocatur. Sane Cape sacra m.p.q.p. Ne b. è. t.d. & cæd.r. Attr. n. d. me fl. v. Abluero pro abluam. *Vivu* autem sicut dictum est semper fluenti id est naturali vt V. q. f. f. est autem augurale verbum. p.265. l.1. post voc. facit) add. Vel latos sufficientes vecturæ, Vult enim ostendere totum se ad onus præbuisse, & ideo humeros, non humerum. *Insternor.* Eleganter tanquam onus laturus, vt de animalibus. lin.3. post voc. timorem) add. ne manu excidat patris. Seq. patr. n. p. AEq. Bene de præsente puero, qui vt putabatur inter manus reginæ erat politus, expretit adfectum, l.5 post vocem viarum) add. Alij per opaca * calu accipiedum putant, vel opaca obscura, albi opacum amoenum, l.7. post voc. inuidunt) add. Nunc omni. t. au. Hic ostendit etiam fortis viro pro ratione temporis & causarum & debere & decere metuere Son. e. o. Const. *Suspension.* Sollicitum. Comitiique. Quidam comiti pro comitibus accipi volunt. Nam & pro Creusa cum timere putant intelligi & singulariter dictum vt equi tem & peditem de multitudine dicimus. *Subito,* &c. l.9. post voc. sermo) add. nec gaudientibus, nec dolentibus quidam adfectiose distinguunt lin.10. post voc. *Cerno*) add. Nonnulli querunt ex cuius persona cerno dictum sit. Sed al. int. A. E. dant. vt ipse hunc versum

pag. 264

Pag. 265

versum dixisse videatur. *Nescio quod trepidio.* Excusatio est coniugis longius derelictæ. Et bene nescio, quod ait, quia hoc postea à simulachro vxoris agnoscit. *Male amicum.* Non cum v.m.f.v.q.in n.m.d.r.e.vel male amicum, iratum v.Si m.f.carinis, *Mentem,* &c. lin.15. post vocem tantummodo) add. alioquin mentiebatur dicendo non vidi. lin. 16. post voc.est) add. Huc enim dicere debuit. *Vna.* Id est sola & videtur impropter de necessaria persona una dixisse quæ non sic debet numerari, quasi numero defascerit sed quasi affectus dolentis, sola enim de multis intelligitur. *Comites.* Vtrum natum & virum, an separatis alios, an famulos dixit, lin.17. post vocem debuerat) add. *Virumque Videtur excusasse obliuionem suam & culpam ad deos retulisse,* lin.19. post vocem faceret) add. dicendo autem. Quem non incus.a.h.q. dat sibi amentiam, quia in furore incusauit deos etiam, quod nunquam, cum enim dixit quem, non intelligimus etiam deos. *Videlicet se c.f. m. qui apud foeminae sic ostendit priorem se amasse uxorem.* *Vrbem repeteo.* Qui * repeteo pro repetere accipiunt. *Fulgentibus armis.* Licet intempestine fulgentibus dixerit, tamen potest significasse icutum & galeam quibus solis caruerat patrem portans & filium dicens. *Val.* &c. pag.266.l.2. retro se-
quor, *legit;* Relego retro & prosequor. linea eadem, post voc. circumfero. add.) non enim faciem ferre poterat quia proderetur. linea 6. auget, *F. legit,* vrget, l.10. post voc. omnia) add. alij vacuis pro vacuatis intelligent, ut sit nomen pro participio aut vacuis à nobis, aut certe vacuis latiss., lin. 11. post vocem asylum] add alij asylum ideo dictum quod nullus inde tolleretur, id est quod *etiam* hoc est abripi nullus inde poterat, vel quod fugienti illuc spolia non detraherentur: *etiam* enim Græce aut furtæ, aut spolia dicuntur. hoc autem non est, &c. linea 14. leptimo, *legit,* duodecimo, & post vocem Statius, *igit.* Hoc Asylum etiam &c. l.16. post voc. statuit) add. quem locum deus Lucoris, *sicut* Piso ait, curate dicitur. Sunt quidam qui dicunt, ideo Græcos in templo Iunonis, quod Asylum erat, prædam conuexisse, vel captiuos conclusisse, quod ibi cædem fieri non licet, & ideo foeminas & pueros clausos quod imbellis es-
ser ætas & sexus, quibus etiam hostes parcere confueverunt. l.19. post voc. captiuorum) add. Et est nota elocatio, l.10 post voc. ordinem) add. non enim ordo erat in multitudine *Ausu.* Quod inter hostes, linea eadem, post voc. upentu) add & hic ostendit & se fato euafisse & fato coniugem perdidisse, sed inquirendi. &c. l.24. post voc. inferorum) add. sicut Ulyxes in Homero apud inferos umbiam Herculis ceperit, qui post mortem umbra inferos, animæ, &c. lin. 25. post vocem corpore) add. Et per hoc mor-
tuam vult ostendere, aut ex homine deam. *Et m.p. 267. l.1. ante voc. Tum*) add. *Statu-*
runtque comæ Pra horrie, l.12. post voc. paris) add. * *Aeron Mezentio post,* atque aut eadem m. at. *Insano.* Hic sine ratione aut certe magno, &c. l.7. post voc. caret) add. si non convertatur, ut pereclipses aut synalæphas scandatur ita Eueniunt nec te hinc comitem. a. *C. vt ita scandamus* Eueniunt n. h. ca. C. fas hic versus caret scanditione vnde multi as syllabam detrahunt, sic tamen vix fde ferunt, &c l.10. post vocem tibi transf. adnotata ad vocem. Ille l.15. post voc. dicitur) add. Et videatur per diuationem etiam error finem dedisse. *Vb. lias.* Qui per Tybim fluit, l.21. post voc. *Tages*) add. Apud Tuscos etiam togæ usus est, nam hoc habitu in Lycia Iouis simulachrum fuisse dicitur l.22. post voc. adiungatur) add. *Regnumque regia.* Cur ergo Aeneas horum non meminit & considit in Thracia & aliis locis, l.26. post voc. cognatione) add. Sane hunc versum quidam ita suppleuit ita, *& tua coniux His o.* In quibus colitur plus quam in Creta l.28. post voc. *Amorem*) add. Quasi maue iollicitæ quo dixerat eum aliam habiturum uxorem, Bene ergo propter futuram, &c. l.30. post vocem significat) add. *Par leuibus v.* Puris & non vehementibus. pag.268. linea 1. post voc. admiratus sum) add. Vel admiratus sum tantos eudere potuisse. Sane adamat poeta ea que legit diuerso modo proferre. Nævius bellum Ponici primo de Anchisa & Aenea fugientibus hæc ait, *Eorum sectam sequuntur multi mortales.* Ecce hoc * est. Inuenio admirans numerum. Multi alij è Troia strenui viri, ecce hi sunt animis parati, vbi foras cum auro illic exhibant: Ecce & opibus instucti. *Exilio.* &c. l.4. post vocem miseræ) add. *Vndique connenere.* Videatur hoc loco tanquam omnium consensu regnum ad AE-neam esse delatum. *Animis opibusque par.* Et vol. & pot. vel fortes pariter & diuites. *De-duce e terras.* Iuxtam morem Romanum deduci coloniae dicebantur, Bene ergo de AE-nea dixit Deducere, quod eis ciuitatem conditus erat. *Iamque i. ss.* Idæ. &c. lin. 5. post vocem O Etam) add. Secundum persuasionem eorum, qui circa montes habi-*

Pag.266

Pag.267

Pag.268

tant; illuc enim vel occidere, vel oriri putant. syd. V v. vel i. v. desinunt. Hoc est autem quod ei Venus promisit: Nunquam abero: Varro enim ait hanc stellam Luciferi, quæ Veneris dicitur ab Aenea donec ad Laurentum agrum veniret semper visam, & postquam peruenit videre desuisse. Vnde & peruenisse se agnouit. Bene autem poeta diligentia sua dierum horis, hic quæ aguntur accommodat: vi hoc loco quod de patria cum patre & filio discedit Aeneas, ait surgebat. Ducebatque, &c. l.7. post vocem occisi) add. vel ad eruendam de captiuitate partiam quia dicit, Danique obsestant. Limina portarum, l.8. post voc. relinquunt. emend. & add. Ut ostendit in ix. Idam significat. Subl. gen. Vbi que inuenta opportunitate pietatem suam erga patrem vult ostendere.

Hac sunt que collatis exemplaribus P. Danielis & Fuldensi decesse huic editioni reprehendimus. Vbi vero aliquid lumen a vel asterisco notatum reperiatur, fidem cuique faciet talem esse prorsus Manuscripti lectionem, prout licuit per typos expressam. Iterum V A L E.

INDEX

A	longum
A	tergo
A	terminata
A	vertice
Ab	integro
Abolla	
Ab	vnda prosp
Abans	clype in
Abantis	clype
	fugantur
Abas	
Abatos	
Abauus	
Abde	domo
Abellavrs	
Abellani	popul
	494
Abets	
Abfure	
Abienus	
Abies	
Abiere	
Abiete	proc
Abete longa	
Abifus, abif	
Abiurare	
Abiutius in a	
Abaucam	